༄༅། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་སྡོམ་ཚིག་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

དཀའ་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད།

རྒྱུད་སྟོད་དགེ་མཛོད་ཁང་།

༢༠༢༢

༄།ཡོ་ཆེ་ཡོ།།ཕྱེ།།འཛ་གཟི་པ་ཡ།།

༄༅།། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་སྡོམ་ཚིག་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

དཀའ་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད།

རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

༢༠༢༢

༄། ར་མོ་ཆེའི་དཔེ་ཚོགས། པོད་བཅུ་གཉིས་པ།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཚུལ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྡོམ་ཚིག་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ།

བརྗོད་བྱ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་།

མཛད་པ་པོ། དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། ༼༡༧༡༣-༡༧༩༣༽

སྤྱི་ཁྱབ་སློབ་སྟོན་པ། དགེ་བཤེས་མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་།

སྤྱི་ཁྱབ་འགན་ཁུར་བ། དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་བློ་བཟང་ཀླུ་སྒྲུབ།

ལག་བསྐྱར་ཞུ་སྒྲིག་པ། རླངས་ཚང་བསྟན་འཛིན་རབ་བརྟན།

ཞུ་སྒྲིག་ལས་རོགས། དགེ་བཤེས་འཛམ་གཅེས།

དཔར་སྐྲུན་བདག་དབང་། རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

ཕྱི་ལོ་༢༠༢༢ ལོར་པར་ཐེངས་དང་པོ། དེབ་གྲངས་༡-༣༠༠

རྒྱལ་སྤྱིའི་དཔེ་རྟགས་ཨང་། ༩༧༨ ༩༣ ༨༤༨༣༩ ༧༠ ༣

Gyuto Library© 2022
Sidhbari - Dharamshala (H.P.)

Series Title: ra mo che Series; Vol. 12

Volume Titles: 1. *sems daṅ sems byuṅ gi tshul gsal war ston pa lo gsal mgul rgyan* (*A Necklace for the Clear-minded Ones—Clearly Showing the Modes of the Mind and Secondary Minds*)
2. *sems daṅ sems byuṅ gi tshul rnam par bśad paḥi sdom tshig rin po cheḥi phreṅ wa* (*A Precious Garland—A Versified Formula on the Explanation of the Modes of the Mind and Secondary Minds*)

Author: dkaḥ chen ye śer gyal mtshan (Kachen Yeshe Gyaltsen) {1713 – 1793}

Subject: Mind and Secondary Minds

Editor and Advisor: Geshe Khedrub Norsang
Executive Editor: Ven. Losang Lodup (Librarian - Gyuto Library)
Editorial input: Langtsang Tenzin Rabten

ISBN: 978-93-84839-70-3

Published by: Gyuto Library, Sidhbari – 176057 - Dharamshala
Distt. Kangra (Himachal Pradesh) India
E-mail: gyutolibrary@gmail.com
Printed in New Delhi by Norbu Graphics

༄ དཔེ་སྐྲུན་གླེང་བརྗོད།

༄༅།། བསིལ་ལྡན་གངས་རི་དཀར་པོའི་སྦུ་ཁྲུད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བའི་ཁ་བའི་ལྗོངས་འདིར། ཞི་བསིལ་ཕན་བདེའི་རྩ་ལག་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་ཐོག་མར་དར་བ་ནས་བཟུང་འཕེལ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱུངས་པའི་འདས་དོན་ལ་ཕྱིར་མིག་རེ་བལྟས་ན།། རང་རེའི་ཡབ་མེས་རྒྱལ་བློན་ལོ་པཎ་ཚོའི་དཔལ་སྟོབས་དང་། མཁས་མཛངས། དཀའ་སྤྱད་སྙིང་རུས་ཀྱི་མཛད་པའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ཙམ་ལ་བསམས་ནའང་སྤྲོབས་སེམས་ཤིག་མི་སྐྱེ་བའི་གནས་མེད། འོན་ཀྱང་དུས་ཀྱི་འགྱུར་བ་དང་ཕྱི་ནང་གི་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཉམས་རྒུད་དུ་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཚབས་ཆེ་བའི་སྐབས་འདིར་སྔོན་བྱོན་དམ་པའི་མཛད་སྤྱོད་ལས་མིག་དཔེ་བླངས་ཏེ་རང་རེའི་ཕྲག་ཏུ་བབ་པའི་ལྡོག་མེད་ཀྱི་འགན་འཁྲི་གང་ཡིན་དེ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་རྒྱུན་འཛིན་གནང་དགོས།

དེ་ཡང་སྟོན་པ་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བཀའ་སྩལ་པ་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱའི་ཆགས་སོགས་

ཉོན་མོངས་བཅོམ་པའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་ཚུར་བསྡུས་ན་རྒྱུ་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་འབྲས་བུ་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་དཔྱིས་ཕྱིར་བར་སྦྱངས་ཏེ་དོན་གྱི་གནད་ལ་ཚད་མའི་རིགས་ལམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཅིང་། ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་རྣམ་ས་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བའི་ཉམས་ལེན་གཤའ་མ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་བའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་གནང་དགོས་པ་དང་༑ གཞུང་དེ་དག་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བླང་དོར་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ཐད་ནས་བློའི་རྣམ་གཞག་ཞིབ་པར་ཤེས་དགོས་པ་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ།།

དེས་ན་འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་འགན་དམིགས་གཞིར་བཟུང་ནས་འདི་ཡོར་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་གི་འཛིན་གྲྭ་ཁག་གི་བསླབ་གཞི་དངོས་དང་ཟུར་ལྟའི་གཞུང་བཅས་དཔར་སྐྲུན་ཞུ་བཞིན་པའི་ཁོངས་ནས་གཞི་རིམ་འཛིན་གྲྭའི་ཟུར་ལྟའི་གཞུང་། དཀའ་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་<<སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཚུལ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སློབ་ཚིག་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་>>དང་། <<སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་>>གཉིས། <<ར་མོ་ཆེ་པོད་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ་>>དཔར་སྐྲུན་ཞུས་ཡོད། དེའང་གཞུང་དེ་ཉིད་འབྲས་

བློ་གླིང་དཔེ་མཛོད་ནས་སྤྱི་རྗེས་སུ་དེབ་གཟུགས་ཐོག་དཔར་སྐྲུན་གྱིས་རྒྱུན་སྤྱོད་གནང་བཞིན་པའི་དཔེ་དེབ་དེའི་ཐོག་ཏུ་དཀར་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ་དང་བསྡུར་ནས་དག་ཞུས་བྱས་ཡོད།

ད་ལམ་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་ཕྲུག་དཔེ་འདི་བཞིན་འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ནས་དཔར་གཞི་གསར་བསྒྲིགས་ཀྱིས་ཞུ་དག་བགྱིས་ཏེ་དཔར་སྐྲུན་ཞུ་སྐབས། དད་སྤོབས་ལྷག་བསམ་ཕྱུལ་དུ་བྱུང་བ་ཕྱི་ལོ་༢༠༢༡ ལོའི་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་གི་དགེ་སློང་དམིགས་བསལ་བ་ཐུན་མོང་ནས་དཔར་སྐྲུན་གྱི་རྒྱུ་འགྲོའི་མཐུན་འགྱུར་ཆ་ཚང་སྦྱར་ཏེ་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་དགེ་རྩ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་མི་ཉམས་ཡུན་དུ་གནས་པ་དང་། ༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་གཙོས་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་སྐུ་ཚེ་བརྟན་ཅིང་ཐུགས་བཞེད་མཛད་འཕྲིན་གྱི་ཉི་འོད་ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་སྟེ་འགྲོ་རྣམས་ཞི་བདེའི་དཔལ་ལ་རྟག་ཏུ་རོལ་བའི་བསྔོ་སྨོན་དང་བཅས།

རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་བློ་བཟང་ལྷུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་
བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༤༩ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༢༣ ལ།

༄ མཛད་རྣམ་མདོར་བསྡུས།

༄༅།། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ནི་གཙང་སྟོད་སྐྱིད་གྲོང་བད་ཁུད་ནང་པའི་རིགས་སུ་ཡབ་ཚངས་པ་དཀར་པོ་དང་། ཡུམ་ཚེ་རིང་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་སྦྲུལ་(༡༧༡༣)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ཐོག་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་ཆོས་རྗེ་ཚེ་བརྟན་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དྲུང་དུ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཏེ་མཚན་དབུ་རྒྱན་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་བསྩལ། ཨ་ནེས་ཀློག་བསླབས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་བཀྲས་ལྷུན་དྲུང་རམས་པ་ནས་ཆོས་སྤྱོད་འཛིན་སྐྱོར་བྱེད་དུ་བཙུག །དགུང་ལོ་བཅུ་ཐོག་བཀྲས་ལྷུན་གྱི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས། དེའི་ལོར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས། མཚན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་འདོགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་བསམ་མཛད། རྣམ་འགྲེལ་ཐོག་ནས་མིང་བཏགས་གནང་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རང་མཉམ་འགའ་ཞིག་གིས་སྒྲོ་སྐུར་ལ་བརྟེན་མིང་སྐམ་པོར་མ་ཆགས་པར་སྐྱིད་གྲོང་དུ་ཕེབས། དེའི་ལོར་སྤྱིལ་བུ་གསར་རྒྱག་གིས་ལོ་གསུམ་རིང་སྒྲུབ་ལ་བརྩོན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལ་གྲུབ་དབང་བློ་བཟང་

རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ལ་དབུས་སུ་ཕེབས། ཕུར་བུ་ལྕོགས་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་ནས་ཟབ་ཆོས་འགའ་ཞུས་ཏེ་ས་ཕུག་གཅིག་ཏུ་སྒྲིག་འཚོ་ཙམ་གྱི་འཚོ་བར་བརྟེན་ནས་ལོ་གཅིག་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་ལ་སྐྱིད་གྲོང་དུ་ཕེབས་ནས་གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་ཚུལ་གྱིས་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་དགོངས་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ལ་དིང་རིར་ཕ་དམ་པའི་སྒྲུབ་གནས་མཁའ་འགྲོའི་གསང་ཕུག་ཏུ་འཚོ་བ་ངན་ངོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱ་རྗེས་མི་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཧྲིལ་པོ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་ནས་རེ་ལྔའི་བར་སྐྱིད་གྲོང་བསམ་གཏན་གླིང་དང་། དགའ་ལྡན་ཕུག་པོ་ཆེ། ཆོས་ལྡིངས་ཚུལ་ལྡན་གླིང་། བལ་ཡུལ་ཐང་ཧྙི་ཏ་ར་སོགས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ཉམས་གསོ་གནང་། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་ལ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དང་པཎྜི་ཏའི་མཚན་བསྟོད་བཞེས་ཏེ་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་བཞུགས་ནས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བར་ཡོངས་འཛིན་གནང་། བླ་མ་མཆོད་པའི་ཁྲིད་ཡིག་དང་། སྐྱེས་རབས་སོ་བཞིའི་རྣམ་བཤད་ཐེག་ཆེན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ། ཤེར་ཕྱིན་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་པ་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་སྦྱར་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གནད་རྣམས་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེའི་

ལེགས་བཤད། ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར། དམ་ཚིག་རྡོ་
རྗེའི་བསྒྲོམ་བཟླས་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་སོགས་མདོ་སྔགས་ཆོས་
དཔེ་མང་དུ་བརྩམས། དབུས་གཙང་གི་ཆོས་སྡེ་ཆེ་ཆུང་ཚང་མར་
འདུལ་བའི་ཕྱག་ལེན་དང་ལམ་རིམ་གྱི་འཆད་སྤེལ་ནར་མར་མཛད།
དགུང་ལོ་དོན་བདུན་སྐབས་གྲིབ་ཚེ་མཆོག་གླིང་དགོན་པ་ཕྱག་
བཏབ༐ དགུང་ལོ་གྱ་གཅིག་སྐུ་ཚེ་ཆུ་གླང་(༡༧༩༣) ལོར་གཤེགས།

(མཛད་རྣམ་འདི་བཞིན་པོ་ཏ་ལའི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་ལས་བྲངས།)

༄ དཀར་ཆག

དང་པོ། དཔེ་སྐྲུན་གླེང་བརྗོད། iii

གཉིས་པ། མཛད་རྣམ་མདོར་བསྡུས། Vi

གསུམ་པ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཚུལ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྡོམ་ཚིག་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། ༡

བཞི་པ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན། ༢༣

ཀ སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ། ༣༡

ཀ༽ སེམས་བཤད་པ། ༣༡

ཁ༽ སེམས་བྱུང་བཤད་པ། ༣༥

༡ ཀུན་འགྲོ་ལྔ་བཤད་པ། ༣༨

༢ ཡུལ་ངེས་ལྔ་བཤད་པ། ༤༨

༣ དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་བཤད་པ། ༥༥
༤ རྩ་ཉོན་དྲུག་བཤད་པ། ༦༠
༥ ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་བཤད་པ། ༩༧
༦ གཞན་འགྱུར་བཞི་བཤད་པ། ༡༡༥
ཁ དགོས་དོན་བསྡུས་ཏེ་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ། ༡༢༣
ལྔ་པ། དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིག ༡༣༠

༄༅།། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཚུལ་རྣམ་པར་
བཤད་པའི་སྡོམ་ཚིག་རིན་པོ་
ཆེའི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།

༄༅།། ན་མོ་གུ་རུ་མཉྫུ་གྷོ་ཥཱ་ཡ། མགོན་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཡི།། ཞབས་ཀྱི་པདྨོར་ཕྱག་བྱས་ཏེ།། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
རྣམས་ཀྱི་ཚུལ།། ཆོས་མངོན་གཞུང་བཞིན་བྲི་བར་བྱ།། འཁོར་
འདས་སྐྱོན་ཡོན་མ་ལུས་པ།། སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས།།
ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་ལས་བཤད་པས།། བློ་གྲོས་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་
རྣམས་ཀྱིས།། སེམས་ཀྱི་གསང་འདི་ཤེས་པ་གཅེས།། དེ་ལ་སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་གཉིས།། སེམས་ནི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་སྟེ།། མིག་
དང་རྣ་བ་སྣ་དང་ལྕེ།། ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཏེ།། རྣམ་ཤེས་
ཚོགས་དྲུག་ཅེས་བཤད་དོ།། དྲུག་པོ་དེ་ཡི་ནང་ནས་ཀྱང་།། ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཙོ་བོ་སྟེ།། སྒོ་ལྔའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས།། ཡུལ་
ལ་སྒྲོ་དང་བསྐུ་བ་དང་།། ཡུལ་གྱི་སྤྱི་རིས་འབྱེད་པ་དང་།། བཟང་
ངན་ལེགས་ཉེས་དཔྱོད་པ་དང་།། ཕན་གནོད་བླང་དོར་བྱེད་པ་དང་།།
ཀུན་རྟོག་པིར་གྱིས་ལས་ཀྱི་གཟུགས།། རྣམ་མང་འདྲི་བའི་བྱེད་པོ་
ནི༑༑༑ ཡིད་བློ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་རོ།། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་དྲུག་
པོ༑༑༑ དེ་དག་སོ་སོར་ཉེར་ལེན་དང་།། བདག་རྐྱེན་དམིགས་པའི་རྐྱེན་
དག་ལས།། རང་རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ།། ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་དག་
དང་༑༑༑ ཟག་བཅས་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལས།། སེམ་གདུང་བར་མར་
འགྱུར་བ་དང་།། ཀུན་སློང་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ལས།། ཀུན་ནས་

ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་གི །ཕྱོགས་དང་ལུང་མ་བསྟན་དག་ནི།། གང་དང་གང་དུ་འགྱུར་བ་དང་།། འབྲེལ་རྒྱུས་བསླད་དང་མ་བསླད་ལས།། ཡང་དག་པ་དང་ལྟར་སྣང་གི །དབྱེ་བ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་རྣམས།། ཆོས་མངོན་གཞུང་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ།། ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་ཡོད་མེད་དང་།། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒོ་བའི་གཞིར།། ཀུན་གཞི་འཇོག་དང་མི་འཇོག་པའི།། ཚུལ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི །ཐུན་མོང་མིན་པའི་དཀའ་གནས་རྣམས།། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་གཉིས།། རྗེས་འབྲང་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་།། འཇམ་མགོན་བླ་མའི་མན་ངག་ལ།། ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས་ནས་ཤེས་པར་བྱ།། སེམས་བྱུང་ཞེས་བྱ་སེམས་ཀྱི་འཁོར།། སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་ལྷན་ཅིག་གོ །

སེམས་བྱུང་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཅིག་སྟེ།། ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་ཡུལ་ངེས་ལྔ།། དགེ་བ་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་དང་།། རྩ་ཉོན་དྲུག་དང་ཉེ་ཉོན་ནི།། ཉི་ཤུ་གཞན་འགྱུར་བཞི་རྣམས་སོ།། དེ་དག་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ནི།། མངོན་པའི་གཞུང་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱ།། ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་སེམས་པ་དང་།། རེག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་རྣམས་ལ།། སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ཞེས་བཤད།། ཚོར་བ་ཞེས་བྱ་མྱོང་བ་སྟེ།། ལས་ནི་གང་དང་གང་བསགས་པའི།། རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་མྱོང་བའོ།། ཚོར་ལ་ལུས་ཚོར་སེམས་ཚོར་གཉིས།། དབང་ཤེས་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་ཡི།། ཚོར་བ་རྣམས་ནི་ལུས་ཚོར་དང་།། ཡིད་ཤེས་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་ཡི།། ཚོར་བ་

རྣམས་ནི་སེམས་ཚོར་རོ།། ལུས་ཚོར་སེམས་ཚོར་གཉིས་ཀ་ལ།། དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་སྟེ།། ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་སོ།།། གཞན་ཡང་དབྱེ་བ་རྣམ་མང་ཞིང་།། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་ཚོར་བ་དང་།།། ཟང་ཟིང་མེད་པའི་ཚོར་བ་སོགས།། ཁྱད་པར་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ།།། སེམས་བྱུང་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ།། ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི།།། མཚན་མ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་།། ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པའོ།།། བྱ་བ་གང་དང་གང་བྱེད་ཀྱང་།། འདི་དང་འདི་ནི་འདིའོ་ཞེས།། འདུ་ཤེས་ཞུགས་ནས་བྱེད་པས་ན།། འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་།། འདུ་ཤེས་འབྲེལ་དང་མ་འབྲེལ་སོགས།། ཁྱད་པར་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་དགོས་སོ།།། སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ཞེས་བྱ་བ།། གཙོ་བོ་སེམས་ནི་དབང་མེད་དུ།། ཡུལ་ལ་གཡོ་ཞིང་སྐུལ་བྱེད་པའོ།། སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་སུ་བཤད།། ལས་ལ་དབྱེ་བ་རྣམ་གསུམ་སྟེ།། དགེ་བའི་ལས་དང་མི་དགེའི་ལས།། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་གསུམ་མོ།། གཞན་ཡང་དབྱེ་བ་རྣམ་གསུམ་སྟེ།། བསོད་ནམས་བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་།། མི་གཡོ་བ་ཡི་ལས་གསུམ་མོ།། སེམས་ནི་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་བ་ནི།། སེམས་བྱུང་འདི་ཡི་མཐུས་བྱེད་ཅིང་།། ལུས་ངག་ལས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།། སེམས་བྱུང་འདི་ཡིས་སྐྱེད་པར་གསུང་།། རེག་པ་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ།། འདུས་ནས་ཡུལ་ནི་གཅོད་པའོ།། རེག་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་ནི།། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ནས།། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་

བར༑༑ རིག་པ་རྣམ་པ་དྲུག་བཤད་དོ།། རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན༑༑ ཡིད་དུ་འོང་དང་མི་འོང་སོགས།། སེམས་བྱུང་འདི་ཡིས་ཡོངས་གཅོད་ཅིང་།། ཚོར་བ་གང་དང་གང་སྐྱེ་བ།། འདི་ཡི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་བས་ན།། འདི་ཡང་རྒྱུ་ཆེ་རྟོགས་དཀའི་གནས།། སེམས་བྱུང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི།། གཙོ་སེམས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན།། དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་ལ་གཏོད་པའོ།། དེ་ལྟར་སེམས་བྱུང་ལྔ་པོ་འདི།། སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་དུས་ནམ་ཡང་།། འབྲལ་མི་རུང་དུ་འབྱུང་བས་ན།། སེམས་བྱུང་ལྔ་པོ་འདི་ལ་ནི།། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཞེས་བཤད་དོ།།

ཡུལ་ངེས་ལྔ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།། འདུན་པ་མོས་པ་དྲན་པ་དང་།། ཏིང་འཛིན་ཤེས་རབ་རྣམ་ལྔའོ།། འདུན་པ་འདོད་པའི་དངོས་པོ་ལ།། དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པའོ།། འདོད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་།། ཟང་ཟིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་།། ལྟ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་།། གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སོགས།། དོན་གཉེར་འདུན་པ་མཐའ་ཡས་སོ།། མོས་པ་ཇི་ལྟར་ངེས་པའི་དོན།། དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་འཛིན་པའོ།། སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་མཐའ་ཡས་པས།། མོས་པ་མི་འདྲ་མཐའ་ཡས་སོ།། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི།། རྩ་བ་མོས་པར་ཐུབ་པས་གསུངས།། དེ་ཕྱིར་འདི་ཚུལ་ཤེས་པ་གཅེས།། དྲན་པ་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ལ།། སེམས་ཀྱིས་བརྗེད་པ་མེད་པའོ།། དྲན་པ་ཉམས་པས་ཆོས་ཀུན་འཇིག །དགེ་བའི་ཆོས་ནི་གང་སྒྲུབ་ཀྱང་།། དྲན་པ་བསྟེན་

ནས་སྒྲུབ་དགོས་ཤིང་།། ཁྱད་པར་ཞི་ལྷག་གིས་བསྡུས་པའི།། ཏིང་
འཛིན་གང་དང་གང་སྒྲུབ་པ།། དྲན་པའི་མཐུ་ཉིད་ལ་ལྟོས་པས།། འདི་
ཚུལ་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གཅེས།། ཏིང་འཛིན་དམིགས་པ་གང་ཏུང་ལ།།
སེམས་ནི་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ།། དགེ་བའི་དམིགས་པར་སེམས་རྩེ་
གཅིག༐ ཡུད་ཙམ་གནས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ།། རྒྱལ་སྲས་རང་རྒྱལ་
ཉན་ཐོས་ཀྱི།། ཏིང་འཛིན་མཐའ་ཡས་གསུངས་རྣམས་དང་།། རྒྱལ་
བ་རྣམས་ཀྱི་ཏིང་འཛིན་སོགས།། ཏིང་འཛིན་བརྗོད་ལས་འདས་ཡོད་
ཅིང་༐༐ ས་ལམ་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་རྣམས།། ཏིང་འཛིན་མཐུ་ལས་
སྒྲུབ་དགོས་པས།། འདི་ཡི་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་།། རྣམ་པ་
དང་ནི་བྱེད་ལས་དང་།། རང་རང་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་།། བསྟན་
པའི་ཉམས་ལེན་བྱ་ཚུལ་སོགས།། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་རྣམས་
ལ༐༐ ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས་ནས་ཤེས་པར་བྱ།། ཤེས་རབ་བརྟག་པར་བྱ་བ་
ཡི༐༐ ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་དོ།། ཤེས་རབ་ཆོས་ཀུན་བལྟ་
བའི་མིག །ཤེས་རབ་ཐེ་ཚོམ་དྲ་བ་དང་།། འཆིང་བ་གཅོད་པའི་མཚོན་
ཆ་མཆོག །མདོར་ན་མཐོང་དང་མ་མཐོང་བའི།། ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྩ་
བར་གསུང་།། དེ་ཕྱིར་བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ནི།། རྣམ་འབྱེད་ཤེས་རབ་
རྒྱས་བྱའི་ཕྱིར།། ཐབས་ཚུལ་ཀུན་གྱིས་འབད་པར་བྱ།། སེམས་སྦྱུང་
ལྷ་པོ་འདི་ཡིས་ནི།། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རེ་བཟུང་ནས།། འཛིན་ཅིང་
ཡུལ་རྣམས་སོ་སོ་རུ།། ངེས་པས་ཡུལ་ངེས་ཞེས་བརྗོད་དོ།། དེ་

ལྷར་སེམས་བྱུང་དེ་དག་གི །ཡུལ་ནི་གྲུབ་དང་མ་གྲུབ་དང་།། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་མ་ལོག་དང་།། ཡང་དག་པ་དང་ལྷར་སྣང་དང་།། ཀུན་སློང་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་དང་།། གྲོགས་དང་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་དག་ལས༔ ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་གི །ཕྱོགས་ནི་གང་དུ་འགྱུར་བ་སོགས༔ ཁྱད་པར་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་དགོས་སོ།།

དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་འདི་ལྟ་སྟེ།། དད་དང་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་དང་།། མ་ཆགས་མི་སྡང་གཏི་མུག་མེད།། བརྩོན་འགྲུས་ཤིན་སྦྱངས་བག་ཡོད་དང༔ བཏང་སྙོམས་མི་འཚེ་བ་རྣམས་སོ།། དད་པ་ལ་ནི་གསུམ་ཡོད་དེ༔ དང་དང་ཡིད་ཆེས་མངོན་འདོད་དོ།། དང་པོ་དང་བའི་དད་པ་ནི།། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་བླ་མ་སོགས།། ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས༔ བསམས་ནས་སེམས་ནི་དང་བའོ།། གཉིས་པ་ཡིད་ཆེས་དད་པ་ནི།། གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་བཅས་པ་དང་།། དེ་དོན་ལས་འབྲས་ཚུལ་སོགས་ལ།། བསམས་ནས་ཡིད་ཆེས་སྐྱེད་པའོ།། གསུམ་པ་མངོན་འདོད་དད་པ་ནི།། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་གི། ཕྱོགས་རྣམས་བསམས་པས་ངེས་སྐྱེད་ནས།། ཐར་ལམ་འབྲས་བུར་བཅས་པ་སོགས།། ངེས་པར་ཐོབ་པར་འདོད་པའོ།། སེམས་བྱུང་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ནི།། རང་ཉིད་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས།། ཉེས་སྤྱོད་རྣམས་ལ་འཛེམ་པའོ།། ཁྲེལ་ཡོད་སྟོན་པ་བླ་མ་སོགས།། གཞན་དག་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས།། ཉེས་སྤྱོད་རྣམས་ལ་འཛེམ་པའོ།། ཆགས་པ་མེད་པ་

སྲིད་པ་ལ།། ཡིད་འབྱུང་ཞེན་པ་ལོག་པའོ།། ཞེ་སྡང་མེད་པ་སེམས་ཅན་སོགས།། ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་རྣམས་ལ།། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་མི་སྐྱེ་བའོ།། སེམས་བྱུང་གཏི་མུག་མེད་པ་ནི།། རྟེན་འབྲེལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་སོགས།། ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནས་རྣམས་ལ།། རྨོངས་པའི་མུན་སེལ་སྣང་བ་མཆོག །སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་བོ༔ བརྩོན་འགྲུས་དགེ་ལ་སྤྲོ་བའོ།། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ལུས་སེམས་ཀྱི༔ གནས་ངན་ལེན་ནི་ཡོངས་དག་ནས།། དགེ་བའི་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ལ།། ལུས་སེམས་ལྷུང་བ་ཡང་བའོ།། བག་ཡོད་བརྩོན་འགྲུས་ལ་གནས་ནས།། ཉོན་མོངས་ཉེས་པའི་ཚོགས་ཀུན་ལས།། སེམས་ནི་སྲུང་བར་བྱེད་པའོ།། བཏང་སྙོམས་བརྩོན་འགྲུས་ལ་གནས་ནས།། རྩེ་གཅིག་བསམ་གཏན་འཕེལ་གྱུར་ཏེ།། བྱིང་དང་རྒོད་པས་མི་གནོད་པར༔ སེམས་གནས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའོ།། མི་འཚེ་བ་ནི་སེམས་ཅན་ལ༔ ཀུན་ནས་མནར་སེམས་མི་སྐྱེ་བར།། བརྩེ་བར་བྱེད་པའི་བཟོད་པའོ༔ དད་པ་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི།། དད་པ་མེད་པའི་སྐྱེ་བོ་ལ།། དཀར་ཆོས་གང་ཡང་མི་སྐྱེ་སྟེ།། ས་བོན་མེ་ཡིས་ཚིག་པ་ལ།། མྱུ་གུ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ།། མངོན་མཐོ་དང་ནི་ངེས་ལེགས་ཀྱི།། གོ་འཕང་གང་ཞིག་སྒྲུབ་ན་ཡང་།། དད་པ་ཐེག་པའི་མཆོག་ཏུ་གསུང་།། ངོ་ཚ་ཤེས་དང་ཁྲེལ་ཡོད་ནི།། ཉོན་མོངས་ཉེས་པའི་ཚོགས་མ་ལུས།། སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཆོག་སྟེ།། ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་མེད་ན་ནི།། ཉེས་

སྤྱོད་སྤོང་ཐབས་མེད་ཕྱིར་རོ།། ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་སྤོང་བ་ནི།།
གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོའི་དོན།། ཉམས་ལེན་གནད་ཀྱི་དོན་པོ་སྟེ།།
ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་།། བཞི་སྟོང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་
ནི༑༑༑ དུག་གསུམ་གཉེན་པོར་གསུངས་ཕྱིར་རོ།། བརྟོན་འགྲུས་ཡོན་
ཏན་ཀུན་གྱི་རྒྱུ།། བརྟོན་འགྲུས་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས།། ཡར་ངོའི་
ཟླ་བ་བཞིན་དུ་འཕེལ།། སྙོམ་ལས་ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་ལ།། དཀར་ཆོས་
འཕེལ་བ་མེད་པར་གསུང་།། བག་ཡོད་འཆི་མེད་བདུད་རྩིའི་གནས།།
བག་མེད་པ་ནི་ངན་འགྲོར་ལྟུང་།། བག་མེད་ཉོན་མོངས་དགྲ་ཡིས་
འཇོམས།། བག་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོར་གསུང་།། བཏང་སྙོམས་ཤིན་
ཏུ་སྦྱངས་པ་ནི།། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་སྔུར་ལམ་སྟེ།། ཐེག་གསུམ་
འབྲས་བུ་གང་སྒྲུབ་ཀྱང་།། ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་ཤིང་།།
ཞི་ལྷག་ཏིང་འཛིན་ཐོབ་པ་ལ།། བྱིང་རྒོད་གཡེང་བས་མི་གནོད་པར།།
སེམས་ནི་རྣལ་དུ་གནས་པ་དང་།། སེམས་ལ་དབང་སྒྱུར་ཐོབ་དགོས་
ཤིང་༑༑༑ དེ་ལ་ཤིན་སྦྱངས་ཐོབ་དགོས་སོ།། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མི་
འཚེ་བ།། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་སྟེ།། གཞན་ལ་འཚེ་བ་བྱེད་པ་
ནི༑༑༑ དགེ་སྦྱོང་མིན་ཞེས་ཐུབ་པས་གསུངས།། ལྷར་བཅས་འགྲོ་བའི་
མཆོད་པའི་གནས།། མཚན་དཔེས་སྤྲས་པའི་གཟུགས་སྐུ་ཡང་།།
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མི་འཚེ་བར།། བཟོད་པའི་རྒྱུ་ཡིས་སྒྲུབ་པར་
གསུང་༑༑༑ དེ་ཕྱིར་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་ནི།། གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྙིང་

པོའི་དོན།། ཉམས་ལེན་སྙིང་པོར་བསྡུས་པ་ཡིན།། འདི་ནི་ཀུན་སློང་
བསམ་པ་སོགས།། གྲོགས་གཞན་རྐྱེན་ལ་མི་ལྟོས་པར།། ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་དགེ་བར་གསུང་།། དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་པོ་འདི་དག །སོ་སོར་
ནང་གསེས་དབྱེ་བ་དང་།། རྒྱུད་ལ་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་པ་སོགས།། རྒྱུད་
ལྡན་མཁས་པའི་མན་ངག་ལས།། ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ།།

རྩ་ཉོན་དྲུག་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།། འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་དང་།།
མ་རིག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་།། ལྟ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་སོ།། དེ་
ལ་དང་པོ་འདོད་ཆགས་ནི།། ཟག་བཅས་ཀྱི་ནི་ཡུལ་རྣམས་ལ།། ཡིད་
འོང་རྣམ་པས་ཞེན་པའོ།། འདོད་ཆགས་བྱེ་བྲག་མཐའ་ཡས་ཀྱང་།།
ཉེ་བར་བསྡུ་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི།། འདོད་ཆགས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་
བཤད།༑ ཁོང་ཁྲོ་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པ།། གནོད་སེམས་སྐྱེ་བའི་
ཡུལ་རྣམས་ལ།། མི་བཟོད་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའོ།། ཁོང་ཁྲོའི་
གསལ་བའི་དབྱེ་བ་དང་།། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ།།
བགྲང་ལས་འདས་པ་ཡོད་མོད་ཀྱང་།། གང་ལ་གནོད་སེམས་འབྱུང་
ཉེ་བའི།། གཞི་ཡི་སྒོ་ནས་དགུར་གསུངས་ཏེ།། རང་དང་རང་གི་
གྲོགས་དག་དང་།། རང་གི་གཉེན་གྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ལ།། འདིས་ནི་
འདས་དང་ད་ལྟར་དང་།། མ་འོངས་པ་ཡི་དུས་གསུམ་དུ།། གནོད་པ་
བྱས་དང་བྱེད་པ་དང་།། བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་དོགས་པ་དང་།། རང་
གི་དགྲ་ཡི་ཕྱོགས་རྣམས་ལ།། འདིས་ནི་འདས་དང་ད་ལྟར་དང་།། མ་

འོངས་པ་ཡི་དུས་གསུམ་དུ།། ཟིན་པ་བྱས་དང་བྱེད་པ་དང་།། བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་བསམས་ནས་ནི།། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་སྐྱེས་པའོ།།། ང་རྒྱལ་ནོར་རམ་ཡོན་ཏན་ནམ།། རིགས་སམ་དབང་ཐུག་ལ་སོགས་ལ།། དམིགས་ནས་སེམས་ནི་ཁེངས་པའོ།། ང་རྒྱལ་རྣམ་པ་བདུན་བཤད་དེ།། ང་རྒྱལ་ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་།། ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་དང་།། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་།། གོང་མའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པར།། ཐོབ་སྙམ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་།། ཅུང་ཟད་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་།། ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་བདུན་ནོ།། མ་རིག་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི།། གནས་ལུགས་ལྟ་ལ་རྨོངས་པའོ།། མ་རིག་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ།། ལས་འབྲས་ཚུལ་ལ་རྨོངས་པ་དང་།། གནས་ལུགས་དོན་ལ་རྨོངས་པའོ།། ཐེ་ཚོམ་བདེན་པ་བཞི་སོགས་ལ།། དམིགས་ནས་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའོ།། ལམ་ལ་འཇུག་པར་མི་འདོད་དང་།། ལམ་ནོར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་།། ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་རྣམས།། ཡང་དག་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ།། གེགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་གསུང་།། ལྟ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ནི།། དབྱེ་བ་རྣམ་པ་ལྔ་བཤད་དེ།། འཇིག་ལྟ་དང་ནི་མཐར་ལྟ་དང་།།། ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་།། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དང་།། ལོག་ལྟ་དང་ནི་རྣམ་ལྔའོ།། དེ་ལ་དང་པོ་འཇིག་ལྟ་ནི།། ཉེར་ལེན་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས།། ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའོ།།། འཇིག་ལྟའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་ཡས་ཀྱང་།། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་

ཉི་ཤུ་སྟེ༎ ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ལ༎ ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་ཚུལ༎ རྣམ་པ་བཞི་བཞིར་ཕྱེ་བས་ན༎ འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་ཉི་ཤུ་འོ༎ མཐར་ལྟ་འཇིག་ལྟའི་གཟུང་ཡུལ་ལ༎ དམིགས་ནས་རྟག་ཆད་ལྟ་བའོ༎ དེ་ལ་དབྱེ་ན་དངོས་ཟིན་ལྟར༎ རྟག་ལྟ་དང་ནི་ཆད་ལྟའོ༎ ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི༎ འཇིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་ལོག་ལྟ་གསུམ༎ གང་རུང་ལ་དམིགས་རློམ་པ་འམ༎ ལྟ་བ་པོ་ཡི་ཕུང་པོ་ལ༎ དམིགས་ནས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའོ༎ ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ནི༎ ལྟ་ངན་དེ་དག་གང་རུང་གིས༎ ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་༎ གཡང་གཞི་འཆང་བ་ལ་སོགས་པ༎ སྨུ་སྐྱེགས་ཅན་གྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ༎ དམིགས་ནས་སྒྲིག་པ་འདུག་པ་དང་༎ དེ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་དང་༎ དེ་ཡིས་འཁོར་བའི་གནས་དག་ལས༎ ངེས་པར་འབྱིན་པར་ལྟ་བ་འོ༎ ལྷ་པ་ལོག་པར་ལྟ་བ་ལ༎ སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི༎ ལོག་པར་ལྟ་བ་མང་ཡོད་ཀྱང་༎ ཀུན་གྱི་ནང་ནས་ཐ་ཆད་ནི༎ སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ལས་འབྲས་སོགས༎ མེད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་ལྟའོ༎ ལས་འབྲས་མེད་པར་ལྟ་བ་འདིས༎ དགེ་བའི་རྩ་བ་ཀུན་བཅད་དེ༎ རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་གོང་མའི་ཚོགས༎ གང་ཡང་སྐྱེ་མི་རུང་དུ་བྱེད༎ དེ་ཕྱིར་ལྟ་ངན་འདིས་ཟིན་ན༎ དགེ་རྩ་ཆད་པར་མདོ་ལས་གསུངས༎ གཞན་ཡང་ལྟ་ངན་མང་ཡོད་དེ༎ ལྟ་ངན་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་དང་༎ ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ནི༎ བཅུ་བཞི་ལ་སོགས་མདོ་ལས་

གསུངས།། ལྟ་ངན་ལྔ་པོ་འདི་ཡི་ཡང་།། རྩ་བ་འཇིག་ལྟ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།། ཉོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་པ།། འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་ལས་བྱུང་བར༑༑ ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་རྣམས་ལས།། ལན་ཅིག་མིན་པར་གསུངས་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་ལྟ་ངན་ལྔར་ཕྱེ་བས།། ཉོན་མོངས་གཙོ་བོ་རྣམ་བཅུ་སྟེ།། ལྟ་བ་ལྔ་དང་ལྟ་མིན་ལྔར།། ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་བཞིན་ནོ༑༑ གཞན་ཡང་རྩ་ཉོན་དྲུག་པོ་འདི།། བག་ལ་ཉལ་དང་དམིགས་ཡུལ་དང་།། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་རྒྱུ་རྣམས་ལས།། ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་རྣམས་དང་།། གང་ཞིག་གང་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ།། མཚུངས་ལྡན་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་དང་།། གང་ཞིག་གང་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ།། མཚུངས་ལྡན་འབྱུང་བ་མེད་པ་དང་།། ལམ་ནི་གང་དང་གང་ཞིག་ལ།། གང་དང་གང་གིས་བསྒྲིབས་པ་དང་།། དེ་ལ་སོ་སོའི་གཉེན་པོ་དང་།། ཕྱི་ཡི་གཉེན་པོ་གང་ཡིན་དང་།། གཅིག་གི་གཉེན་པོས་ཅིག་ཤོས་ལ།། ཕན་གནོད་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་དང་།། ལས་ནི་གང་དང་གང་གསོག་དང༑༑ དེ་ལས་འབྲས་བུ་གང་འགྲུབ་རྣམས།། ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ།། འདི་ལྟའི་ཚུལ་རྣམས་མ་ཤེས་ན།། ཀུན་འབྱུང་འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་དང་།། དེ་ལས་ལྡོག་པའི་ཚུལ་རྣམས་ལ།། ངེས་པ་སྐྱེད་ཐབས་མེད་ཕྱིར་རོ།། རྩ་ཉོན་དྲུག་པོ་འདི་དག་ནི།། ཉོན་མོངས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་པོ།། ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་ན།། ཉོན་མོངས་དྲུག་པོ་འདི་དག་ལ།། རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་ཞེས་བརྗོད་དོ།། དྲུག་པོ་དེ་ཡི་

ནང་ནས་ཀྱང་།། མ་རིག་པ་ཉིད་རྩ་བ་སྟེ།། འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་རིག་པར།།། གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་བཅས་པ་ལས།། ལན་ཅིག་མིན་པར་གསུངས་ཕྱིར་རོ།།

ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་འདི་ལྟ་སྟེ།། ཁྲོ་དང་ཁོན་འཛིན་འཆབ་པ་དང་།། འཚིག་པ་ཕྲག་དོག་སེར་སྣ་སྒྱུ།། གཡོ་རྒྱགས་རྣམ་འཚེ་ངོ་ཚ་མེད།། ཁྲེལ་མེད་རྨུགས་དང་རྒོད་པ་དང་།། མ་དད་ལེ་ལོ་བག་མེད་དང་།། བརྗེད་ངས་ཤེས་བཞིན་མིན་པ་དང་།། རྣམ་གཡེང་དང་ནི་ཉི་ཤུའོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ཁྲོ་བ་ནི།། ཁོང་ཁྲོ་འཕེལ་ཏེ་མནར་སེམས་ཀྱི།། གཞི་ནི་ཉེ་བར་གནས་པ་ན།། བརྡེག་པ་ལ་སོགས་བྱ་འདོད་པའོ།། ཁོན་དུ་འཛིན་པ་ཁོང་ཁྲོའི་རྒྱུན།། གཏོང་བར་མི་བྱེད་གནོད་པ་དང་།། གནོད་ལན་བྱ་བར་འདོད་པའོ།། འཆབ་པ་རང་གི་ཉེས་པ་རྣམས།། གཞན་ལ་མི་མཐོལ་སྦྲ་འདོད་པའོ།། འཚིག་པ་ཁྲོ་དང་ཁོན་འཛིན་གྱིས།། ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་གཞན་དག་ལ།། ཚིག་རྩུབ་སྨྲ་བར་འདོད་པའོ།། ཕྲག་དོག་རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་ནས།། གཞན་གྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ།། མི་བཟོད་ཁོང་ནས་འཁྲུག་པའོ།། སེར་སྣ་རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་ནས།། ཡོ་བྱད་དམ་དུ་འཛིན་པའོ།། སྒྱུ་ནི་རྙེད་དང་བཀུར་སྟི་ལ།།། ལྷག་པར་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ནི།། ལོག་པའི་འཚོ་བ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།། རང་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་དང་དེ།། མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པའོ།།། ལོག་འཚོ་རྣམ་པ་ལྔ་བཤད་དེ།། རྙེད་དང་བཀུར་སྟི་བསྒྲུབ་པའི་

ཕྱིར༑༑ ཚུལ་འཆོས་དང་ནི་ཁ་གསག་དང་།། གཞོགས་སློང་ཐོབ་ཀྱིས་
འཛལ་བ་དང་།། རྙེད་པས་རྙེད་པ་འཚོལ་བའོ།། གཡོ་ནི་རྙེད་བཀུར་
ལ་ཆགས་ནས།། རང་གི་ཉོན་མོངས་ཉེས་སྐྱོན་རྣམས།། གཞན་ལ་མི་
མངོན་པར་བྱེད་པའོ།། རྒྱགས་པ་ལོངས་སྤྱོད་འཇོམས་པའམ།། ལང་
ཚོ་དར་ལ་བབ་པ་སོགས།། རང་གི་ཕུན་ཚོགས་ལ་དམིགས་ནས།།
དགའ་དང་ཡིད་བདེས་ཁེངས་པའོ།། རྣམ་པར་འཚེ་བ་སེམས་ཅན་
ལ༑༑ སྙིང་རྗེ་མེད་པར་མཐོ་འཚམ་པའོ།། སེམས་བྱུང་ངོ་ཚ་མེད་པ་
ནི༑༑ རང་ཉིད་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས།། ཉེས་པ་རྣམས་ལ་མི་འཛེམ་
པའོ༑༑ ཁྲེལ་མེད་སྟོན་པ་བླ་མ་སོགས།། གཞན་དག་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་
ནས༑༑ ཉེས་པ་རྣམས་ལ་མི་འཛེམ་པའོ།། དེ་གཉིས་གོ་སླར་བཤད་
ན་ནི།། བདག་ལྷ་བསླབ་པ་བླངས་པ་ཡིས།། ཉེས་པ་བྱེད་པ་མི་རུང་
ཞེས༑༑ བསམས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཛེམ་པ།། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ཡིན་
པས་ན།། དེ་ཡི་ལྡོག་ཕྱོགས་ངོ་ཚ་མེད།། བདག་གིས་ཉེས་སྤྱོད་བྱས་
ན་ནི།། ཀུན་ཏུ་ཐོགས་མེད་གཟིགས་ལྡན་པའི།། སངས་རྒྱས་རྣམས་
དང་བླ་མ་དང་།། དཀར་ཕྱོགས་སྐྱོང་བའི་ལྷ་རྣམས་དང་།། ཚངས་
པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་ཡི།། གྲོགས་རྣམས་ཐུགས་ཁྲེལ་འགྱུར་རོ་
ཞེས༑༑ བསམས་ནས་ཉོན་མོངས་ཉེས་སྤྱོད་ལ།། འཛེམ་པ་ཁྲེལ་ཡོད་
ཡིན་པས་ན།། དེ་ཡི་ལྡོག་ཕྱོགས་ཁྲེལ་མེད་དོ།། རྨུགས་པ་ལུས་
དང་སེམས་ལྕི་ཞིང་།། ལུས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བའོ།། རྒོད་པ་

སྡུག་པའི་མཚན་མ་ལ།། དམིགས་ནས་སེམས་ནི་ཁྲོ་བའོ།། མ་དད་པ་ནི་རྣམ་གསུམ་སྟེ།། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་དགེ་བའི་བཤེས།། སོགས་ལ་དད་པ་མེད་པ་དང་།། དགེ་དང་མི་དགེའི་ལས་འབྲས་ཚུལ༑༑ སོགས་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་།། ཐར་ལམ་འབྲས་བུར་བཅས་པ་སོགས།། དོན་དུ་མི་གཉེར་བློ་ངན་ནོ།། ལེ་ལོ་བྱ་བ་ངན་པ་དང་༑༑ ཉལ་བ་སོགས་ལ་མངོན་ཞེན་ནས།། དགེ་བའི་ལས་ལ་མི་སྤྲོ་བའོ༑༑ བག་མེད་ཉོན་མོངས་ཉེས་སྤྱོད་ཚོགས།། རྣམས་ལས་སེམས་ནི་མི་སྲུང་བའོ།། བརྗེད་ངས་ཉོན་མོངས་ཡུལ་དྲན་ནས།། དགེ་བའི་དམིགས་པ་བརྗེད་པའོ།། སེམས་བྱུང་ཤེས་བཞིན་མིན་པ་ནི།། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱིས་གཡེངས་གཡེངས་ནས།། རང་གི་སྒོ་གསུམ་སྤྱོད་པ་ལ།། མི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པའོ།། རྣམ་གཡེང་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་སེམས།། ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་འཕྲོ་བའོ།། རྣམ་པར་གཡེང་བ་འདི་ལ་ནི།། རྣམ་གྲངས་དབྱེ་བ་དྲུག་བཤད་དེ།། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཡེང་བ་དང་༑༑ ཕྱི་རོལ་ཏུ་ནི་གཡེང་བ་དང་།། ནང་དང་མཚན་མའི་གཡེང་བ་དང་།། གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཡེང་བ་དང་།། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་གཡེང་བའོ།། གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལ།། སྒོ་ལྔའི་དབང་ཤེས་འཕྲོ་བ་ནི།། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཡེང་བར་བཤད།། ཉོན་མོངས་དབང་གིས་ཡུལ་རྣམས་ལ།། སེམས་ནི་རྣམ་པར་འཕྲོ་བ་ནི།། ཕྱི་རོལ་ཏུ་ནི་གཡེང་བར་བཤད།། སྙོམས་འཇུག་བདེ་ལ་སྲེད་པ་ནི།། ནང་གི་

གཡེང་བ་ཡིན་པར་བཤད།། བདག་ཉིད་གཞན་དོར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཕྱིར།།
དགེ་བའི་སྦྱོར་བར་བརྩོན་པ་ནི།། མཚན་མའི་གཡེང་བ་ཡིན་པར་
བཤད།།ཿ འཇིག་ལྟ་དང་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི།། གནས་ངན་ལེན་ལ་བརྟེན་
ནས་ནི།། དགེ་བ་བྱས་སྙམ་རློམ་པ་ནི།། གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཡེང་
བར་བཤད།། བསམ་གཏན་བཞི་པ་དོར་ནས་ནི།། འོག་མ་རྣམས་སུ་
འཇུག་པ་དང་།། ཐེག་ཆེན་བཏང་ནས་ཐེག་དམན་ལ།། འཇུག་པར་
བྱ་སྙམ་ཡིད་བྱེད་པ།། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་གཡེང་བར་བཤད།། རྣམ་
གཡེང་དྲུག་པོ་དེ་དག་ནི།། ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་མ་ངེས་ཤིང་།། རྣམ་
རྟོག་ཏུ་ཡང་མ་ངེས་པས།། དེ་དག་དྲུག་ཀ་ཉེ་ཉོན་གྱི།། རྣམ་གཡེང་
ཉོན་མོངས་ཅན་དངོས་མིན།། རྣམ་གཡེང་དྲུག་པོ་དེ་དག་གི །ནང་
ནས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བ།། རྣམ་གཡེང་ཉོན་མོངས་ཅན་དངོས་སོ།།
དེ་ཕྱིར་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ལ།། དངོས་བཏགས་ཁྱད་པར་ཤེས་
པར་བྱ།། ཁྲོ་དང་ཁོན་འཛིན་ལ་སོགས་པ།། ཉོན་མོངས་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་
དག།ཿ རྩ་ཉོན་རྣམས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཤིང་།། རྩ་ཉོན་རྣམས་དང་ཉེ་
བས་ན།། དེ་དག་རྣམས་ལ་ཉེ་ཉོན་ཞེས།། མངོན་པ་གོང་འོག་ལས་
བཤད་དོ།། ཁྲོ་བ་དང་ནི་ཁོན་འཛིན་དང་།། འཚིག་པ་དང་ནི་རྣམ་
འཚེ་བཞི།། ཁོང་ཁྲོའི་ཆར་གཏོགས་ཡིན་པས་ན།། ཁོང་ཁྲོ་དང་ནི་ཉེ་
བ་སྟེ།། ཉོན་མོངས་དྲག་པོ་དེ་བཞི་ནི།། ཁོང་ཁྲོ་འཕེལ་བ་ཡིན་ཕྱིར་
རོ།།ཿ དེ་བཞིན་ཉེ་ཉོན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་།། རྩ་ཉོན་གང་དང་གང་

ཞིག་དང་།། ཉེ་ཞིང་དེ་ཡི་ཆར་གནོགས་པ།། ཇི་ལྟར་ཡིན་པའི་ཚུལ་རྣམས་ནི།། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལ།། ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ནས་ཤེས་པར་བྱ།།

གཞན་འགྱུར་བཞི་ནི་གཉིད་དང་ནི།། འགྱོད་པ་དང་ནི་རྟོག་དཔྱོད་དོ།།། དེ་དག་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ནི།། སྒོ་ལྔའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས།། ནང་དུ་བསྡུས་པ་གཉིད་དུ་བཤད།། རང་གིས་སྔར་བྱས་བྱ་བ་ལ།། ཡིད་ལ་གཅགས་པ་འགྱོད་པར་བཤད།། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ནི་རྩིང་ཞིབ་སྟེ།། དོན་གྱི་ངོ་བོ་རགས་པ་ཙམ།། འཚོལ་བ་རྟོག་པའོ་དོན་དེ་ལ།། ཞིབ་ཏུ་དཔྱོད་པ་དཔྱོད་པར་བཤད།། དེ་ལྟར་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི།། ཀུན་སློང་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས།། དགེ་དང་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན།། ཅི་རིགས་པར་ནི་འགྱུར་བས་ན།། འགྱོད་གཉིད་རྟོག་དཔྱོད་བཞི་ལ་ནི།། གཞན་འགྱུར་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན།། དེ་ཡང་གསལ་བར་བརྗོད་ན་ནི།། ཉིན་པར་དགེ་སྦྱོར་ལ་འབད་ནས།། ཉལ་བར་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ན།། ཉིན་པར་བསྐྱངས་པའི་དགེ་བའི་རྒྱུན།། དྲན་བཞིན་གཉིད་དུ་སོང་བ་དང་།། དཀར་ནག་ལས་དང་འབྲས་བུའི་ཚུལ།།། བསམས་ནས་ངེས་ཤེས་སྐྱེད་པ་ན།། སྔར་བྱས་སྡིག་ལ་འགྱོད་པ་དང་།། སྲིད་ལ་ཡིད་འབྱུང་སྐྱོ་ཤས་ཀྱིས།། མི་རྟག་བདག་མེད་སྟོང་རྣམས་ལ།། རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པ་དགེ་བར་བཤད།། ཉོན་མོངས་དབང་གིས་བག་མེད་དུ།། ཉལ་ཞིང་གཉིད་དུ་སོང་བ་དང་།། བདུད་དང་སྡིག་

གྲོགས་ཀྱིས་བསླུས་ནས།། སྤང་བྱས་དགེ་ལ་འགྱོད་པ་དང་།། འདོད་པའི་བདེ་བ་ལ་སྲེད་པས།། བུད་མེད་ལ་སོགས་འདོད་ཡུལ་ལ།། རྟོག་ཅིང་སྤྱོད་པ་མི་དགེ་བ།། དགེ་དང་མི་དགེའི་བསམ་པ་གཉིས།། གང་ཡང་མེད་པ་ལུང་མ་བསྟན།། དེ་ཕྱིར་གཞན་འགྱུར་བཞི་ལ་ནི།། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དེ་མིན་པ།། གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ཤེས་པར་བྱ།། གཞན་འགྱུར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ནི།། དགེ་བའི་བྱ་བ་ཉམས་པར་བྱེད།། གཞན་ཡང་གཞན་འགྱུར་བཞི་པོ་ལ།། དུས་དང་དུས་ཚོད་མིན་པ་དང་།། རིགས་དང་མི་རིགས་ཤེས་དགོས་སོ།། ཟས་ཀྱི་ཚོད་ནི་མི་ཤེས་དང་།། སྡིག་པའི་གྲོགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་།། འདུ་འཛིའི་ཁྲོད་དུ་གནས་པ་སོགས།། གཞན་འགྱུར་ཉོན་མོངས་ཅན་སྐྱེ་བའི།། རྒྱུ་རྣམས་ཤེས་ནས་སྤང་བར་བྱ།། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་རྩ་ཉོན་དང་།། ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་ཉེ་ཉོན་དང་།། གཞན་འགྱུར་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ནི།། གང་ཡང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཙམ་གྱིས།། སེམས་རྒྱུད་མ་ཞི་རྩུབ་རེག་ཏུ།། བྱེད་པས་བློ་ངན་དེ་དག་ལ།། ཉོན་མོངས་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན།། གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་ཚོགས་འདི་ཡིས།། ཚེ་འདིར་ལུས་སེམས་གདུང་བྱེད་ཅིང་།། ཕྱི་མར་མི་ཁོམ་གནས་སུ་འཁྲིད།། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཕུང་ལ་འདེབས།། དེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཚོགས་འདི་ལ།། ཟག་པ་དང་ནི་ཆུ་བོ་དང་།། འཆིང་བ་དང་ནི་མདུད་པ་དང་།། སེམས་ཀྱི་དུག་དང་གདོན་ཆེན་དང་།། འགོང་པོ་བདུད་ཀྱི་དཔའ་བོ་དང་།། འཁྲུག་པ་

དང་ནི་རིམས་ནད་དང་།། གེགས་དང་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་།། ཐ་བ་དང་ནི་དྲི་མ་དང་།། ཟུག་རྡུ་དང་ནི་ཉེས་སྤྱོད་དང་།། སྡིག་པ་དང་ནི་སྒྲིབ་པ་དང་།། བག་ལ་ཉལ་དང་ཉེར་ལེན་དང་།། ཀུན་དཀྲིས་དང་ནི་ཀུན་འབྱུང་དང་།། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ།། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས།། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྨད་པར་མཛད།། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས།། ཐམས་ཅད་རང་ལ་དགྲར་ལངས་ཀྱང་༏༏ ལུས་སྲོག་ཙམ་ལ་གནོད་སྲིད་ཀྱི།། དགེ་བ་འཕྲོག་པར་མི་ནུས་ཤིང་༏༏ ངན་སོང་གནས་སུ་འཁྲིད་མི་ནུས།། ཉོན་མོངས་དགྲ་བོ་འདི་ཡིས་ནི།། ཐར་བྱས་དགེ་བ་ཀུན་འཕྲོག་ཅིང་།། ཕྱིས་ནས་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བ་གཅོད།། ཚེ་དང་བསོད་ནམས་ཉམས་བྱས་ཏེ།། ངན་སོང་གནས་སུ་འཁྲིད་པར་བྱེད།། ཐ་མལ་དགྲ་བོ་སུ་འཇིགས་ཀྱང་།། བཏུད་ན་ཞི་ནས་ཕན་པ་བྱེད།། ཉོན་མོངས་དགྲ་བོ་འདི་ལ་ནི།། བཏུད་ན་ལྷག་པར་གནོད་པར་བྱེད།། རང་གི་སྙིང་དུ་གནས་བྱས་ནས།། རང་ཉིད་ཕུང་ལ་འདེབས་བྱེད་པ།། མི་བཟོད་སྙིང་གི་དགྲ་འདི་ལ།། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འདུད་མི་བྱ།། གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་འདི་དག་གི །སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་དང་དམིགས་པ་དང་།། འཛིན་སྟངས་རྣམ་པ་གང་ཡིན་དང་།། བྱེད་ལས་ཅི་ཞིག་བྱེད་པ་དང་།། སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་གང་ཡིན་རྣམས།། རྒྱུད་ལྡན་བླ་མའི་མན་ངག་དང་།། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས།། ལེགས་པར་སྦྱར་ནས་ཤེས་པར་བྱ།། རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་ལམ་བཟང་

ལ།༔ འཇུག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི།། འདི་ལྟའི་རིགས་ཚུལ་སྦྱང་དགོས་ཀྱི།། གཞན་དུ་ཚིག་ཙམ་ལ་འཚོལ་ནས།། གཞན་ཟེར་རློམ་པ་ལྷུར་ལེན་དང་།། དྲི་མེད་རིགས་པའི་ལམ་བཏང་ནས།། ལུང་ཙམ་སྐྱབས་སུ་མི་བྱ་སྟེ།། ཡང་དག་ལམ་བཟང་གསལ་བྱེད་པར།། རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ།། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ལས།། ལྟག་པའི་གདམས་ངག་མེད་ཕྱིར་རོ།། ཀུན་མཁྱེན་གངས་རི་ལས་འོངས་པ།། ཐོགས་མེད་གཞུང་བཟང་གཏྣའི་རྒྱུན།། དག་བྱེད་རིགས་ཚུལ་བདུད་རྩི་འདི།། རང་གི་ཀུན་རྨོངས་སྦྱོང་ཕྱིར་དང་།། བློ་མིག་དྲི་མ་རབ་བཀྲུས་ནས།། ཤིང་རྟའི་ལམ་སྲོལ་ལྟ་འདོད་པ།། འགའ་ལ་ཕན་པའང་སྲིད་སྙམ་ནས།། བདག་གིས་བརྩོན་པས་འདིར་བཀོད་དོ།། འོན་ཀྱང་བདག་ནི་སྦྱངས་པ་དམན།། བློ་མིག་མི་གསལ་འཐོམས་གྱུར་པས།། འདི་ལ་འཁྲུལ་པ་མཆིས་ན་ནི།། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དག་པར་མཛོད།། འདིར་འབད་དགེ་བའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས།། བདག་དང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པས།། ཡང་དག་ལམ་བཟང་གསལ་མཐོང་སྟེ།། ཀུན་མཁྱེན་གོ་འཕང་ཐོབ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཚུལ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྟོམ་ཚིག་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། རང་གི་དྲན་པ་གསོ་བ་དང་སྐལ་མཉམ་གཞན་ལའང་ཕན་པའི་བསམ་པས་དགེ་སློང་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཀྲ་ཤིས་བསམ་གཏན་གླིང་དུ་སྦྱར་བའོ།། འདིས་ཀྱང་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག ། །།

༄༅། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

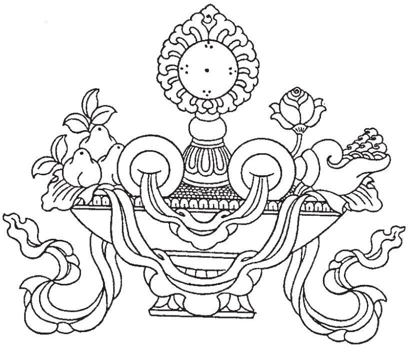

༄༅།། རྗེ་བཙུན་བླ་མ་དམ་པ་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་ཞབས་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།། བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ། ཐུགས་རྗེའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཚོགས་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་ཏེ།། སྒྲིབ་བྱེད་སྨུན་པ་སངས་ཤིང་ཆོས་ཀུན་མཁྱེན།། ཉིད་ཀྱིས་གཟིགས་གང་འགྲོ་ལ་གསལ་མཛད་པ།། སྐྱོབ་པ་བླ་མེད་ཐུབ་པའི་དབང་པོར་འདུད།། གཅིག་ཏུ་འགྲོ་ལ་བྱམས་པ་ལྷུར་མཛད་པས།། དུས་གསུམ་ཀུན་ཏུ་བྱམས་པ་མགོན་ཞེས་གྲགས།། རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་མི་ཕམ་མགོན་པོ་ལ།། སྙིང་ནས་གུས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ཕྱག་བགྱིད་དོ།། བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་ཅིང་།། ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་ཐུབ་པའི་ལུགས་བཟང་པོ།། གསལ་མཛད་ཤིང་རྟ་ཆེ་ཞེས་རབ་གྲགས་པ།། འཛམ་གླིང་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ལ་ཕྱག་འཚལ།། གངས་རིའི་ར་བས་བསྐོར་བའི་ཡུལ་ལྗོངས་འདིར།། མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་འདབ་སྟོང་རྒྱས་པའི་ཚལ།། གསར་དུ་བཞད་ལ་རྒྱལ་བའི་ཉི་མ་དང་།། མཚུངས་པར་བསྒྲུགས་འོས་འཇམ་མགོན་བླ་མར་འདུད།།། གང་གི་འཕྲིན་ལས་འོད་ཟེར་མཐོང་ཙམ་གྱིས།། ལམ་བཟང་བལྟ་བའི་བློ་མིག་གསལ་མཛད་པ།། རྗེ་བཙུན་བླ་མ་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་འོད།། བདག་སྙིང་པདྨོའི་ཟེའུ་འབྲུར་རྟག་ཏུ་བཞུགས།། བདག་

འདྲའི་གཏམ་གྱིས་གཞན་ལ་མི་ཕན་ཡང་།། རང་བློ་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་འཕེལ་ཕྱིར་དང་།། གཞན་གྱིས་བསྐུལ་ཕྱིར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཚུལ།། ཆོས་མངོན་གཞུང་བཞིན་ཉུང་ཟད་བྲི་བར་བྱ།།

དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདིའི་མ་ཤི་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཟས་གོས་རྙེད་པ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་པར་མི་འཛིན་པར་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་གནས་སུ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་སྙམ་དུ་ཕྱི་མའི་དོན་སེམས་པའི་སྐྱེ་བོ་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་འཁོར་བར་རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་མྱོང་བ་འདི་ཅིའི་རྩ་བ་ཅན་ཞིག་ཡིན་སྙམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བསམས་པ་ན་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་འདི་དག་རྒྱུ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བ་གནས་མེད་ཅིང་། རང་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ལས་བྱུང་བར་རིག་དགོས་ཏེ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ།། དེ་སྲིད་དེ་ལས་ངར་འཛིན་ཡོད།། ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ།། དེ་ལས་ཡང་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན།། ཞེས་དང་༑ འཁོར་བའི་རྩ་བ་འདུ་བྱེད་དེ།། དེ་ཕྱིར་མཁས་རྣམས་འདུ་མི་བྱེད༑༑ དེ་ཕྱིར་མི་མཁས་བྱེད་པོ་ཡིན།། མཁས་མིན་དེ་ཉིད་མཐོང་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས། སྲིད་པའི་ས་བོན་རྣམ་ཤེས་ཏེ།། ཡུལ་རྣམས་དེ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ།། ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་འཇིག་

རྟེན་དང་།། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་འགོད།། འགྲོ་བ་མ་ལུས་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་གསུངས།། ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། ལས་ལས་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་སྐྱེས།། ཞེས་དང་༔ སྲིད་པའི་རྩ་བ་ཕྲ་རྒྱས་དྲུག །ཅེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་༔ སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་༔༔ སྡུག་བསྔལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡང་།། སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས།། ཡང་དག་གསུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན།། ཅེས་དང་། གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་དོན་པོ་མཆོག །སེམས་ཀྱི་གསང་འདི་མ་ཤེས་ན།། བདེ་ཐོབ་སྡུག་བསྔལ་གཞོམ་འདོད་ཀྱང་།། དེ་དག་དོན་མེད་གྱི་ནར་འཁྱམས།། དེ་ལྟས་བདག་གི་སེམས་འདི་ནི།། ལེགས་གཟུང་ལེགས་པར་བསྲུང་བར་བྱ།། ཞེས་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་།། འཇིགས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དང་།། འདོད་པ་རྣམས་དང་བྲལ་བ་ནི།། སྡིག་པ་སྤྱོད་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར།། ཡིད་ལ་བསམས་པའི་དགེ་བྱས་པས༔༔ གང་དང་གང་དུ་འགྲོ་འགྱུར་བ།། དེ་དང་དེར་ནི་བསོད་ནམས་དེས༔༔ འབྲས་བུའི་ཡོན་གྱིས་མངོན་མཆོད་འགྱུར།། སྡིག་པ་བྱེད་པ་བདེ་འདོད་ཀྱང་།། གང་དང་གང་དུ་འགྲོ་འགྱུར་བ།། དེ་དང་དེར་ནི་སྡིག་པ་དེས༔༔ སྡུག་བསྔལ་མཚོན་གྱིས་རྣམ་པར་འཇོམས།། རྒྱ་ཆེ་དྲི་བཟང་བསིལ་བའི་པདྨའི་སྙིང་པོར་གནས།། རྒྱལ་བའི་གསུང་སྙན་ཟས་ཀྱིས་གཟི་བརྗིད་བསྐྱེད་བྱས་པ།། ཐུབ་འོད་ཀྱིས་རྒྱས་པདྨ་ལས་བྱུང་

ལུས་མཆོག་ཅན།། རྒྱལ་བའི་མདུན་གནས་བདེ་གཤེགས་སྲས་སུ་དགེ་བས་འགྱུར།། གཤིན་རྗེའི་སྐྱེས་བུས་པགས་པ་མ་ལུས་བཤུས་པས་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་ཅིང་།། རབ་ཏུ་ཚ་བའི་མེ་ཡིས་བཞུས་པའི་ཟངས་ཞུན་ལུས་ལ་བླུགས་གྱུར་ལ།། འབར་བའི་རལ་གྲི་མདུང་ཐུང་གིས་བསྣུན་ཤ་ཡི་དུམ་བུ་བརྒྱར་ལྷགས་ཤིང་།། ཤིན་ཏུ་འབར་བའི་ལྕགས་ཀྱི་ས་གཞིར་ལྷུང་བ་མི་དགེ་མང་པོས་འགྱུར།། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། འཁོར་བའི་སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བར་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ནས་ལན་གཅིག་མིན་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་དང་། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་སྐུ་ཚེ་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱུ་རྣམ་དཀར་གྱི་དགེ་སེམས་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བར་གསུངས་པས་ན་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་སེམས་ཉིད་ཡིན་པར་གྲུབ་བོ།།

དེས་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཚུལ་ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས༔ འདིར་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་མདོ་ཙམ་ཞིག་བྲི་བ་ལ་གཉིས། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ། དགོས་དོན་བསྡུས་ཏེ་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་ལ་སེམས་བཤད་པ་དང་། སེམས་བྱུང་བཤད་པའོ།། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སེམས་

སེམས་བྱུང་གི་ཁྱད་པར་ནི། དབུས་མཐའ་ལས། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས།། དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་།། ཞེས་དང་། མངོན་པ་མཛོད་ལས། རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ།། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་རིག་པ་ནི་སེམས་དང་། ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་གཞིར་བྱས་ནས་བྱེད་ལས་སོགས་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་ཕྱོག་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཞིག་ལ་སེམས་བྱུང་དུ་བརྗོད་དེ། རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། གཙོ་བོ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ། ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པའོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་ལ་སེམས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་སོགས་བྱེད་ལས་དང་། སྤྱར་རྟོགས་ཟིན་གྱི་ཡུལ་མ་བརྗེད་པ་སོགས་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེས་ན་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་ཞིང་། ཁྱད་པར་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་གཞག་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་རིག་པ་གཙོ་བོ་སེམས་དང་། ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་གཞིར་བྱས་ནས་བྱེད་ལས་ཀྱི་ལག་རྗེས་སོགས་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་ཕྱོག་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་རིག་པ་སེམས་བྱུང་ངོ་།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ངོ་བོ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་སྙམ་ན། མངོན་པ་

མཛོད་ལས། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ངེས་ལྡན་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དུས་མཉམ་ལྡན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མིན་པར་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་སེམས་དང་དེའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཅིང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་སུ་གསུངས་པས་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དུས་མི་མཚུངས་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དང་དམིགས་ཡུལ་སོ་སོར་འཛིན་པ་རྣམས་ནི་མི་འཐད་དོ།། དེ་ཡང་གསལ་བར་བཤད་ན་ཡུལ་གཟུགས་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་དྲན་པ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་གཙོ་བོ་སེམས་དང་དེའི་འཁོར་དྲན་པ་གཉིས་ཡུལ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པར་མཚུངས་ཀྱང་སོ་སོར་འཛིན་པ་ནི་ཡུལ་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཙམ་རིག་པ་སེམས་དང་། སྔར་མི་བརྗེད་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཆ་ནས་དྲན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། ག་བུམ་ལྟར་ངོ་བོ་སོ་སོར་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། ཚུལ་དེ་དག་ནི་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་ལས་ནི་རང་གི་འཁོར་སེམས་བྱུང་དང་མཚུངས་ལྡན་ལྡས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རང་གི་གཙོ་བོ་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་ལྡས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སེམས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་དོ།། མཚུངས་ལྡན་ལྔའི་ཚུལ་ལ་མངོན་པ་མཛོད་ནས་བཤད་ཚུལ་དང་། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ནས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས།

མདོན་པ་མཛོད་ནས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ནི། རྟེན་མཚུངས་པ། དམིགས་པ་མཚུངས་པ། རྣམ་པ་མཚུངས་པ། དུས་མཚུངས་པ། རྫས་མཚུངས་པ་རྣམས་སོ།།

དེ་དག་སོ་སོའི་དོན་ནི། སེམས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་པོ་དེ་ལ་སེམས་བྱུང་ཡང་བརྟེན་པས་ན་རྟེན་མཚུངས། སེམས་ཀྱིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་སེམས་བྱུང་གིས་ཀྱང་དམིགས་པས་ན་དམིགས་པ་མཚུངས། སེམས་སྔོན་པོ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་ན་སེམས་བྱུང་ཡང་སྔོན་པོ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བས་ན་རྣམ་པ་མཚུངས། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་སྐྱེ་གནས་འགག་གསུམ་ཅིག་ཅར་བྱེད་པས་ན་དུས་མཚུངས། སེམས་རིས་མཐུན་རྫས་རེ་རེ་བ་ཡིན་པ་ལྟར་སེམས་བྱུང་ཚོར་བ་ལྟ་བུའང་རིས་མཐུན་རྫས་རེ་རེ་བ་ཡིན་པས་ན་རྫས་མཚུངས་པ་ཞེས་བཤད་དོ།།

མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས་བཤད་ཚུལ་ནི། མཚུངས་པ་ལྔ་ལ། རྫས་མཚུངས་པ། དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པ། ངོ་བོ་མཚུངས་པ། དུས་མཚུངས་པ། ཁམས་དང་ས་མཚུངས་པ། ཞེས་བཤད་དོ།། རྫས་མཚུངས་པའི་དོན་ནི། གཙོ་བོ་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཚོར་བ་ལྟ་བུ་རིས་མཐུན་པ་གཅིག་ལས་ན་འབྱུང་གི །རིས་མཐུན་རྫས་ཐ་དད་པ་གཉིས་མི་འབྱུང་བའི་དོན་ནོ།། དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པ་དང་ངོ་བོ་མཚུངས་པའི་དོན་ནི། དམིགས་པ་ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་

པར་མཚུངས་ཤིང་། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་མཚུངས་པའི་དོན་ཏེ། གཙོ་བོ་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་སོང་ན་དེའི་འཁོར་གྱི་སེམས་བྱུང་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། གཙོ་བོ་སེམས་ཟག་མེད་དུ་སོང་ན་དེའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་ཡང་ཟག་མེད་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་ནོ།། དུས་མཚུངས་པའི་དོན་ནི། གཙོ་བོ་སེམས་དང་དེའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་གཉིས་སྐྱེ་གནས་འཇིག་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བྱེད་པའི་དོན་ནོ།། ཁམས་དང་ས་མཚུངས་པའི་དོན་ནི། གཙོ་བོ་སེམས་དེ་འདོད་པའི་སེམས་ཡིན་ན་དེའི་འཁོར་དུ་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་འབྱུང་མི་སྲིད་ཅིང་། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ལ་འཁོར་དུ་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་འབྱུང་མི་སྲིད་པར་གཙོ་བོ་སེམས་དེ་ཁམས་གང་གིས་བསྡུས་པ་དེར་དེའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་ཡང་ཁམས་དེར་གཏོགས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་དོན་ནོ།། དེ་ལ་སེམས་ནི། ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན།། དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པའོ།། ཞེས་དང་། མངོན་པ་མཛོད་ལས། རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པའོ།། ཞེས་དང་། རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་རིག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རིག་པ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་ལ། ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་ལས་བཤད་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ།། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་སྟེ། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས།

རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ།། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། མིག་ལ་བརྟེན་ཅིང་གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པའོ།། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། རྣ་བ་ལ་བརྟེན་ཅིང་སྒྲ་ལ་དམིགས་ནས་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པའོ།། སྣའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། སྣ་ལ་བརྟེན་ཅིང་དྲི་ལ་དམིགས་ནས་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པའོ།། ལྕེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ལྕེ་ལ་བརྟེན་ཅིང་རོ་ལ་དམིགས་ནས་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པའོ།། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ལུས་ལ་བརྟེན་ཅིང་རེག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པའོ།། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ཡིད་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། འཇུག་ཤེས་དྲུག་གི་རྐྱེན་གསུམ་འཛོག་ཚུལ་ལ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་ཁྱད་པར་དབྱེ་དགོས་པ་མང་དུ་སྣང་ནའང་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ།། ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ནས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཉོན་ཡིད་ཅེས་བྱ་བ་བཤད་ཀྱང་། འདིར་ནི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམིགས་རྣམ་སྐྱོང་བ་ན་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་སྐབས་ཀུན་འབྱུང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པའི་ཚེ། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ་

ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ཐུན་མོང་བ་ཙམ་ཞིག་བྲི་བར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་གཞི་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་ནི་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཀའ་གནས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཡང་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་ཕྱེ་བའི་ཚེ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཛོག་ཅིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་བཤད་ལ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་དང་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་ཕྱེ་བའི་ཚེ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་བཞེད་ཅིང་ཀུན་གཞི་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཀྲལ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་བོ།། དེ་ལྟར་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལུགས་གཉིས་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། དེ་ཡང་བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྤྱོད་པ་ཕྱིན་དྲུག་སོགས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཡང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ལ་རང་ངོས་ནས་ལྟ་བ་ལ་མཐོ་དམའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཡང་། རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་དུ་མ་ནས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་རྒྱལ་བའི་

དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་ཀུན་གཞི་འཇོག་ཚུལ་དང་༑ དེའི་གནད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་འགྲུབ་པ་སོགས་ལུགས་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གནད་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་འདོད་ན་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་དང་༑ རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལེགས་བཤད་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གནད་རྣམས་ཤེས་པར་འདོད་ན་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་པའི་རྩ་འཇུག་གི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་གཉིས་དང་། ལྷག་མཐོང་ཆེ་ཆུང་སོགས་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་སྙེད་པར་དཀའ་བའི་ལེགས་བཤད་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་སེམས་བྱུང་བཤད་པ་ལ། སེམས་བྱུང་གི་ངོ་བོ་ནི། ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས། དེ་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། ཆོས་གང་དག་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་རྣམས་སོ༑༑ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། སེམས་བྱུང་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་འགྲོ་ལྔ། འདུན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ངེས་ལྔ། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་རྩ་ཉོན་དྲུག །ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ། འགྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞན་འགྱུར་བཞི་སྟེ། ལྔ་བཅུ་རྩ་གཅིག་ཡོད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་

ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས། ལྔ་ནི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའོ།། ལྔ་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པའོ།། བཅུ་གཅིག་ནི་དགེ་བའོ།། དྲུག་ནི་ཉོན་མོངས་པའོ།། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའོ།། བཞི་ནི་གཞན་དུ་ཡང་འགྱུར་བའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

དང་པོ་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ནི། ཚོར་བ། འདུ་ཤེས། སེམས་པ། རེག་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམས་སོ།། དང་པོ་ཚོར་བའི་ངོ་བོ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཚོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེ་ན། མྱོང་བའི་མཚན་ཉིད་དེ། མྱོང་བའི་ངོ་བོ་གང་གིས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སོ་སོར་མྱོང་བའོ།། ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། འདིར་ཚོར་བའི་མྱོང་བྱ་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རང་ཅག་རྣམས་ལ་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་གང་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ཁོ་ནར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ལས་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པ་གང་ཡིན་ཡང་ཚོར་བ་སིམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བདེ་བ་ཐ་ན་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པ་ན་རླུང་བསིལ་བ་ལངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཡན་ཆད་ཐམས་ཅད་ནི་སྔོན་དགེ་བའི་ལས་བསགས་པ་ལས་འབྱུང་གི །མི་དགེ་བའི་ལས་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ནི་གནས་མེད་ལ། ཚོར་བ་གདུང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཐ་ན་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ཡན་ཆད

ཐམས་ཅད་ནི་སྡོན་མི་དགེ་བ་བསགས་པ་ལས་འབྱུང་གི །དགེ་བའི་ལས་ལས་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་ནི་གནས་མེད་དེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས༑ མི་དགེ་བ་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཀུན༎ དེ་བཞིན་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ༎ དགེ་ལས་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དང༎ སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་བདེ་བ་དག༑ ཅེས་གསུངས་སོ༎ དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་གཙོ་བོ་དང་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མིན་པར་དགེ་མི་དགེའི་ལས་སྤྱི་ལས་བདེ་སྡུག་སྤྱི་དང་། བདེ་སྡུག་གི་ཁྱད་པར་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྣ་ཚོགས་པ་ལས་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མ་འཆོལ་བར་སོ་སོར་འབྱུང་བའི་ལས་འབྲས་ངེས་པ་ཅན་ནམ་མི་བསླུ་བ་ལ་ངེས་པ་སྐྱེད་པ་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་པ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀུན་གྱི་གཞིར་བསྔགས་པའོ༎ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ༎ ཚོར་བ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཚོར་བ་བདེ་བ་དང༑ ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་གསུམ་མོ༎ དེ་ཡང་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས། ཚོར་བ་གང་ཞེ་ན། མྱོང་བ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། བདེ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། བདེ་བ་ནི་གང་འགགས་ན་ཕྲད་པར་འདོད་པའོ༎ སྡུག་བསྔལ་བ་ནི་གང་བྱུང་ན་བྲལ་བར་འདོད་པའོ༑༎ བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ནི་གང

བྱུང་ན་གཉིས་ཀ་འདོད་པར་མི་འགྱུར་བའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། ཚོར་བ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཡང་ལུས་སེམས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་རྣམ་པ་དྲུག་སྟེ། ལུས་ཚོར་གསུམ་དང་། སེམས་ཚོར་གསུམ་མོ།། དང་པོ་ལུས་ཚོར་གསུམ་ནི། ལུས་ཚོར་བདེ་བ། ལུས་ཚོར་སྡུག་བསྔལ། ལུས་ཚོར་བཏང་སྙོམས་གསུམ་མོ།། གཉིས་པ་སེམས་ཚོར་གསུམ་ནི། སེམས་ཚོར་བདེ་བ། སེམས་ཚོར་སྡུག་བསྔལ། སེམས་ཚོར་བཏང་སྙོམས་གསུམ་མོ།། དེ་ལ་ལུས་ཚོར་དང་སེམས་ཚོར་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། དབང་ཤེས་ལྔའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་རྣམས་ལ་ལུས་ཚོར་ཞེས་བྱ་ལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་རྣམས་ལ་སེམས་ཚོར་ཞེས་བྱའོ།། འོ་ན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ལ་ལུས་ཚོར་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་དུ།། གཏི་མུག་ཀུན་ལ་གནས་འགྱུར་ཏེ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་ནི་སྤྱི་བོ་ནས་རྐང་མཐིལ་གྱི་བར་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པས་ན་མིག་ཤེས་སོགས་དབང་ཤེས་གཞན་བཞིའི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་གང་སྐྱེས་ཀྱང་ལུས་ཚོར་ཞེས་བྱའོ།། ཡང་ཚོར་བ་དྲུག་པོ་དེ་ལ་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པ་དང་ཟང་ཟིང་མེད་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་སུ་ཡང་འགྱུར་རོ།། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་དོན་གང་སྙམ་ན། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་སྲེད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་

ཚོར་བ་རྣམས་ལ་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱ་ལ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་རྣམས་ལ་ཟང་ཟིང་མེད་པའི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱའོ།། འོ་ན་གོང་དུ་ཟང་ཟིང་མེད་པའི་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བཤད་ན་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བ་རྣམས་ལ་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་སྙམ་ན། དེ་ནི་མང་དུ་ཡོད་དེ། བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་དབུ་སྙུང་བ་སོགས་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་ཡོད་པར་འདུལ་བ་ལུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། ཡང་ཚོར་བ་ལ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་དྲུག་སྟེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ། རྣ་བའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ། སྣའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ། ལྕེའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ། ལུས་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་རྣམས་སོ།། ཡང་དྲུག་པོ་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་ཚོར་བ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་ཡང་ཡོད་དོ།། དེ་དག་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ཞིབ་ཏུ་བྲིས་ན་ཡི་གེ་ཏ་ཅང་མངས་སུ་དོགས་པས་བཞག་གོ །ཡང་ཚོར་བ་ལ་སྤང་གཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ཞེན་པ་རྟེན་པའི་ཚོར་བ་དང་། མངོན་པར་འབྱུང་བ་རྟེན་པའི་ཚོར་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ།། ཞེན་པ་རྟེན་པའི་ཚོར་བ་

ནི༑ འདོད་ཡོན་ལ་སྲེད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་རྣམས་སོ།། མངོན་པར་འབྱུང་བ་རྟེན་པའི་ཚོར་བ་ནི། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལོག་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིས་བསྡུས་པའི་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་ལྟ་བུའོ།། འདི་ལྟར་ཚོར་བ་ལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་འདི་ནི་ཚོར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྲེད་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་ཚུལ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས། ཚུལ་འདི་དག་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་འདོད་ན་མངོན་པ་གོང་འོག་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་དུག་གསུམ་གྱི་རྒྱུར་མི་གཏོང་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞེ་ན། འདུས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་། བརྗ་བར་འཛིན་པའི་ངོ་བོར་གང་གིས་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཕྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དོན་རྣམས་ལ་ཐ་སྙད་འདོགས་པའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ཏེ་ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མ་འཛིན་པའི་རིག་པའོ།། ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས་ཀྱང་༑ འདུ་ཤེས་གང་ཞེ་ན། ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའོ།། ཞེས་

གསུངས་སོ།། འདུ་ཤེས་དེ་ལ་དབྱེ་ན། མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་། བཀྲ་བར་འཛིན་པ་གཉིས། མཚན་མར་འཛིན་པ་ནི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མ་འཛིན་པའོ།། བཀྲ་བར་འཛིན་པ་ནི་རྣམ་རྟོག་ལ་སྣང་བའི་ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མ་འཛིན་པའོ།། འདུ་ཤེས་དེ་གཉིས་གང་ལ་འཇུག་པའི་གཞི་ནི། མཐོང་བ། ཐོས་པ། བྱེ་བྲག་ཕྱེད་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་དོན་ནི། མཐོང་བ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་དང་། ཐོས་པ་ནི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཚིག་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཕྱེད་པ་ནི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པའི་དོན་ལ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་ངེས་པའི་དོན་ལ་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་འདོགས་པའོ།། མངོན་པ་མཛོད་ལས་ནི་དོན་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་ཐ་སྙད་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་བཤད་ལ། དོན་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་ནི། སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་སོགས་དོན་གྱི་སྤྱི་རིས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་འཛིན་པའོ།། ཐ་སྙད་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་ནི། འདི་ནི་སྐྱེས་པའོ་འདི་ནི་བུད་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྤྱི་རིས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་འཛིན་པའོ།། ཡང་འདུ་ཤེས་ལ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་དྲུག་སྟེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས། རྣ་བའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས། སྣའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་

ཤེས༑ ལྟེའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས། ལུས་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་སོ།། ཡང་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་དྲུག་སྟེ༑ མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཆུང་ངུའི་འདུ་ཤེས་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཚད་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ།། དང་པོ་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ལ་མཁས་པའི་འདུ་ཤེས། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས། དམིགས་རྣམ་གསལ་བའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་མོ།། གཉིས་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། སྔ་མ་མཚན་མ་དང་བཅས་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་ལོག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ།། གསུམ་པ་ཆུང་ངུའི་འདུ་ཤེས་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་འདོད་པའི་སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམས་དང་འདོད་ཡོན་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་སོ།། བཞི་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་ནི༑ གཟུགས་ཁམས་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་གཟུགས་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམས་སོ།། ལྔ་པ་ཚད་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ནི། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་སོ།། དྲུག་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་

འདུ་ཤེས་ནི། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་སོ།།

གསུམ་པ་སེམས་པའི་ངོ་བོ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། སེམས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ། དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ལ་སེམས་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་ཞིང་སྐུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་སེམས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ།། སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་འདི་གཙོ་ཆེ་བར་གསུངས་ཏེ། སེམས་སེམས་བྱུང་གང་ཡང་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་སེམས་བྱུང་འདིའི་མཐུ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།། དཔེར་ན་རྗོ་ཁབ་ལེན་གྱིས་ལྕགས་རང་དབང་མེད་པར་གཡོ་བ་ལྟར། སེམས་བྱུང་སེམས་པ་འདིས་སེམས་རང་དབང་མེད་པར་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ།། སེམས་པ་དེ་ལ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་དྲུག་སྟེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་པ། རྣ་བའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་པ། སྣའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་པ། ལྕེའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་པ། ལུས་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་པ། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་པ་རྣམས་སོ།། སེམས་པ་འདི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ལ། སྤྱིར་ལས་ལ་སེམས་པའི་

ལས་དང་བསམ་པའི་ལས་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མངོན་པ་མཛོད་ལས། ལས་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས།། སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ།། དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་ངག་གི་ལས།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། བསམ་པའི་ལས་ལ་ལུས་ངག་གི་ལས་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་སྤྱིར་མཐའ་ཡས་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བ་རྣམས་བསྡུས་པ་ནི་ལུས་ངག་གི་ལས་བདུན་དང་། ཀུན་སློང་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུར་གསུངས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས། དེ་ལས་ཆེ་ཡོང་བསྡུས་ནས་ནི།། དགེ་དང་མི་དགེ་ཅི་རིགས་པར།། ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་བཅུར་གསུངས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། ཡང་ལས་ལ་དབྱེ་ན། དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་གསུམ་མོ།། ཡང་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། བསོད་ནམས་མིན་པའི་ལས་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་སོ།། ལས་འདི་དག་གི་ངོས་འཛིན་དང་། འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་། འཕེན་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། མྱོང་བར་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། མྱོང་བར་ངེས་པ་ལ་ཡང་མཐོང་ཆོས་མྱོང་འགྱུར་དང་། སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་དང་། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་སོགས་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཡང་འདིར་ཡི་གེ་ཧ་ཅང་མང་བས་འཇིགས་ནས་མ་སྤྲོས་ཤིང་། བློ་གྲོས་ཀྱི་རྒྱལ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་

མཛད་པའི་མདོན་པ་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལེགས་བཤད་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

བཞི་པ་རེག་པའི་ངོ་བོ་ནི། མདོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། རེག་པ་གང་ཞེ་ན། གསུམ་འདུས་ནས་དབང་པོའི་འགྱུར་བ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་སྟེ། ཚོར་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཚོར་བ་བདེ་བ་སོགས་གང་སྐྱོང་འགྱུར་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་རིག་པ་ཞིག་གོ །འདིར་དབང་པོའི་འགྱུར་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དཔེར་ན་མིག་གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཕྲད་པས་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ལྟར། རེག་པས་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡོངས་སུ་བཅད་པས་ཚོར་བ་བདེ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བས་ན་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་སོ།། འདི་ལ་ཡང་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་དྲུག་སྟེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། རྣ་བའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། སྣའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། ལྕེའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་རྣམས་སོ།།

ལྔ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། མདོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་སྟེ། དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཛིན་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་དང་མཚུངས་

ལྡན་གྱི་སེམས་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་གཏོད་པའི་རིག་པ་ཞིག་གོ། སེམས་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སེམས་པས་ནི་སེམས་སྤྱིར་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་ཡུལ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སེམས་ཕྱོགས་པར་བྱེད་པའོ།། དེ་ལྟར་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་བྱུང་ལྔ་པོ་དེ་ལ་ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སེམས་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་དོ།། དེ་ཡང་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཞིག་མ་ཚང་ན་ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་མི་རྫོགས་ཏེ། ཚོར་བ་མེད་ན་སྤྱོང་བ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་ན་ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མ་འཛིན་པ་མེད་ལ། སེམས་པ་མེད་ན་ཡུལ་ལ་ཕྱོགས་པ་མེད་ཅིང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་ན་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་ཡིད་གཏོད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། རེག་པ་མེད་ན་ནི་རྟེན་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་ལ་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ག་ཚང་དགོས་པར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ཡུལ་ངེས་ལྔ་ནི། འདུན་པ། མོས་པ། དྲན་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན། ཤེས་རབ་རྣམས་སོ།། དང་པོ་འདུན་པའི་ངོ་བོ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། འདུན་པ་གང་ཞེ་ན། འདོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་དེ་དང་དེ་ལྡན་པར་བྱེད་འདོད་པ་ཉིད་དེ། བརྩོན་འགྲུས་རྟོམ་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསམས་པའི་

དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རིག་པའོ།། འདུན་པས་
བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་ཚུལ་ནི། དབུས་མཐའ་ལས། གནས་དང་
དེ་ལ་གནས་པ་དང་།། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུའོ།། ཞེས་དང་། ལམ་
རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ལ་མི་སྤྲོ་ཞིང་དེའི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དགའ་བའི་ལེ་ལོ་འགོག་མ་ནུས་ན་དང་པོ་ནས་ཏིང་
ངེ་འཛིན་ལ་འཇུག་ཏུ་མི་སྟེར་ཞིང་། ལན་ཅིག་ཐོབ་ཀྱང་རྒྱུན་འཐུད་མི་
ནུས་པས་མྱུར་དུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ།། དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་ལེ་ལོ་
འགོག་པ་གནད་དུ་ཆེའོ།། དེ་ལ་ལུས་དང་སེམས་དགའ་བདེས་རྒྱས་
པའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཐོབ་ན་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་
ལ་སྐྱོ་དུབ་མི་འབྱུང་བས་ལེ་ལོ་བཟློག་གོ །དེ་སྐྱེད་པ་ལ་ཤིན་སྦྱངས་
སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་རྩོམ་ནུས་པ་
དགོས་སོ།། དེ་སྐྱེད་པ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་
པ་དྲག་པོ་རྒྱུན་ལྡན་པ་དགོས་སོ།། དེའི་རྒྱུར་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་
ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡིད་ཕྲོགས་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་དགོས་པས་
ཐོག་མར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་པའི་དད་པ་ཡང་དང་ཡང་
དུ་བསྒོམ་པར་བྱའོ།། འདི་དག་གི་གོ་རིམས་ནི་ཉམས་སུ་བླངས་
ནས་བལྟས་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ངེས་པས་གནད་དམ་པར་
གཟུང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་གནས་དང་ཞེས་
སོགས་དབུས་མཐའི་ལུང་དེ་འདྲེན་པར་མཛད་ཅིང་། ལུང་དེའི་དོན་

ཡང་༑ གནས་ནི་འདུན་པ་སྟེ་རྩོལ་བའི་གནས་སོ།། གནས་པ་ནི་རྩོལ་བའམ་བརྩོན་འགྲུས་སོ།། འདུན་པའི་རྒྱུ་ནི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པའོ།། རྩོལ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ༎༑ ཚུལ་འདི་དག་ལ་ཞིབ་ཏུ་བསམས་ན་ནི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ལ་ཁྱད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་སྟེ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་གོ་རིམས་ངེས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཚུལ་རྣམས་ལ་ཚིག་ཙམ་དུ་མ་ལུས་པར་བློ་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་ཞིབ་ཏུ་བསམས་ན་ཚུལ་འདི་དག་ལ་ངེས་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་གྱི། ཚིག་ཙམ་ལ་འཆེལ་བ་དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་རྣམས་རྒྱབ་ཆོས་དང་རྩོད་པའི་ཡན་ལག་ཙམ་དུ་གོ་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚེ་འདོར་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཚུལ་འདི་དག་ལ་ངེས་པ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་མེད་ཅིང་། རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་ལམ་བཟང་རྣམས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལྟ་ཞོག །གོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ཙམ་གྱི་སྐལ་བའང་མེད་དོ།། འདུན་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཕྲད་པར་འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་། མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་། དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་རྣམས་སོ།། དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ལ་ཡང་འདོད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། ལྟ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་མོས་པའི་ངོ་བོ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། མོས་པ་གང་ཞེ་ན། ངེས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་ངེས་པ་བཞིན་དུ་

འཛིན་པ་སྟེ། མི་འཕྲོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་ཚད་མས་ངེས་ཟིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ལ་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་རིག་པའོ།། འདིར་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་མི་འཕྲོགས་པའི་ལས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རང་གིས་ངེས་ཟིན་པའི་དོན་ལ་མོས་པ་བརྟན་པོ་རྙེད་པ་ན་ཕ་རོལ་གྱི་རྒོལ་བས་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྒྱུར་མི་ནུས་པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱབས་འགྲོའི་སྐབས་ནང་པ་དང་ཕྱི་པའི་སྟོན་པའི་ཁྱད་པར་ལ་བསམས་ནས་གང་ནི་བསླུ་བ་མེད་པའི་སྐྱབས་ཡིན་སྙམ་དུ་དཔྱད་པ་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་བསླུ་བ་མེད་པའི་སྐྱབས་སུ་ངེས་ཤིང་། དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་དང་། ཆོས་དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱང་བསླུ་བ་མེད་པའི་སྐྱབས་སུ་ཚད་མས་ངེས་ནས་གཏན་གྱི་སྐྱབས་སུ་མོས་པ་བརྟན་པོ་རྙེད་པ་ན་སུ་སྟེགས་སོགས་ཀྱིས་ཁ་དྲང་མི་ཐུབ་པར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲངས་སུ་ཚུད་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བ་ལྟ་བུའོ།། དེ་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི།། རྩ་བ་མོས་པར་ཐུབ་པས་གསུངས།། དེའི་ཡང་རྩ་བ་རྟག་ཏུ་ནི།། རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་བསྒོམས་པས་སོ།། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

གསུམ་པ་དྲན་པའི་ངོ་བོ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས།

དྲན་པ་གང་ཞེ་ན། འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་ཀྱི་བརྗེད་པ་མེད་
པ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་གཡེང་བའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་རིག་པ་ཞིག་གོ །ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ནི།
ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ཡུལ་དེ་
ལ་དམིགས་ནས་བརྗེད་པ་མེད་པ། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམ་པར་
མི་གཡེང་བར་བྱེད་པའོ།། དེ་ཡང་སྔར་མ་འདྲིས་པ་ལ་དྲན་པ་མི་སྐྱེ་
བས་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།
སྔར་འདྲིས་ཀྱང་ད་ལྟ་བློ་ཡུལ་དུ་མ་ཤར་ན་དྲན་པར་མི་འགྱུར་བས་
སེམས་ཀྱི་བརྗེད་པ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་སོ།། དྲན་པ་ཁྱད་པར་ཅན་
ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བས་བྱེད་ལས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ལ་མི་གཡེང་བའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། དྲན་པ་
ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཚུལ་འདི་ནི་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་སྐབས་
སུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་སྟེ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། དབང་ཕྱུག་
ལུས་གཏོགས་དྲན་པ་བདེར་གཤེགས་ཀྱིས།། བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་
ལམ་དུ་ཉེ་བར་བསྟན།། དེ་ནི་བསྒྲིམས་ནས་མངོན་པར་བསྲུང་བགྱི་
སྟེ༎ དྲན་པ་ཉམས་པས་ཆོས་ཀུན་འཇིག་པར་འགྱུར།། ཞེས་དང་།
སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཐོས་ལྡན་དད་པ་ཅན་དང་ནི།། བརྩོན་པ་ལྷུར་ལེན་
དུ་མ་ཡང་།། ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སྐྱོན་ཆགས་པས།། ལྟུང་བའི་རྙོག་
དང་བཅས་པར་འགྱུར།། ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་ཆོམ་རྐུན་དག །དྲན་

པ་ཉམས་པའི་རྗེས་འབྲང་བས།། བསོད་ནམས་དག་ནི་ཉེར་བསགས་ཀྱང་།༔། རྒྱུན་པོས་ཕྲོགས་བཞིན་ངན་འགྲོར་འགྲོ།། ཉོན་མོངས་ཆོམ་རྐུན་ཚོགས་འདི་ནི།། གླགས་སྐབས་འཚོལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ།། གླགས་རྙེད་གྱུར་ནས་དགེ་འཕྲོག་ཅིང་།། བདེ་འགྲོའི་སྲོག་ཀྱང་འཇོམས་པར་བྱེད།༔། དེ་བས་དྲན་པ་ཡིད་སྒོ་ནས།། གུད་དུ་ནམ་ཡང་མི་གཏང་ངོ་།༔། སོང་ནའང་ངན་སོང་གནོད་པ་དག །དྲན་པར་བྱས་ཏེ་ཉེ་བར་བཞག༔ བླ་མ་དང་ནི་འགྲོགས་པ་ལས།། མཁན་པོས་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་དང་།། འཇིགས་པས་སྐལ་ལྡན་གུས་བྱེད་ལ།། དྲན་པ་བདེ་བླག་ཉིད་དུ་སྐྱེ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བ་དྲན་ཤེས་གཉིས་ལ་རག་ལས་ཤིང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་དྲན་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འདིའི་མཐུ་ལས་སྒྲུབ་དགོས་པས་སྙིང་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་དྲན་པ་བསྐྱེན་ཚུལ་འདི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདག་གི་རྙེད་དང་བཀུར་སྟི་དང་།། ལུས་དང་འཚོ་བ་མེད་བླ་ཞིང་།། དགེ་བ་གཞན་ཡང་ཉམས་བླ་ཡི།། སེམས་ནི་ནམ་ཡང་ཉམས་མི་བྱ།། སེམས་བསྲུང་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ནི།༔། དྲན་པ་དང་ནི་ཤེས་བཞིན་དག །སྲོག་ལ་བབ་ཀྱང་སྲུངས་ཤིག་ཅེས།༔། བདག་ནི་དེ་ལྟར་ཐལ་མོ་སྦྱོར།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

བཞི་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས།

ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དེ། ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར༑ བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འཇོག་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའོ།། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པའི་ཚེ་བློས་བརྟགས་པའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་ཡིན་པས་བརྟགས་པ་ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ལ་རྣམ་གྲངས་མང་དུ་སྣང་ཡང་བསྡུ་ན་བཞིར་གསུངས་ཏེ། ཁྱབ་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ། ཉོན་མོངས་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ། ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ། མཁས་པའི་དམིགས་པའོ།། མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་། ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པ། ཁམས་ལ་དམིགས་པ། སྐྱེ་མཆེད་ལ་དམིགས་པ། རྟེན་འབྲེལ་ལ་དམིགས་པ་སོགས་མཐའ་ཡས་པར་གསུངས་སོ།། ཚུལ་འདིས་ནི་དེང་སང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྡ་ཆད་ལས་འགལ་བ་འགའ་ཞིག་མིག་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་ཏར་སྒོམ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་གསལ་བར་བསྟན་སྣང་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་བ་དང་། དེའི་དམིགས་པ་ཡང་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་མ་ཡིན་གྱི། བློས་བརྟགས་ཡིད་ཡུལ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གསལ་བར་གསུངས་པ་འདིའོ།། འོ་ན་

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དེ་ལ་ངེས་པར་ཡུལ་ཡང་དག་པ་ཞིག་དགོས་སམ་སྙམ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཡང་དག་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གང་ཡིན་ཡང་ནང་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་ན་ཡུལ་དེ་ལ་གསལ་སྣང་དང་མི་རྟོག་པ་འབྱུང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས༔ དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན།། གང་གང་ཤིན་ཏུ་གོམས་གྱུར་པ།། གོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན།། དེ་གསལ་མི་རྟོག་བློ་འབྲས་ཅན།། ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ནང་དུ་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་པ་བྱས་པའི་མཐུས་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་འགྲུབ་པའི་དོན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས།། ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཇོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས།། ཐོག་མར་ཞི་གནས་བཙལ་བྱ་དེ་ཡང་ནི།། འཇིག་རྟེན་ཆགས་པ་མེད་ལ་མངོན་དགས་འགྲུབ༔༔། ཅེས་དང་། འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། དེ་ལྟར་ན་གཞུང་ཆེན་མོ་འདི་དག་ནི་སྙིང་ནས་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མན་ངག་གི་མཆོག་ཏུ་གཟུང་བར་བྱའོ།།

ལྔ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཤེས་རབ་གང་ཞེ་ན། བརྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ། སོམ་ཉི་བཟློག་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བརྟག་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་སོ་སོར་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རིག་པའོ།། ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི། དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་དག་གི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་སོ་སོར་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པའོ།། སྐྱོན་ཡོན་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རིགས་པའི་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ། ལྟོས་པའི་རིགས་པ། འཐད་པས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པའོ།། རིགས་པ་བཞི་པོ་དེས་དཔྱད་ནས་ངེས་པ་རྙེད་པ་ན་ཐེ་ཚོམ་ཟློག་པར་འགྱུར་བས། འདིའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་སོམ་ཉི་བཟློག་པའི་ལས་ཅན་ཞེས་གསུངས་སོ།། དོན་འདི་དག་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས༔ ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་ལ་རིགས་པ་བཞིས།། ཉིན་དང་མཚན་དུ་ཚུལ་བཞིན་རབ་བརྟགས་ནས།། བསམ་བྱའི་གནས་ལ་བསམ་ལས་བྱུང་བ་ཡི།། རྣམ་དཔྱོད་བློ་ཡིས་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་སོ།། འདུན་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་བྱུང་ལྔ་པོ་འདི་ལ་ཡུལ་ངེས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སེམས་བྱུང་འདི་དག་གིས་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རེ་བཟུང་ནས་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ན་ཡུལ་སོ་སོར་

ངེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་ནི། དད་པ། ངོ་ཚ་ཤེས་པ། ཁྲེལ་ཡོད་པ། མ་ཆགས་པ། ཞེ་སྡང་མེད་པ། གཏི་མུག་མེད་པ། བརྩོན་འགྲུས༑ ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ། བག་ཡོད་པ། བཏང་སྙོམས། རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་རྣམས་སོ། །དང་པོ་དད་པའི་ངོ་བོ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། དད་པ་གང་ཞེ་ན། ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ཡོན་ཏན་ཅན་དང་། ནུས་པ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དང་བ་དང་། འདོད་པ་སྟེ༑ འདུན་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡིད་ཆེས་དང་། དང་བ་དང་། འདོད་པ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་མ་དད་པའི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་རིག་པ་ཞིག་གོ །དད་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དང་བའི་དད་པ། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ། མངོན་འདོད་ཀྱི་དད་པ་རྣམས་སོ། །དང་པོ་དང་བའི་དད་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་སེམས་དང་བའོ། །འདི་ལ་དང་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི། དཔེར་ན་ཆུ་དྭངས་བྱེད་ཀྱི་ནོར་བུ་ཆུ་རྙོག་པ་ཅན་གྱི་ནང་དུ་བཅུག་ན་དེ་མ་ཐག་ཆུའི་རྙོག་པ་དྭངས་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། དད་པ་འདི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ན་སེམས་ཀྱི་རྙོག་པ་དྭངས་ནས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་རུང་དུ་འགྱུར་བའོ། །གཉིས་པ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ནི། རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་དང་འབྲས་བུའི་ཚུལ་སོགས་ལ་བསམས་ནས་

ཡིད་ཆེས་རྟེན་པའོ།། གསུམ་པ་མངོན་འདོད་ཀྱི་དད་པ་ནི། བདེན་པ་བཞིའི་ཚུལ་ལ་བསམས་ནས་སྡུག་ཀུན་གཉིས་སྤང་བྱ་དང་། འགོག་ལམ་གཉིས་ཐོབ་བྱར་ངེས་ཤིང་། ཚུལ་བཞིན་འབད་ན་ཐོབ་ནུས་པར་ཤེས་ནས་ངེས་པར་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་དད་པ་ལྟ་བུའོ།། འདིར་དད་པ་གསུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ཙམ་རེ་ངོས་ཟིན་པ་ཡིན་གྱི་མཐའ་དག་འདིར་ཟད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། ད་ལྟ་འཛིག་རྟེན་ན་དགའ་བ་དང་དད་པ་གཉིས་གཅིག་ལྟ་བུར་སྨྲ་སྟེ། ཆང་ལ་དགའ་བ་ལ་ཆང་ལ་དད་པ་ཞེས་བརྗོད་མོད། དགའ་བ་དང་དད་པ་གཉིས་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དད་པ་ནི་སེམས་བྱུང་དགེ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དགའ་བ་ལ་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ཆ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ།། དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། དགའ་བ་ཡིན་ལ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དད་པ་ཡིན་ལ་དགའ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སོ།། དང་པོ་དགའ་བ་ཡིན་ལ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི། རང་གི་བུ་དང་ཆུང་མ་སོགས་ལ་དགའ་བ་དང་། ཆང་དང་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་སོགས་ཉེས་པའི་གནས་ལ་དགའ་བ་ལྟ་བུའོ།། གཉིས་པ་དད་པ་ཡིན་ལ་དགའ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ལ་གཏིང་ནས་འཛིགས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ལྟ་བུའོ།། དགའ་དད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་དཀར་པོའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བསམས་པས་གཏིང་ནས་ཡིད་ཆེས་

ཤིང་དགའ་བའི་དད་པ་ལྟ་བུའོ།། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཁོང་ཁྲོ་དང་
སྡུག་བསྔལ་སོགས་སོ།། འོ་ན་དགའ་བ་དང་གུས་པ་གཉིས་གཅིག
གམ་མི་གཅིག་སྙམ་ན། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་གཅིག་པ་ལྟ་བུར་སྣང་
མོད། དོན་ལ་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་དགའ
བ་དད་པ་ཡིན་ལ། བཤེས་གཉེན་ལ་གུས་པ་ནི་དེའི་དྲིན་བསམས་
ནས་ངོ་ཚ་ཤེས་ཤིང་གཅེས་སྤྲས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་
ན་སེམས་བྱུང་སོ་སོ་ཡིན་ནོ།། ཚུལ་འདི་དག་ནི་གཞུང་ཆེན་མོ་ནས་
འབྱུང་བ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་དེ་ བློ་ཁ་
ནང་དུ་ལོག་ནས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་
གྱི། ཚིག་ཙམ་གྱིས་ཤེས་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ།། དོན་འདི་དག་ལ་
དགོངས་ནས་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་སྙིང་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་
པ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་གསུང་རབ་ཀྱི་
དོན་ལ་མང་དུ་ཐོས་པ་དགོས་སོ་ཞེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཀའ་སྩལ་བ་
ཡིན་གྱི། དེང་སང་གི་སྐྱེ་བོ་བླུན་པོ་བློ་གྲོས་ཀྱི་ནོར་གྱིས་དབུལ་ཞིང་
བསོད་ནམས་དམན་པ་དག་ལ་ནི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་འདི་དག
གི་གཏམ་བཤད་ན་དུག་སྦྲུལ་གྱིས་གླུ་རྩེའི་དྲི་ཚོར་བ་དང་། བྱིས་པ
ཆུང་ངུས་མཚོའི་གློང་འཁོར་མཐོང་བ་ལྟར་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་ནས་
སླར་ཡང་དེ་ལས་རྒྱང་རིང་དུ་བྲོས་པར་འགྱུར་ལ། འཕགས་ཡུལ་གྱི་
མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་གསུང་ལ་གདམས་པའི་མཐིལ་དུ

མཐོང་བ་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ལྟར་སྣང་ངོ་།། འདིར་དད་པའི་བྱེད་ལས་ལ་འདུན་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་བརྩོན་འགྲུས་དང་། བརྩོན་འགྲུས་སྐྱེ་བ་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དགོས་ཤིང་། འདུན་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡོན་ཏན་མཐོང་ཞིང་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དགོས་པས་དད་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ནས་ལན་གཅིག་མིན་པར་བསྔགས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་དཀོན་མཆོག་ཏ་ལ་ལའི་གཟུངས་ལས། དད་པ་སྔོན་འགྲོ་མ་ལྟར་སྐྱེད་པ་སྟེ།། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྲུང་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱེད།། དོགས་པ་སེལ་ཞིང་ཆུ་བོ་རྣམས་ལས་སྒྲོལ།། དད་པ་བདེ་ལེགས་གྲོང་ཁྱེར་མཚོན་བྱེད་ཡིན།། དད་པ་རྙོག་པ་མེད་ཅིང་སེམས་དང་བྱེད།། ང་རྒྱལ་སྤོང་ཞིང་གུས་པའི་རྩ་བ་ཡིན།། དད་པ་ནོར་དང་གཏེར་དང་རྐང་པའི་མཆོག །ལག་པ་བཞིན་དུ་དགེ་སྡུད་རྩ་བ་ཡིན།། ཞེས་དང་། ཆོས་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། གང་གིས་འདྲེན་པ་ངེས་འབྱུང་ལ།། དད་པ་ཐེག་པའི་མཆོག་ཡིན་ཏེ།། དེ་ཕྱིར་བློ་དང་ལྡན་པའི་མིས།། དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་བསྟེན།། མ་དད་པ་ཡི་མི་དག་ལ།། དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་མི་སྐྱེ་སྟེ།། ས་བོན་མེ་ཡིས་ཚིག་པ་ལ།། མྱུ་གུ་སྔོན་པོ་ཇི་བཞིན་ནོ།། ཞེས་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དད་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་གསུངས་ཤིང་། བསླབ་བཏུས་ལས་ཀྱང་། དད་པའི་རྩ་བར་བརྟན་བྱས་

ལ༎ ཞེས་དད་པ་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་གསུངས་ཤིང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་དད་པ་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་ནན་ཏན་དུ་གསུངས་སོ།། དོན་འདི་དག་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ས་བཅད་དུ་ཡང་རྩ་བ་དད་པ་སྒྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། བདག་ཉིད་ལས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཛེམ་པ་སྟེ། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ལེགས་པར་སྡོམ་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཛེམ་པའོ།།

གསུམ་པ་ཁྲེལ་ཡོད་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཁྲེལ་ཡོད་པ་གང་ཞེ་ན། གཞན་ལས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཛེམ་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞན་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཛེམ་པའོ།། ངོ་ཚ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་གཉིས་ཀ་ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཛེམ་པར་འདྲ་ཡང་། ངོ་ཚ་ནི་ཉེས་སྤྱོད་ལ་འཇུག་ཏུ་ཉེ་བ་ན་འདི་ནི་བདག་གི་བྱ་བའི་ཚ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ནས་འཛེམ་པ་དང་། ཁྲེལ་ཡོད་ནི་ཉེས་པ་ལ་འཇུག་ཏུ་ཉེ་བ་ན་གཞན་གྱིས་སྨད་ན་མི་རུང་ངོ་སྙམ་ནས་གཞན་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་འཛེམ་པའོ།།

འདིའི་འཛེམ་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་བླ་མ་དང་སྟོན་པ་སོགས་ཐུགས་ཁྲེལ་གྱི་དོགས་ནས་འཛེམ་པའོ།། འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ལ་ཉེས་སྤྱོད་ལེགས་པར་སྡོམ་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྤྱོད་སྡོམ་པ་ལ་ངོ་ཚ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་གཉིས་ངེས་པར་དགོས་པའི་དོན་ཏེ། ངོ་ཚ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་གཉིས་མེད་ན་ཉེས་སྤྱོད་གང་ཡང་སྡོམ་མི་ནུས་ཏེ་རང་གི་ངོས་ནས་རྣམ་སྨིན་ལ་འཇིགས་པ་དང་བླ་མ་དང་སྟོན་པ་སོགས་ཐུགས་ཁྲེལ་གྱི་དོགས་པ་མེད་ན་ཉེས་སྤྱོད་འགོག་པའི་ཐབས་མེད་པས་སོ།།

བཞི་པ་མ་ཆགས་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། མ་ཆགས་པ་གང་ཞེ་ན། སྲིད་པ་དང་སྲིད་པའི་ཡོ་བྱད་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་སྟེ། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡིད་འབྱུང་ཞིང་ཆགས་པ་མེད་པའི་རིག་པའོ།།

ལྔ་པ་ཞེ་སྡང་མེད་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཞེ་སྡང་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པ་མེད་པ་སྟེ། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་གསུམ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བ་བཅོམ་ཞིང་། ཀུན་ནས་མནར་སེམས

མེད་པའི་རིག་པའོ།།

དྲུག་པ་གཏི་མུག་མེད་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། གཏི་མུག་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སམ། ལུང་ལས་སམ། བསམས་པ་ལས་སམ། རྟོགས་པ་ལས་ཤེས་ཤིང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་སྟེ། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱེས་ཐོབ་དང་སྦྱོར་བྱུང་གང་རུང་གི་རྒྱུ་ལས་གཏི་མུག་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་ནུས་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་བོ།། སེམས་བྱུང་འདི་གསུམ་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ། ཉེས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་འགོག་པའི་ཐབས། ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་སྙིང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ས་ལམ་ཐམས་ཅད་དུག་གསུམ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞིང་། ཉེས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་དུག་གསུམ་གང་རུང་རེ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བས་འདིའི་བྱེད་ལས་ལ་ཡང་ཉེས་སྤྱོད་ལེགས་པར་སྡོམ་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།། འདི་དག་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ཏེ། རྒྱས་པར་བྱས་ན་ས་ལམ་ཐམས་ཅད་འདིར་འདུ་བས་སོ།། དེ་ཡང་མ་ཆགས་པ་ལ་ཚེ་འདི་ལ་མ་ཆགས་པར་ཚེ་འདི་ལས་བློ་ལོག་སྟེ་ཕྱི་མ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་བསམ་པ་དང་། སྲིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་མཐའ་དག་ལ་མ་ཆགས་པར་ཞེན་པ་གཏིང་ནས་ལོག་པ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་དང་། སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལ་མ་ཆགས་

པར་མི་གནས་པའི་སྐྱུང་འདས་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་བསམ་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་དུ་བཤད་ན་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་འདིར་འཆད་དགོས་པར་འགྱུར་བས་ག་ལ་ནུས། རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ལ་སྣ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་། གཏི་མུག་མེད་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ།། འདིར་གཏི་མུག་མེད་པ་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་དང་སྦྱོར་བྱུང་གཉིས་ལས། སྐྱེས་ཐོབ་ནི་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་ཚེ་འདིའི་རྐྱེན་ལ་མི་ལྟོས་པར་འབྱུང་བས་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་ཞེས་གསུངས་སོ།། སྦྱོར་བྱུང་ལ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་གསུམ་མོ།། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གང་ལ་ཐོས་པ་བྱ་བའི་གཞི་ནི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དེ་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མདོའི་སྡེ་དང་། དབྱངས་ཀྱིས་བསྙད་པའི་སྡེ་དང་། ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྡེ་དང་། ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་དང་། གླེང་གཞིའི་སྡེ་དང་། རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྡེ་དང་། སྐྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་སྡེ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་དང་། རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟན་པའི་སྡེའོ།། འདི་དག་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་དང་གཙོ་བོར་བརྗོད་བྱ་གང་སྟོན་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་

ཡི་གེ་ཆེས་མང་བར་འགྱུར་བས་འདིར་མ་བྲིས་སོ།། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ཡན་ལག་དགུར་འདུ་བར་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་གསུངས་ལ། དེ་ནི་གླེང་གཞི་གཙོ་འཁོར་བཞི་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་དགུར་བསྡུས་པའོ།། དགུ་པོ་དེ་ཡང་བསྡུ་ན་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད། འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་མོ།། སྡེ་སྣོད་གསུམ་པོ་དེའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་བསླབ་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་། མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་དང་། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་མང་ཞིང་། ཡང་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས་ནི་བསླབ་པ་གསུམ་ཆ་མཉམ་དུ་སྟོན་པ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་གཉིས་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་དུ་བསྟན་ཅིང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱིས་བསྟན་པར་གསུངས་ཏེ། དེའི་དགོངས་པ་ནི་འདུལ་བའི་བཅས་མཚམས་ལ་དྲན་ཤེས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ནས་བསྲུངས་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱིང་རྒོད་ལེགས་པར་འགོག་ནུས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེ་བའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། དེང་སང་འདི་ལྟ་བུའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ལ་གོ་ཡུལ་ཆགས་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ནོ།། དེ་ལྟར་གང་ལ་ཐོས་པ་བྱ་བའི་གཞི་སྡེ་

སྡོད་གསུམ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་མང་དུ་ཐོས་པ་བཙལ་ཞིང་༏ ཐོས་པའི་དོན་ལ་རིགས་པ་བཞིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱད་ཅིང་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད། བསམ་བྱུང་གིས་ངེས་ཤེས་རྙེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་དཔྱད་སྒོམ་དང་འཇོག་སྒོམ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལམ་ཆ་ཚང་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་ནི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་པས་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་ལམ་གྱི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་འཇུག་པར་རིགས་ཀྱི། སོ་སོ་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུ་དམ་པ་མང་དུ་ཐོས་པ་དོར་ནས་ལུག་ལྟར་ལྐུག་པའི་བླུན་རྨོངས་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་གང་ཡང་མ་བསམས་པར་བག་ཡངས་སོས་གདལ་དུ་གནས་པ་ལ་སེམས་བཟང་བ་དང་ཆོས་བྱས་པ་དང་སྒྲུབ་པ་བྱས་པ་སོགས་སུ་རློམ་ན་རང་གི་དལ་བའི་རྟེན་བཟང་པོ་ཆུད་ཟོས་ཤིང་སྐལ་པ་མཉམ་པ་གཞན་ཡང་ཕུང་བར་འགྱུར་བ་དང་བསྟན་པ་ཉམས་པའི་རྐྱེན་དུའང་ཆེ་བས་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་དག་གིས་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚུལ་ལ་སྙིང་ནས་མོས་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡུད་པ་ལས། དམུས་ལོང་དམིགས་བུ་མེད་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རྣམས།། ལམ་ཡང་མི་ཤེས་གྲོང་ཁྱེར་འཇུག་པར་ག་ལ་འགྱུར།། ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལྔ་འདི།། དམིགས་བུ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་རེག་པར་ནུས་མ་ཡིན།། གང་ཚེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་རབ་ཏུ་ཟིན་གྱུར་པ།། དེ་ཚེ་མིག་རྙེད་གྱུར་ཅིང་འདི་

ཡི་མིང་འཐོབ་བོ།། ཞེས་དང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ཀྱང་། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག །དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདོད།། སེར་སྣ་ལ་སོགས་རྣམ་རྟོག་གང་།། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་པར་འདོད།། ཤེས་རབ་ལས་གཞན་འདི་དག་ནི།། སྤོང་རྒྱུ་གཞན་མེད་དེ་ཡི་ཕྱིར།། ཤེས་རབ་མཆོག་ཡིན་དེ་གཞི་ནི།། ཐོས་པ་དེ་ཕྱིར་ཐོས་པ་མཆོག །ཅེས་དང་། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་ཀྱང་། ཐོས་ཉུང་དམུས་ལོང་སྒོམ་པའི་ཚུལ་མི་ཤེས།། དེ་མེད་དེས་ཀོ་ཅི་ཞིག་བསམ་པར་བྱ།། དེ་བས་ཐོས་ལ་བརྩོན་བྱ་དེ་རྒྱུ་ལས།། བསམས་བཞིན་བསྒོམས་པས་ཤེས་རབ་ཡངས་པ་འབྱུང་།། ཞེས་དང་། མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས།། སྒོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར།། ཞེས་སོགས་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་སོ།།

བདུན་པ་བརྩོན་འགྲུས་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། བརྩོན་འགྲུས་གང་ཞེ་ན། གོ་ཆ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། མི་འགོང་པ་དང་། མི་ལྡོག་པ་དང་། ཆོག་པར་མི་འཛིན་པ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྤྲོ་བ་སྟེ། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དགེ་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྤྲོ་བ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། བརྩོན་འགྲུས་གང་ཞེ་ན། ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་སྟེ།

དགེ་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྤྲོ་བའོ།། ཞེས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། བརྩོན་གང་དགེ་ལ་སྤྲོ་བའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། ད་ལྟ་འཇིག་རྟེན་ན་རྩོལ་བ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བྱེད་པ་ཞེས་བརྗོད་མོད། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཞིང་ལས་སོགས་ཚེ་འདི་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་འབད་པ་རྣམས་ནི་བརྩོན་འགྲུས་མ་ཡིན་པར་གོང་གི་ལུང་དེ་དག་གིས་བསྟན་ཏེ། བརྩོན་འགྲུས་ནི་དགེ་བ་ལ་སྤྲོ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། ཚེ་འདིའི་བྱ་གཞག་ལ་འབད་པ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བྱ་བ་ངན་ཞེན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ནོ།། བརྩོན་འགྲུས་ལ་དབྱེ་ན། གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས། དགེ་བ་ཆོས་སྡུད་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས༑ སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་གསུམ་དུ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་པོ་ལས་བཤད་ལ། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ནི་ལྔར་བཤད་དེ། གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༑ མི་འགོང་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། མི་ལྡོག་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༑ ཆོག་པར་མི་འཛིན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་རྣམས་སོ།། དང་པོ་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་སྔོན་རོལ་ནས་སེམས་ཀྱི་སྤྲོ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་བསམ་པའི་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་གྱོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས། སྔ་ཕྱིར་འཁོར་བའི་མཐའ་དང་མཉམ་ཅམ་དུ།། རྒྱ་ཆེ་རིང་བའི་ཉིན་དང་མཚན་གྱུར་ལ།། དེ་འདྲ་བསགས་པའི་ལོར་གྱུར་དུས་རིང་བའི།། བསྐལ་པ་རྒྱ་མཚོའི་

ཆུ་ཐིགས་གྲངས་སྟེད་ཀྱིས།། བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སེམས་གཅིག་སྐྱེ་འགྱུར་ལ།། དེ་འདྲའི་རྣམ་པས་ཚོགས་གཞན་རེ་རེ་ཞིང་།། སྒྲུབ་དགོས་གྱུར་ཀྱང་སྙིང་རྗེས་སྐྱོ་བ་མེད།། བྱང་ཆུབ་དམ་པ་སྒྲིད་ལུག་མེད་པར་བསྒྲུབ།། འཁོར་ཚེ་རང་གི་སྡུག་བསྔལ་སེམས་བཏང་ཞིང་།། གོ་ཆ་བརྟན་པ་དཔག་ཡས་དེ་བསྐྱེད་ན།། བརྟུལ་ཞུགས་དཔའ་བོ་སྙིང་རྗེའི་ངང་ཅན་ལ།། ཡང་དག་ བླངས་པ་དང་པོ་ཡིན་པར་བརྗོད།། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། སྦྱོར་བས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ན་སེམས་སྤྲོ་བ་སྟེ། དེ་ལ་རྟག་སྦྱོར་དང་གུས་སྦྱོར་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ།། གསུམ་པ་མི་འགོང་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། དགེ་བ་ལ་འཇུག་པ་ན་བདག་འདྲ་བས་འདི་ལྟ་བུ་ག་ལ་ནུས་སྙམ་དུ་སེམས་ཞུམ་པར་མི་བྱེད་པར་སྤྲོ་བ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། སྐྱེས་རབས་ལས། ཞུམ་པས་ཐོངས་ལས་ཐར་ལ་མི་ཕན་གྱི།། དེ་བས་མྱ་ངན་གདུང་བར་མ་བྱེད་པར།། དགོས་པའི་དོན་སྒྲུབ་མཁས་ལ་བརྟེན་བྱས་ན།། རབ་ཏུ་དཀའ་བའང་སླ་བས་ཐར་བར་འགྱུར།། དེ་བས་འཇིགས་ཤིང་མི་དགའ་མ་བྱེད་པར།། ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་དགོས་པ་སྒྲུབས།། མཁས་པའི་གཟི་བརྗིད་བརྟན་པས་གཟེངས་བསྟོད་ན།། དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་ལག་ན་ཡོད།། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། བཞི་པ་མི་ལྡོག་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་རྐྱེན་གཞན་གྱིས་སླྀར་མི་ཐུབ་པར་སེམས་སྤྲོ་བ་མཐར་ཕྱིན་པར་

བྱེད་པའོ།། དེ་ཡང་རྗེ་བླ་མས། མི་ལྡོག་བརྟན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་གོ་བགོས་ན།། ལུང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་ཡར་ངོའི་ཟླ་བཞིན་འཕེལ།། སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དོན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར།། གང་བརྩམས་ལས་ཀྱི་མཐའ་རྣམས་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ།། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་ལེ་ལོ་ཀུན་སེལ་བའི༑༑ རླབས་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་བརྩམ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། ལྡ་བ་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། དགེ་བ་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པར་གོང་མའི་ཁྱད་པར་འཚོལ་བའི་ཆེད་དུ་འབད་པའོ།། དེ་ཡང་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཕྲ་མོ་རེ་ལ་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་གཞན་རྣམས་འདོར་བར་བྱེད་པ་ནི་ལམ་ཆ་ཚང་ལ་བག་ཆགས་ཐེབས་པའི་གེགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་པས་ལམ་གྱི་ལུས་ཚང་བ་ལ་གོ་ཡུལ་རྙེད་པ་གལ་ཆེའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སློབ་ཚུལ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་ཀྱང་ཞུམ་པ་མེད་པ་དང༑ ཡོན་ཏན་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱེད་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པར་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ལ། ད་ལྟ་ནི་ཡོན་ཏན་ལྟར་སྣང་རེའམ་ཡོན་ཏན་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ཙམ་ཞིག་སྐྱེས་ན་ལམ་གྱི་ས་ཆེན་པོ་ཞིག་བཅད་དོ་སྙམ་ཞིང་དེ་ག་གོམས་པས་ཆོག་པར་འཛིན་ལ། ལམ་གྱི་གནད་ལ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་ལུང་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་བར་ནས་བརྟོན་ནས་དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་ཆ་གཅིག་ཡིན་

མོད། དོན་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་ཏོ་ཞེས་བརྡ་སྤྲད་དེ་གོ་རྒྱུ་ཞིག་བྱུང་ན་ཡིད་ཤིན་ཏུ་ཞུམ་ནས་འགྲོ་བར་སྣང་བས། ཡོན་ཏན་ཕྱོགས་རེས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པར་གོང་མའི་ཁྱད་པར་འཚོལ་བ་དང་། བསླབ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སློབ་དགོས་ཀྱང་ཞུམ་པ་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པར་སྣང་ངོ་།། ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། འདིའི་བྱེད་ལས་ལ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་བརྩོན་འགྲུས་ལ་རག་ལས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ལྷག་བསམ་བསྐུལ་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་བཟོ་གང་ཅི་ཡོད་དང་།། འཇིག་རྟེན་འདས་བཟོ་གང་དག་ཅི་ཡོད་པ།། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ལ་རྙེད་པར་མི་དཀའ་ན།། མཁས་པ་སུ་དག་བརྩོན་འགྲུས་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱོ།། གང་དག་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཞུགས་གྱུར་པ།། དེ་དག་རྨུགས་གཉིད་སྙོམ་ནམས་མཐོང་ནས་ནི།། རྟག་ཏུ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་ལ་གནས་པར་བྱེད།། འདི་ནི་ང་ཡིས་དེ་དག་བསྐུལ་བྱས་ཡིན།། ཞེས་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། དགེ་བའི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ན་བརྩོན་འགྲུས་མཆོག །འདི་ལྟར་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་རྗེས་ཐོབ།། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་མོད་ལ་བདེ་གནས་མཆོག །དངོས་གྲུབ་འཇིག་རྟེན་འདས་དང་འཇིག་རྟེན་གཏོགས།། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་སྲིད་སྤྱོད་འདོད་པ་འཐོབ།། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་དག་པ་རབ་

འགྱུར་ལྡན།། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་འཇིག་ཚོགས་འདས་ནས་གྲོལ།། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་འཚང་རྒྱ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་ན་བརྩོན་འགྲུས་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་དྲངས་པའི་མདོན་པའི་ལུང་དེ་དག་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱོད་ཤེས་ན་བརྩོན་འགྲུས་སྐྱེད་ཐབས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་འབྱུང་མོད་ཀྱང་། བདག་ཅག་ལྟ་བུའི་བློ་དམན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བར་དཀའ་བས། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ལམ་རིམ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར༑ བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པའི་ཕན་ཡོན། མ་བརྩམས་པའི་ཉེས་དམིགས། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཕྱི་བཤོལ་གྱི་ལེ་ལོ་བྱ་བ་ངན་ཞེན་སྙིང་ལུག་རྣམས་འགོག་པའི་ཚུལ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ལ་མོས་པའི་སྟོབས། བརྟན་པའི་སྟོབས། དགའ་བའི་སྟོབས། དོར་བའི་སྟོབས་བཞི་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཡང་འདིར་ཐམས་ཅད་བྲི་མ་ནུས་པས་སྤྱོད་འཇུག་དང་ལམ་རིམ་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

བརྒྱད་པ་ཤིན་སྦྱངས་ནི། མདོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་གང་ཞེ་ན། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་གཅོད་པའི་ཕྱིར་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དེ། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་ལག་རྗེས་འཇོག་པར་བྱེད་ཅིང་ལུས་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་རྒྱུན་གཅོད་པའི་རིག་པ་ཞིག་གོ །ཤིན་སྦྱངས་ལ་དབྱེ་ན། ལུས་ཤིན་སྦྱངས་དང་། སེམས་ཤིན་སྦྱངས་གཉིས། ལུས་ཤིན་སྦྱངས་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ལས་སུ་མི་རུང་བ་རྣམས་དག་ནས་ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་བ་ལྟར་ལྷང་བ་ཡང་ཞིང་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་ཅི་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བ་ཞིག་གོ །སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཞིག་གོ །དེ་ཡང་རྗེ་བླ་མས། བསམ་གཏན་སེམས་ལ་དབང་བསྒྱུར་རྒྱལ་པོ་སྟེ།། བཞག་ན་གཡོ་མེད་རི་ཡི་དབང་པོ་བཞིན།། བཏང་ན་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ཀུན་ལ་འཇུག །ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་བདེ་ཆེན་འདྲེན།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། འདིའི་བྱེད་ལས་ལ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་ལས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་མཐུས་ལུས་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་དག་པར་གྱུར་པ་དང་། ཤིན་སྦྱངས་ཐོབ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ནང་ནས་བསྐུལ་བས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཇེ་འཕེལ་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་འཕེལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་འཕེལ། དེ་འཕེལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཇེ་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བས་སྒྲིབ་པ་སེལ་བ་ལ་མཐུ་

ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །

དགུ་པ་བག་ཡོད་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། བག་ཡོད་པ་གང་ཞེ་ན། མ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་། གཏི་མུག་མེད་པ་བརྩོན་འགྲུས་དང་བཅས་པ་ལ་གནས་ནས་གང་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་སྒོམ་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལས་སེམས་སྲུང་བ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ལས་ཅན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མ་སོང་བར་བརྩོན་འགྲུས་ལ་གནས་ནས་དགེ་བ་བསྒྲུབ་ཅིང་ཟག་བཅས་ལས་སེམས་སྲུང་བའི་བློའོ། ། འདི་ལ་བྱང་ས་ནས་ལྔ་གསུངས་ཏེ། སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་། དབུས་ཀྱི་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་། སྔ་ནས་བྱ་བ་དང་། ལྷན་ཅིག་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པའི་བག་ཡོད་པ་དང་ལྔ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་འདས་པའི་དུས་སུ་ཉེས་པ་རྣམས་ཆོས་བཞིན་དུ་ཕྱིར་བཅོས་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱེད་པར་ནན་ཏན་དུ་སེམས་པ་དང་། ད་ལྟར་ཡང་བརྗེད་པ་མེད་པར་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དང་། བདག་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་ཅིང་གནས་ན་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་ཅིང་གནས་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་རབ་ཏུ་སྲིམ་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་སྤྱོད་ཅིང་གནས་པའོ། ། ཞེས་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་

པས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། འདིའི་བྱེད་ལས་ལ་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་རྟེན་བྱེད་པར་གསུངས་པས་ན་ས་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། བག་ཡོད་བདུད་རྩིའི་གནས་ཏེ་བག་མེད་པ།། འཆི་བའི་གནས་སུ་ཐུབ་པས་བཀའ་སྐྱལ་ཏེ།། དེ་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་དགེ་ཚོས་སྤྱེལ་སླད་དུ།། གུས་པས་རྟག་ཏུ་བག་དང་བཅས་པར་མཛོད།། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

བཅུ་པ་བཏང་སྙོམས་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། བཏང་སྙོམས་གང་ཞེ་ན། མ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་། གཏི་མུག་མེད་པ་བརྩོན་འགྲུས་དང་བཅས་པ་ལ་གནས་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གནས་པ་དང་མི་མཐུན་པ། སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་༑ སེམས་རྣལ་དུ་འདུག་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་གནས་པ་ཉིད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྐབས་མི་འབྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ནང་དུ་སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའི་ཐབས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་དགུ་རིམ་གྱིས་བསྒྲུབས་ཏེ། སེམས་གནས་དགུ་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པའི་རྩོལ་བ་བྱ་མི་དགོས་པར་སེམས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་གནས་པ་ཐོབ་པའོ།། སྤྱིར་བཏང་སྙོམས་ལ་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས། ཚད་མེད་བཏང་སྙོམས་གསུམ་

ལས༔ འདི་ནི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་སོ།། འདི་ལ་ཡང་སེམས་གནས་དང་པོའི་སྐབས་སུ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཛོག་ལུགས་དང་། བྱིང་རྒོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་ལུགས་ནས་བཟུང་དམིགས་པ་ལ་གནས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་ལུགས་དང་། དེ་དག་གི་ཚེ་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་ལུགས་དང་། མཐར་ཉིད་དེ་འཛིན་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཐོབ་ལུགས་དང་། བྱིང་རྒོད་ཀྱི་ཉོན་བྱ་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་མཚམས་དང་༔ བཏང་སྙོམས་ཇི་ལྟར་ཐོབ་ལུགས་སོགས་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་དགོས་པས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཉིད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།། འདིའི་བྱེད་ལས་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྐབས་མི་འབྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སེམས་གནས་དགུ་པ་ཐོབ་ན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་རྣམས་ཟློག་པར་སླ་ཞིང་ཁྱད་པར་མཉམ་གཞག་གི་དུས་བྱིང་རྒོད་མི་འབྱུང་བའི་དོན་ནོ།།

བཅུ་གཅིག་པ་རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་གང་ཞེ་ན། ཞེ་སྡང་མེད་པའི་ཆར་གཏོགས་པ། སྙིང་རྗེ་བའི་སེམས་ཉིད་དེ། མཐོ་མི་འཚམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་མེད་པར་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་དེ་དང་བྲལ་ན་སྙམ་པའི་བཟོད་པའོ།། རྣམ་པར་མི་འཚེ་བའམ་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་འཚེ་སྤོང་བ་འདི་ནི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྙིང་པོའི་དོན་ཡིན་ཏེ། བཟོད་པ་དཀའ་ཐུབ་

དམ་པ་བཟོད་པ་ཉིད།། མྱ་ངན་འདས་པ་མཆོག་ཅེས་སངས་རྒྱས་གསུང་༎ རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གཞན་ལ་གནོད་པ་དང་།། གཞན་ལ་འཚེ་བ་དགེ་སྦྱོང་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདུལ་བའི་ལས་ཚོག་ནས་ཀྱང་ཚུ་ཚགས་སྦྱིན་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྙིང་རྗེས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པས་གཞན་ལ་གནོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལྡོག་དགོས་པས་ཆུ་ནང་གི་སྲོག་ཆགས་ལ་གནོད་པ་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་ཆུ་ཚགས་ངེས་པར་འཆང་དགོས་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་། གདམས་ངག་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་གཤེ་ཡང་སླར་མི་གཤེ། ཁྲོས་ཀྱང་སླར་མི་ཁྲོ། བརྡེགས་ཀྱང་སླར་མི་བརྡེག །མཚང་བྲུས་ཀྱང་སླར་མཚང་མི་འབྲུ་བ་སྟེ། དགེ་སྦྱོང་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་བཞི་ལ་གནས་དགོས་པར་ནན་ཏན་དུ་གདམས་སོ།། དེས་ན་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་གྱིས་འདི་དག་ལ་ལེགས་པར་དཔྱོད་ཤེས་ན་འཚེ་བ་སྤོང་བ་ནི་བསྟན་པའི་སྙིང་པོར་གོ་ནུས་སོ།། དགེ་བ་ལ་འདི་བཤད་པའི་བཅུ་གཅིག་པོ་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་དམ་སྙམ་ན། སྤྱིར་དགེ་བ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བ། འབྲེལ་བས་དགེ་བ༏ རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་དགེ་བ། སློང་བས་དགེ་བ། དོན་དམ་པས་དགེ་བ་དང་ལྔར་བཤད་པ་ལས། གོང་དུ་བཤད་པའི་དད་སོགས་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སློང་སོགས་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་དགེ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་དོ།། དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཡང་དགེ་བའི་གཙོ་

བོ་བཅུ་གཅིག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།། འབྲེལ་བས་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དད་སོགས་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དང་མཚུངས་པ་ལྡན་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སོ།། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་བའི་བག་ཆགས་རྣམས་སོ།། སློང་བས་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དད་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ལྟ་བུའོ།། དོན་དམ་པས་དགེ་བ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བཤད་དེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་ན་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དག་པར་འགྱུར་བས་དགེ་བ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་དགེ་བ་དངོས་མིན་ནོ།། གོང་དུ་བཤད་པའི་དགེ་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཕྱེ་ན་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་དགེ་བ། སྦྱོར་བས་དགེ་བ། མདུན་དུ་བྱས་པས་དགེ་བ། ཐན་འདོགས་པས་དགེ་བ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་དགེ་བ། གཉེན་པོས་དགེ་བ། ཉེ་བར་ཞི་བས་དགེ་བ། རྒྱུ་མཐུན་པས་དགེ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ།། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་དགེ་བ་ནི། ཚེ་འདིར་གོམས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཚེ་རབས་སྔོན་མའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྐྱེས་ཙམ་ཉིད་ནས་བྱུང་བའི་དད་པ་ལྟ་བུའོ།། སྦྱོར་བས་དགེ་བ་ནི། ཚེ་འདིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན། དམ་པའི་ཆོས་ཉན། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱས། སྔར་འདས་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་སྟེ། རྒྱུན་བཞི་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ།། མདུན་དུ་བྱས་པས་དགེ་བ་ནི། ཚོགས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་

ལ་དམིགས་ནས་ཕྱག་མཆོད་བྱས་པའི་ལས་ལྟ་བུའོ།། ཕན་འདོགས་པས་དགེ་བ་ནི། བསྟུ་བ་བཞིའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱས་པའི་ལས་ལྟ་བུའོ།། ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་དགེ་བ་ནི། མདོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་དཀར་གྱི་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་ལྟ་བུའོ།། གཉེན་པོས་དགེ་བ་ནི། སྤང་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་སུ་འཇོམས་པའི་མཐུ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བའི་ལས་ལྟ་བུའོ།། ཉེ་བར་ཞི་བས་དགེ་བ་ནི། འགོག་བདེན་ལྟ་བུ་ལ་བཤད་དེ། དག་པས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་གྱུར།། དགེ་བས་ངན་སོང་ལས་གྲོལ་ཞིང་།། གཅིག་པུ་དོན་དམ་མཆོག་གྱུར་པ།། ཞི་གྱུར་ཆོས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། རྒྱུ་མཐུན་པས་དགེ་བ་ནི། འགོག་བདེན་ཐོབ་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་མངོན་ཤེས་ལྔ་དང་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པའོ།། གོང་དུ་བཤད་པའི་དགེ་བ་དེ་རྣམས་ལ་དངོས་བཏགས་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་དོ།། དེ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བ་ལ་ཡང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ། འབྲེལ་བས་མི་དགེ་བ། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་མི་དགེ་བ། སློང་བས་མི་དགེ་བ། དོན་དམ་པས་མི་དགེ་བ་དང་ལྔར་བཤད་ཅིང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཕལ་ཆེར་རོ།། འབྲེལ་བས་མི་དགེ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སོ།། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་མི་དགེ་བ་ནི། མི་དགེ་བའི་བག་ཆགས་རྣམས་སོ།། སློང་བས་མི་དགེ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་

དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་རྣམས་སོ།། དོན་དམ་པས་མི་དགེ་བ་ནི། འཁོར་བས་བསྡུས་པ་རྣམས་སོ།། འདི་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཡིད་འབྱུང་སྐྱེ་བའི་གནས་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་པས་མི་དགེ་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། འཁོར་བས་བསྡུས་པ་ཐམས་ཅད་མི་དགེ་བ་དངོས་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ།། དེ་བཞིན་དུ་སྔ་ཕྱིར་བཤད་པའི་མི་དགེ་བ་འདི་རྣམས་ལ་ཡང་དངོས་དང་བཏགས་པ་བའི་ཁྱད་པར་དབྱེ་དགོས་པ་མང་དུ་སྣང་ངོ་།། མི་དགེ་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཕྱེ་ན། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་དང་། སྦྱོར་བས་མི་དགེ་བ་དང་། མདུན་དུ་བྱུས་པས་མི་དགེ་བ་དང་། གནོད་པ་བྱེད་པས་མི་དགེ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་མི་དགེ་བ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་དང་། བར་དུ་གཅོད་པས་མི་དགེ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ།། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་ནི། ཚེ་རབས་སྔོན་མའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྐྱེས་ཙམ་ཉིད་ནས་གཞན་གྱི་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ལྟ་བུའོ།། འདི་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་ཚིག་རྩོད་བྱེད་པའི་ཚེ་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ་མི་དགེ་བར་འཇོག་ཅིང་། སྲོག་གཅོད་ལ་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་མི་དགེ་བར་ཁས་བླངས་ན་རྩོད་པ་འབྱུང་མོད་ཀྱང་། འདིར་དགེ་མི་དགེའི་རྣམ་དབྱེ་བཀོད་པ་དག་ནི་དེང་སང་གི་བློ་གསར་བ་དག་གི་བརྒལ་བརྟག་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་བ་མ་ཡིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཉམས་

ལེན་བྱེད་པའི་ཚེ་དགེ་མི་དགེའི་དམིགས་རྣམ་ངོ་འཕྲོད་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྲིས་པ་ཡིན་པས། ཚིག་ཙམ་ལ་མ་འཆེལ་བར་བློ་ཁ་ནང་དུ་ལོག་ནས་ཉམས་ལེན་ལ་སྙོར་ཏེ་བསམ་པར་རིགས་སོ།། སྦྱོར་བས་མི་དགེ་བ་ནི། མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཆོས་ལྟར་སྣང་ཉན་པ་དང་། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གོམས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྤྱོད་ལྟ་བུའོ།། མདུན་དུ་བྱ་བས་མི་དགེ་བ་ནི། ལོག་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསླུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆི་བ་ཆོས་སུ་ཞེན་པས་ལྷ་རྟེན་ལ་ཁྲག་གི་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ།། གནོད་པ་བྱེད་པས་མི་དགེ་བ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་གནོད་པ་བྱེད་པའི་ལས་ལྟ་བུའོ།། ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་མི་དགེ་བ་ནི། འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་འབའ་ཞིག་སྐྱེར་བའི་འཕེན་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུའོ།། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་ནི། ཐར་མེད་ཀྱི་ལམ་སྐྱེ་བའི་གེགས་བྱེད་པའི་ལྟ་དན་ལྟ་བུའོ།། བར་དུ་གཅོད་པས་མི་དགེ་བ་ནི། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལྟ་དན་ལྟ་བུའོ།། དེ་བཞིན་དུ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་ཡང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་མ་བསྟན་ནས་རྒྱུ་མཐུན་པས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བར་དུ་དབྱེ་བ་ཡོད་ཅིང་། དགེ་མི་དགེ་དེ་དག་ལ་ཡང་རྣམ་པ་དགེ་བར་སྣང་ཡང་དགེ་བ་མིན་པ་དང་། རྣམ་པ་མི་དགེ་བར་སྣང་ཡང་མི་དགེ་བ་མིན་པ་སོགས་བཤད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་སྣང་ན་ཡང་

འདིར་མ་སྤྲོས་ལ། ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་འདོད་ན་མངོན་པའི་གཞུང་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ།།

སྨྲས་པ། གང་ཞིག་རྟེན་ན་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་ཀུན།། སྩོལ་བྱེད་འཕགས་པའི་ནོར་བདུན་དང་མཇལ་ཡང་།། བོར་ནས་སྨྱུན་པ་འཕྱུར་བས་ངལ་བ་བཞིན།། དོན་མེད་ལས་ལ་འབད་པ་ཀྱེ་མ་བླུན།། ལམ་དང་ལམ་མིན་འབྱེད་པའི་བློ་གྲོས་མིག །བླུན་རྨོངས་ཚིག་གི་བཙོག་ཆུས་འགྲིབ་བྱས་ཏེ།། ཆོས་ལྟར་བཅོས་པའི་འཁར་བ་ལ་བརྟེན་ནས།། ས་ལམ་བགྲོད་པར་འདོད་པ་གད་མོའི་གནས།། ཀྱེ་ཀྱེ་བློ་གྲོས་འདུན་ལྡན་གྲོགས་པོ་དག །དོན་གཉིས་བསམ་འཕེལ་ནོར་བུ་འཚོལ་བཞེད་ན།། བློ་བཟང་དེད་དཔོན་མཆོག་གི་རྗེས་འབྲངས་ཏེ།། ཐུབ་གསུང་ཡིད་བཞིན་མཚོ་ལ་འཇུག་པར་རིགས།། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

བཞི་པ་རྩ་ཉོན་དྲུག་ནི། འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྲོ། ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ༔ ཐེ་ཚོམ། ལྟ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་སོ།། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཆོས་གང་འབྱུང་བ་ན་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་བྱུང་བས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་འབྱུང་བ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་སྐྱེས་ན་སེམས་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་བློ་ཞིག་གོ །སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་དང་པོ་འདོད་ཆགས་ནི། མངོན་པ་

ཀུན་བཏུས་ལས། འདོད་ཆགས་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཡིད་འོང་དུ་མཐོང་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་གོ །འདི་ལ་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་འདོད་ཆགས་ནི། ཕྱི་འམ་ནང་གི་ཡུལ་སྡུག་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རས་ལ་སྣུམ་ཞུགས་པ་དབྱུང་དཀའ་བ་བཞིན་དུ་འདི་ཡང་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཞེན་ཅིང་མཆེད་པ་ནི་དམིགས་པ་དེ་དང་དབྲལ་དཀའ་བའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། འདོད་ཆགས་དེ་ལ་དབྱེ་ན། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས༔ གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཏེ་གསུམ་མོ།། མངོན་པ་མཛོད་ལས་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་གཉིས་སུ་མཛད་དེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་སུ་མཛད་པའོ།། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ནི་གཟུགས་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་ལ་དམིགས་ནས་འདུན་ཞིང་ཆགས་པའོ།། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ནི། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་རྣམས་ལ་ཐར་ལམ་དུ་འཁྲུལ་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལ་སྲིད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་នོ།།

འདིའི་བྱེད་ལས་ལ་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་བ་ནི་འཁོར་བར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། འཁོར་བར་སྐྱེས་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ནི་འདོད་ཆགས་སྲེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཁོང་ཁྲོ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཁོང་ཁྲོ་བ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པ་སྟེ། རེག་པར་མི་གནས་པ་དང་། ཉེས་པར་སྤྱོད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཁོང་ཁྲོའི་དམིགས་ཡུལ་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་མི་བཟོད་ཅིང་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའོ།། ཁོང་ཁྲོའི་དམིགས་ཡུལ་གསུམ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་དང་། སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་གང་ལས་འབྱུང་བའི་གནས་རྣམས་སོ།། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། གནོད་སེམས་བདག་དང་གྲོགས་དང་དགྲའི།། ཕྱོགས་ལ་དུས་གསུམ་དོན་མིན་པའི།། དོགས་པ་གཞན་ལ་གནོད་པའི་སེམས།། རྒྱུ་དགུ་ལས་ནི་བྱུང་བ་ཡིན།། ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། འདི་ལ་ལམ་རིམ་ལས། ཁོང་ཁྲོ་བ་ནི༔ སེམས་ཅན་རྣམས་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་། མཚོན་དང་ཚེར་

མ་སོགས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པ་སེམས་རྩུབ་མོ་ཡུལ་དེ་རྣམས་ལ་གནོད་པ་བྱ་བར་སེམས་པའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ། ཁོང་ཁྲོའི་བྱེད་ལས་ནི་ཚེ་འདིར་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དཔག་མེད་སྐྱེད་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཞེ་སྡང་ཟུག་རྔུའི་སེམས་འཆང་ན།། ཡིད་ནི་ཞི་བ་ཉམས་མི་མྱོང་།། དགའ་དང་བདེ་བའམ་མི་འཐོབ་ལ།། གཉིད་མི་འོང་ཞིང་བརྟན་མེད་འགྱུར།། གང་དག་ནོར་དང་བཀུར་སྟི་ཡིས།། དྲིན་བྱིན་དེ་ལ་བརྟེན་གྱུར་པ།། དེ་དག་ཀྱང་ནི་སྡང་ལྡན་པའི།། རྗེ་དཔོན་དེ་ལ་གསོད་པར་རྒོལ།། དེ་ཡིས་མཛའ་བཤེས་སྐྱོ་བར་འགྱུར།། སྦྱིན་པས་བསྡུས་ཀྱང་བསྟེན་མི་བྱེད།།། མདོར་ན་ཁྲོ་བ་བདེར་གནས་པ།། དེ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།། ཞེས་དང་། སྐྱེས་རབས་ལས་ཀྱང་། ཁྲོ་བའི་མེ་ཡིས་བཞིན་མདོག་ཉམས་གྱུར་ན།། རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་ཡང་བཟང་པོར་ཡོང་མི་སྣང་།།། མལ་སྟན་བཟང་པོ་དག་ལ་ཉལ་གྱུར་ཀྱང་།། ཁྲོ་བའི་ཟུག་རྔུས་སེམས་ནི་སྡུག་བསྔལ་འགྱུར།། བདག་ལ་ཕན་པའི་དོན་གྲུབ་བརྗེད་འགྱུར་ཏེ།། ཁྲོ་བས་གདུངས་ནས་ལམ་ངན་འགྲོ་བར་བྱེད།། གྲགས་དང་དོན་གྲུབ་པ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར།། ཟླ་བ་མར་གྱི་ངོ་བཞིན་དཔལ་ཡང་ཉམས།། མཛའ་བཤེས་དག་གིས་རབ་ཏུ་གཙུགས་གྱུར་ཀྱང་།།། ཁྲོ་བས་མི་རིགས་གཡང་སར་ལྷུང་བར་འགྱུར།། ཕན་དང་

གནོད་པར་སེམས་ལ་བློ་ཉམས་ནས།། ཕལ་ཆེར་འགལ་ཞིང་སེམས་ནི་རྫོངས་པར་འགྱུར།། ཁྲོ་བས་སྡིག་པའི་ལས་ནི་གོམས་བྱས་པས།། ངན་སོང་དག་ཏུ་ལོ་བརྒྱར་སྡུག་བསྔལ་སྤྱོང་།། གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པའི་ཤར་གཉེར་བའི།། དགྲས་ཀྱང་དེ་ལས་ལྷག་པ་ཅི་བྱར་ཡོད།། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

གསུམ་པ་ང་རྒྱལ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ང་རྒྱལ་གང་ཞེ་ན། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཁེངས་པ་སྟེ། མི་གུས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ནོར་རམ་ཡོན་ཏན་སོགས་ཁེངས་པའི་གཞི་གང་རུང་རེ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ་།། འདིར་ལམ་རིམ་ལས། ང་རྒྱལ་ནི་འཇིག་ལྟ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཕྱིའམ་ནང་གི་མཐོ་དམའ་དང་བཟང་ངན་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཁེངས་པ་སྟེ། མཐོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཛུག་པའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ༑༑ འཇིག་ལྟ་ལ་བརྟེན་ཅེས་པ་ནི། ང་རྒྱལ་གང་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ངའོ་སྙམ་པའི་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བས་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་སོ།། ང་རྒྱལ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་བདུན་ཡོད་དེ། ང་རྒྱལ། ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ། ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ། ཅུང་ཟད་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ། ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་རྣམས་སོ༑༑ དང་པོ་ང་རྒྱལ་ནི། དམན་པ་འདི་ལྟ་བུ་ལས་བདག་ཁྱད་པར་དུ

འཕགས་སོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པའོ།། ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་ནི། རང་དང་མཉམ་པ་རྣམས་ལས་བདག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པའོ།། ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་ནི། གཞན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་བདག་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པའོ།། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པའོ།། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ནི། མ་ཐོབ་པར་ཐོབ་སྙམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པའོ།། ཅུང་ཟད་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ནི། རང་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་ལས་བདག་ཅུང་ཟད་དམན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པའོ།། ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་ནི་གོལ་སར་ཤོར་བ་ལ་ཡོན་ཏན་ཐོབ་སྙམ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་འདྲེས་ཁྲེར་བ་ལ་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་རློམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། འདུལ་བ་ལུང་ལས། གང་ཇོ་ཆ་བའི་ཡན་ལག་དེས་རློམ་པར་བྱེད་དམ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདུལ་བའི་བཅས་མཚམས་ཡལ་བར་བོར་ནས་རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་པས་ཁྲིམ་པ་དང་འདྲེ་བ་ལ་གཞན་དོན་བྱེད་པར་རློམ་པ་ལྟ་བུའོ།། འདི་དག་ནི་མངོན་པ་མཛོད་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་འདི་ལྟར་བཤད་དེ༔ ང་རྒྱལ་རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་ཏེ།། དེ་ནི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད།། དེ་ལ་མངོན་པར་རློམ་བྱེད་བདག །དམན་པས་དམན་ཞིང་མཉམ་དང་མཉམ༔༔ དམན་པ་བས་ནི་ལྷག་པའམ་མཉམ།། མཉམ་པའི་ང་རྒྱལ་

ཞེས་བྱའོ།། དམན་གང་བདག་ཉིད་ཁྱད་འཕགས་དང་།། ཁྱད་པར་འཕགས་པར་རློམ་པ་གང་།། ཤིན་ཏུ་མཐོ་བས་མཐོ་སྙམ་པ།། ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་ཏེ།། འབྲས་ཀྱི་སྙིང་དུ་ཕོལ་མིག་དག །བྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཐུ་བ་ཡིན།། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བ།། ལྔ་པོ་སྟོང་པ་དེ་དག་ལ།། རྫོངས་པས་ང་སྙམ་འཛིན་པ་གང་།། དེ་ནི་ངའོ་སྙམ་པར་བཤད༑༑ འབྲས་མ་ཐོབ་པར་ཐོབ་སྙམ་པ།། གང་ཡིན་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཏེ།། སྡིག་ལས་བྱེད་ལ་བསྟོད་པ་ནི།། མཁས་པས་ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་རྟོགས།། བདག་དགོས་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས།། བདག་ཉིད་སྨོད་པ་གང་ཡིན་པ།། དམན་པའི་ང་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་སྟེ།། དེ་དག་མདོར་བསྡུས་བཤད་པ་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ང་རྒྱལ་གྱི་བྱེད་ལས་ནི། ཡོན་ཏན་ཅན་རྣམས་ལ་མི་གུས་པས་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་ཅིང་། ཚེ་རབས་ཕྱི་མར་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་དང་། མིར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ན་ཡང་རིགས་དམའ་བ་དང་བྲན་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པས་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་མི་འདོད་པ་བསྐྱེད་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། ཁེངས་པ་ཡིས་ནི་རིགས་ངན་ཉིད༑༑ ཕྲག་དོག་གིས་ནི་གཟི་ཆུང་ཉིད།། ཁྲོ་བས་ཁ་དོག་ངན་པ་ཉིད།། མཁས་པ་མི་འདྲི་བླུན་པ་ཉིད།། མི་ཉིད་ལ་ནི་འབྲས་བུ་འདི།། ཀུན་གྱིས་དང་པོར་ངན་འགྲོའོ།། ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ལས། ང་རྒྱལ་ནི་འདིར་ལམ་སྐྱེ་བའི་གེགས་ཀྱི་མཆོག་ཕྱི་མར་བྲན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་

ཡིན་པས་སྤྱང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

བཞི་པ་མ་རིག་པ་ནི། མདོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། མ་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་མི་ཤེས་པ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ལ་ལོག་པར་ངེས་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་རྨོངས་པའི་སེམས་བྱུང་མི་ཤེས་པའོ།། མ་རིག་པ་འདི་ལ་སེམས་བྱུང་མི་ཤེས་པའི་རྨོངས་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་གཉིས་ལས། ཀུན་གཏུས་ལས་དངོས་བསྟན་ལ་སེམས་བྱུང་མི་ཤེས་པ་ལ་བཤད་ལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་པས་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་གཉིས་ཀ་དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་པ་མཐུན་ལ། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྨོངས་པ་ལ་བཞེད་དོ།། དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་ལ་ལོག་རྟོག་ཏུ་བཞེད་པ་དང་། མ་རྟོགས་པའི་བློར་བཞེད་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། མ་རིག་པའི་གཉེན་པོའི་གཙོ་བོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བཞེད་པ་འདྲའོ།། མ་རིག་པ་འདི་ལ་དབྱེ་ན། ལས་འབྲས་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་སོ།། ལས་འབྲས་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པས་ནི་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པས་ནི་བདེ་འགྲོར་འཁོར་བའི་ལས་གསོག་པར་

བྱེད་དོ།། འདིའི་བྱེད་ལས་ལ་ཆོས་རྣམས་ལ་ལོག་པར་ངེས་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི། མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་དང་། ལས་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བས་ཉོན་མོངས་དང་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི།། ང་ཞེས་རྟག་ཏུ་ཞེན་པར་འགྱུར།། ཞེན་པས་བདེ་ལ་སྲེད་འགྱུར་ཏེ།། སྲེད་པས་སྐྱོན་རྣམས་སྒྲིབ་པར་བྱེད།། ཅེས་དང་༏ ཉེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག །འཇིག་ཚོགས་ལྟ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན།། དེ་མ་རིག་སྟེ་དེ་ལས་ཆགས།། དེ་ལས་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་འབྱུང་༐ དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཉེས་རྣམས་ཀྱི།། རྒྱུ་ནི་གཏི་མུག་ཡིན་པར་གསུངས།། ཞེས་དང་། ཉེས་ཀུན་དེ་ཡི་རྩ་བ་ཅན།། དེ་ཡང་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་ཡིན།། ཞེས་དང་། རྗེ་བླ་མས། འཇིག་རྟེན་རྒུད་པ་ཇི་སྙེད་པ།། དེ་ཡི་རྩ་བ་མ་རིག་སྟེ།། གང་ཞིག་མཐོང་བས་དེ་བཟློག་པ༐ རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བར་གསུངས།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། མདོར་ན་མ་རིག་པ་འདི་ནི་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་རྩ་བ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་མ་རིག་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྔ་པ་ཐེ་ཚོམ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཐེ་ཚོམ་གང་ཞེ་ན། བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་སྟེ། དགེ་བའི་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདེན་བཞི་དང་ལས་འབྲས་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་སེམས་བྱུང་ངོ་།། ཐེ་ཚོམ་འདིས་དགེ་བའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བར་དུ་གཅོད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་ཡང་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་ལ། བདེན་པ་མཐོང་ན་འདི་བཟློག་པར་འགྱུར་བས་མཐོང་སྤངས་ཀུན་སྦྱོར་དུ་གསུངས་སོ།།

དྲུག་པ་ལྟ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ལྔ་སྟེ། འཇིག་ལྟ། མཐར་ལྟ། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན། ལོག་ལྟ་རྣམས་སོ།། དང་པོ་འཇིག་ལྟ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་གང་ཞེ་ན། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བའི་བཟོད་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། བློ་གྲོས་དང་། རྟོག་པ་དང་། ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ།། ལྟ་བ་འདི་ལ་འཇིག་ལྟ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ལམ་རིམ་ལས། དེ་ལ་འཇིག་པ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་ཚོགས་པ་ནི་དུ་མ་ཡིན་པས་འདིས་གང་ལ་ལྟ་བའི་

གཞི་ནི་མི་རྟག་པ་དང་དུ་མའི་ཆོས་ཙམ་ཡིན་གྱི། རྟག་པ་དང་གཅིག་པུའི་གང་ཟག་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་མིང་བཏགས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། འདིར་ཀུན་བཏུས་ལས་བཟློད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་གསུངས་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དོན་དེ་ལ་མི་སྐྲག་པས་ན་བཟློད་པ། ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ན་འདོད་པ། ཡུལ་དེ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པས་ན་བློ་གྲོས། ཡུལ་དེར་མངོན་པར་ཞེན་པས་ན་རྟོག་པ། ཡུལ་དེ་དམིགས་པར་བྱེད་པས་ན་ལྟ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ།། འཇིག་ལྟའི་བྱེད་ལས་ནི། འདིས་ལྟ་ངན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་གཞོན་ནུ་མ་བདུན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལས། ལྟ་བ་ཀུན་ཀྱི་མར་གྱུར་པའི།། འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་འཁྲིན་པ་དང་།། སྲིད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་མི་འདོད་པར།། བདག་ནི་ནམ་ཞིག་འགྱུར་ཞིག་གུ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། འཇིག་ལྟ་འདི་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་ན་འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུར་བཤད་དེ། གཟུགས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། བདག་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་དང་། གཟུགས་བདག་གི་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་བདག་གནས་པར་ལྟ་བ་བཞི། དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་བཞི་བཞིར་ཕྱེ་བས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཉི་ཤུའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བཤེས་སྤྲིང་ལས། གཟུགས་ནི་བདག་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཏེ་བདག༑ གཟུགས་དང་ལྡན་མིན་གཟུགས་ལ་བདག་གནས་མིན།།

90

བདག་ལ་གཟུགས་མི་གནས་ཏེ་དེ་བཞིན་དུ།། ཕུང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་ཡང་སྟོང་རྟོགས་བགྱི།། ཞེས་དང་། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་བདག་ནི་གཟུགས་ལྡན་མིན།། གཟུགས་ལ་བདག་མེད་བདག་ལའང་གཟུགས་ཡོད་མིན།། དེ་ལྟར་རྣམ་བཞིར་ཕུང་ཀུན་ཤེས་བྱ་སྟེ།། དེ་དག་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉི་ཤུར་འདོད།། ལྟ་རི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཡིས།། བཅོམ་བདག་གང་དང་ལྷན་ཅིག་འཇིག་འགྱུར་བ།། འཇིག་ཚོགས་ལྟ་རི་ལྷུན་སྟུག་ལ་གནས་པ།། རྩེ་མོ་མཐོ་བར་གྱུར་པ་འདི་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་སོ།། འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ཡང་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བར་གསུངས་ལ། འདི་དག་གི་ངོས་འཛིན་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་འདོད་ན་ཀུན་བཏུས་རྒྱ་འགྲེལ་དང་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།། མཐར་ལྟ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས༔ མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་གང་ཞེ་ན། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དག་ལ་རྟག་པའམ་ཆད་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བའི་བཟོད་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། བློ་གྲོས་དང་། རྟོག་པ་དང་། ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དབུ་མའི་ལམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཇིག་ལྟས་བཟུང་བའི་བདག་དེ་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་ཆད་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ༑༑ འདིས་རྟག་ཆད་དུ་འཛིན་ལུགས་ནི། ལམ་རིམ་ལས། མཐར་

འཛིན་པའི་ལྟ་བ་ནི། འཇིག་ལྟས་གང་བཟུང་བའི་བདག་དེ་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་པ་ཐེར་ཟུག་པའམ། འདི་ནས་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་ཆད་པར་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། དེས་ན་ལྟ་ངན་འདིས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྟུང་བར་བྱེད་པས་ན་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མའི་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་བར་ཆད་ཀྱི་གཙོ་བོའོ།། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཞེ་ན། ལྟ་བ་དང་ལྟ་བའི་གནས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དག་ལ་མཆོག་དང་། གཙོ་བོ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། དམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བའི་བཟོད་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། བློ་གྲོས་དང་༑ རྟོག་པ་དང་། ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ལྟ་བ་ངན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྟ་ངན་གཞན་རྣམས་དང་། དེ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་གནས་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ།། འདིར་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་གསུངས་པ་ནི། ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་རློམ་པས་ན་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། འདི་ལས་ལྷག་པ་གཞན་མེད་པར་འཛིན་པས་ན་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་དང་། གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་འཛིན་པ་དང་། འདི་དང་མཉམ་པ་གཞན་མེད་པར་འཛིན་པས་ན་དམ་པར་ལྟ་བའོ།། འདིར་ལམ་རིམ་ལས། ལྟ་བ་

མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི། འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་དང་ལོག་ལྟ་གསུམ་གང་རུང་དང་། དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ལྟ་བ་པོའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ༑༑ ཞེས་གསུངས་སོ།། འདིའི་བྱེད་ལས་ལ་ལྟ་ངན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟེན་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི་འདི་ཕྱི་ཀུན་ཏུ་ལྟ་ངན་དང་མི་འབྲལ་བའི་བག་ཆགས་འཛོག་པར་བྱེད་པའོ།། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཞེ་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་༑ བརྟུལ་ཞུགས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དག་ལ། འདག་པ་དང་། གྲོལ་བ་དང་། ངེས་པར་འབྱིན་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བའི་བཟོད་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། བློ་གྲོས་དང་། རྟོག་པ་དང་། ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ངལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྟ་ངན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། གཡང་གཞི་འཆང་བ་སོགས་ལུས་ངག་གི་འཇུག་པ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་དང་། དེ་དག་གང་ལས་འབྱུང་བའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་དག་གྲོལ་དུ་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ།། འདིར་ལམ་རིམ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ནི༑ འཆལ་ཚུལ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཆ་བྱད་དང་ཚུལ་དང་

ལུས་དང་ངག་གི་འཇུག་པ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་དང་། གང་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་འབྱུང་བའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་སྡིག་པ་འདག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བ་དང་། འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱིན་པར་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། འདིའི་བྱེད་ལས་ལ་ངལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ།། ལོག་ལྟ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ལོག་པར་ལྟ་བ་གང་ཞེ་ན། རྒྱུའམ། འབྲས་བུའམ། བྱེད་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དང་། ཡོད་པའི་དངོས་པོ་འཇིག་པ་སྟེ། ལོག་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བཟོད་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། བློ་གྲོས་དང་། རྟོག་པ་དང་། ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་དང་། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དམ་དུ་འཛིན་པའི་ལས་ཅན་དང་། མི་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་དང་། དགེ་བ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལས་རྒྱུ་འབྲས་དང་ཚེ་སྔ་ཕྱི་སོགས་མེད་པར་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ།། འདིར་ལམ་རིམ་ལས། ལོག་པར་ལྟ་བ་ནི། ཚེ་སྔ་ཕྱི་དང་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་ཅེས་སྐུར་པ་འདེབས་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བའི་རྒྱུར་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ལོག་ལྟ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། རྒྱུ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ། འབྲས་བུ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ། བྱེད་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་

ལོག་ལྟ། ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ་རྣམས་སོ༑༑ རྒྱུ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ནི། ལེགས་སྤྱད་ཉེས་སྤྱད་སོགས་མེད་པར་ལྟ་བའོ།། འབྲས་བུ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ནི། ལས་དགེ་སྡིག་གི་རྣམ་སྨིན་མེད་པར་ལྟ་བའོ།། བྱེད་པ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ནི། ཕ་མ་དང་འཇིག་རྟེན་སྔ་ཕྱི་སོགས་མེད་པར་ལྟ་བའོ།། ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ནི། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་སོགས་མེད་པར་ལྟ་བའོ༑༑ སྤྱིར་ལོག་ལྟ་ལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ལས་འབྲས་དང་འཇིག་རྟེན་སྔ་ཕྱི་སོགས་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ་འདིས་ནི་དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པར་བྱེད་པས་ལོག་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེ་ཤོས་སུ་གསུངས་སོ།། དེ་ལྟར་ལྟ་བ་ལྔ་པོ་དེ་ཡང་བསྡུ་ན་སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཉིས་སུ་འདུ་ཞིང་། ལྔ་པོ་དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན་ནི། འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་དང་། ལྟ་ངན་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང༑ ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་སོ།། ལྟ་ངན་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ནི་མདོ་སྡེ་ཚངས་པའི་དྲ་བ་ལས་གསུངས་སོ༑༑ འདིར་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ཞིབ་ཏུ་བཀོད་ན་ཧ་ཅང་མངས་སུ་དོགས་པས་མ་བྲིས་སོ།། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་ནི། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི། ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི། མྱང་འདས་ལ་བརྟེན་པ་བཞི། ལུས་སྲོག་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་གཉིས་རྣམས་སོ།། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་ནི། བདག་དང་འཇིག་

རྟེན་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ།། ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་། མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ།། མྱང་འདས་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་པན་ཆད་འབྱུང་བ་དང་། མི་འབྱུང་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ།། ལུས་སྲོག་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ནི། ལུས་སྲོག་རྫས་གཅིག་པ་དང་། ཐ་དད་དུ་ལྟ་བ་གཉིས་སོ།། ལྟ་བ་དེ་དག་ནི་གྲངས་ཅན་པ་དང་། རྒྱང་འཕེན་པ་དང་། གཅེར་བུ་པ་དང་། གནས་མ་བུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་ལྟ་བ་དེ་དག་གི་མིང་ཙམ་ཞིག་སྨོས་པ་ཡིན་གྱི། སོ་སོའི་དོན་འཛིན་དང་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་བཅས་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་འདོད་ན་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་དང་། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་བལྟས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།། ལྟ་བ་དེ་དག་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཅེས་བརྗོད་པ་ནི། དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛོག་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཅེས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། གྲངས་ཅན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་ལས་བརྩམས་ཏེ། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་སོགས་དྲིས་པ་ན་རེ་ཤིག་བདག་མེད་བསྟན་པའི་སྣོད་དུ་མི་རུང་བར་དགོངས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་མ་བསྟན་ཅིང་། ཁྱད་

གཞི་མེད་པས་ཁྲིད་ཆོས་མི་རུང་བར་དགོངས་ནས་དྲི་བ་དེ་དག་ལ་ལན་མ་མཛད་པས་ན་དྲི་བ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་ནམ་ཞེས།། ཞུས་ན་རྒྱལ་བ་མི་གསུང་བཞུགས།། གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཟབ་པའི་ཆོས།། སྣོད་མིན་འགྲོ་ལ་མི་གསུང་བ།། དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་མཁས་རྣམས་ཀྱིས།། ཀུན་མཁྱེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཤེས།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

ལྔ་པ་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་ནི། ཁྲོ་བ་དང་། ཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་། འཆབ་པ་དང་། འཚིག་པ་དང་། ཕྲག་དོག་དང་། སེར་སྣ་དང་། སྒྱུ་དང་། གཡོ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། རྣམ་པར་འཚེ་བ་དང་། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་དང་། རྨུགས་པ་དང་། རྒོད་པ་དང་། མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། བག་མེད་པ་དང་། བརྗེད་ངས་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་རྣམས་སོ།།

དང་པོ་ཁྲོ་བ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཁྲོ་བ་གང་ཞེ་ན། གནོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ན་ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པ་སྟེ། མཚོན་ཆ་ལེན་པ་དང་། ཆད་པས་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། གནོད་པ་ཤོམ་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་གང་རུང་ཉེ་བར་གནས་པ་ན་བརྟེག་པ་

སོགས་གནོད་པ་བྱ་འདོད་པའི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའོ།། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་ནི། འདིས་བདག་ལ་གནོད་པ་བྱས་སོ་བྱེད་དོ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པ་གསུམ་དང་། འདིས་བདག་གི་གཉེན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་གནོད་པ་བྱས་སོ་བྱེད་དོ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པ་གསུམ་དང་། འདིས་བདག་གི་དགྲའི་ཕྱོགས་ལ་ཕན་བཏགས་སོ་འདོགས་སོ་འདོགས་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པ་གསུམ་སྟེ། དགུ་པོ་དེ་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་ཞེས་བཤད་དེ། དེའི་ཁུངས་ནི་སྤྱར་དྲངས་ཟིན་པ་ལྟར་རོ།། ཁོང་ཁྲོ་རྩ་ཉོན་དང་ཁྲོ་བ་ཉེ་ཉོན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་བས་ཁོང་ཁྲོ་དང་ཁྲོ་བ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་སྙམ་ན། ཁོང་ཁྲོ་ནི་ཡུལ་གསུམ་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ན་སེམས་མི་བཟོད་པར་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པ་ཡིན་ལ། ཁྲོ་བ་ནི་གནོད་པའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ན་ཁོང་ཁྲོ་ཆེར་འཕེལ་ཏེ་ལུས་ཀྱི་བརྡེག་པ་སོགས་བྱ་འདོད་པའི་སེམས་ཤིན་ཏུ་འཁྲུག་པ་ཞིག་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། ཁོང་ཁྲོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཀུན་བཏུས་ལས་ཆོས་གསུམ་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། ཁྲོ་བའི་སྐབས་སུ་གནོད་པའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ན་ཞེས་དང་། མཚོན་ཆ་ལེན་པ་སོགས་ཞེས་སོགས་བྱུང་ལ། ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས་ཀྱང་ཁོང་ཁྲོའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། ཉེ་ཉོན་གྱི་ཁྲོ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འཕྲལ་དུ

གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་གནས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་འདུག་པས་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་འདི་དག་གི་གུང་བསྒྲིགས་ནས་བསམས་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། འོན་ཀྱང་འདི་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་བློ་གྲོས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ད་དུང་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པར་མཛོད་ཅིག །ཁྲོ་བས་གཞན་ལ་གནོད་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ།།

གཉིས་པ་ཁོན་དུ་འཛིན་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཁོན་དུ་འཛིན་པ་གང་ཞེ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཆར་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤར་གཉེར་བའི་བསམ་པ་མི་གཏོང་བ་སྟེ། མི་བཟོད་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཁོང་ཁྲོའི་རྒྱུན་མི་གཏོང་བར་གནོད་པ་དང་གནོད་ལན་བྱ་འདོད་པའི་བློའོ།། ཁོན་འཛིན་གྱིས་མི་བཟོད་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ།། སེམས་བྱུང་འདི་གཉིས་ལ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། ཁྲོ་བ་སེམས་ཀྱི་འཁྲུག་པ་སྟེ།། དེ་དང་རྗེས་འབྲེལ་ཁོན་དུ་འཛིན།། ཅེས་བཤད་དོ།།

གསུམ་པ་འཆབ་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། འཆབ་པ་གང་ཞེ་ན། ལེགས་པར་བསྐུལ་བ་ལ་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་པས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མཆུད་པ་སྟེ། འགྱོད་པ་དང་རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སོགས་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་རང་ལ་ཕན་པར་འདོད་པའི་བསམ་པས་

ཉེས་པ་གླེངས་པ་ན། གཏི་མུག་གི་དབང་གིས་ཉེས་པ་སྦ་བར་འདོད་པའི་བློ་ཞིག་གོ །རང་གི་ཉེས་པ་ཁས་མི་ལེན་པར་འཆབ་པར་བྱེད་པ་འདིས་ནི་ཉེས་པ་ཆུང་ངུ་ཡང་ཆེན་པོར་འཕེལ་ཏེ་འགྱོད་པ་དང་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྒྱུ་བྱེད་ཅིང་། ཕྱི་མ་ངན་སོང་དུ་འཕེན་པའི་ལས་བྱེད་དོ།།

བཞི་པ་འཚིག་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། འཚིག་པ་གང་ཞེ་ན། ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཆར་གཏོགས་པ་ཁྲོ་བ་ཁོན་དུ་འཛིན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པ་སྟེ། ཚིག་རྩུབ་པོ་བརླང་ཞིང་དྲག་པོའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་འཕེལ་བའི་ལས་ཅན་དང་། རེག་པར་མི་གནས་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞན་གྱིས་རང་ལ་ཉེས་པ་གླེངས་པ་ན་ཉེས་པ་ལ་འགྱོད་པ་དང་མཐོལ་བའི་བསམ་པ་མེད་པར་ཁྲོ་བ་དང་ཁོན་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་ཞེ་འགྲུས་པའི་བསམ་པས་ཚིག་རྩུབ་པོ་སྨྲ་བར་འདོད་པའི་བློ་ལྟ་བུའོ།། འདི་ལ་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས་ཚིག་བརླང་པོས་ཞེར་འདེབས་པ་ཞེས་བཤད་ལ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། འཚིག་པ་སྡིག་ལ་ཞེན་པའོ།། ཞེས་སྡིག་པ་ལ་ཞེན་ནས་མི་གཏོང་བ་ལ་བཤད་ལ། མཛོད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་འཚིག་པ་སྡིག་པ་ལ་དམ་དུ་འཛིན་པ་དང་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ལས་སྐྱེ་བར་བཤད་དོ།།། འདིས་ཚིག་རྩུབ་སོགས་ཉེས་པའི་ལས་དུ་མ་ལ་འཇུག་པ་དང་།

བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་མང་དུ་བསྐྱེད་པས་ཚེ་འདིར་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་ཤིང་། ཕྱི་མ་ལ་རྣམ་སྨིན་ཡིད་མི་འོང་བསྐྱེད་དོ།།

ལྔ་པ་ཕྲག་དོག་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཕྲག་དོག་གང་ཞེ་ན། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་ནས་གཞན་གྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཁྱད་པར་ལ་མི་བཟོད་པར་གྱུར་པ་སེམས་ཁོང་ནས་འཁྲུག་པ་ཞེ་སྡང་གི་ཆར་གཏོགས་པ་སྟེ། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། རེག་པར་མི་གནས་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་གཞན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་བཟོད་པར་སེམས་ཁོང་ནས་འཁྲུག་པའོ།། འདིས་ནི་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་མི་འདོད་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ། ཚེ་འདིར་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། ཕྱི་མར་ངན་སོང་དུ་འཕེན་ནོ།།

དྲུག་པ་སེར་སྣ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། སེར་སྣ་གང་ཞེ་ན༑ རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་ནས་ཡོ་བྱད་རྣམས་ལ་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་འདོད་ཆགས་ཆར་གཏོགས་པ་སྟེ། ཡོ་བྱད་མ་བསྙུངས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར༑ རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ཡོ་བྱད་གཏོང་མི་ནུས་པར་དམ་དུ་འཛིན་པའོ།། འདིས་ནི་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་མི་འདོད་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ། ཟླ་བ་སྒྲོན་མེ་ལས། རུལ་བར་གྱུར་པའི་ལུས་འདི་དང་༑༑ སྲོག་ཀྱང་གཡོ་བ་དབང་མེད་ཅིང་།། རྨི་ལམ་སྒྱུ་མ་འདྲ་བ་ལ།།

བྱིས་པ་འདི་དག་ཆགས་པས་ན།། ཤིན་ཏུ་མ་རུངས་ལས་བྱས་ཏེ།། སྡིག་པའི་དབང་དུ་སོང་བ་དང་།། མི་མཁས་འཆི་བདག་བཞིན་པས་སོང་།། དེ་དག་མི་བཟད་སེམས་དམྱལ་འགྲོ།། ཞེས་དང་། སྒོ་མཐའ་ཡས་པ་སྒྲུབ་པའི་གཟུངས་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གང་དག་ཁ་ཅིག་རྟོད་འགྱུར་བ།། དེ་ཡི་གཞི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་སྟེ།། དེ་ལྟས་གང་ལ་སྲིད་པར་འགྱུར་བ་སྤོངས།། སྲིད་པ་སྤང་བ་བྱས་ན་གཟུངས་སུ་འགྱུར།། ཞེས་སོགས་མཐའ་ཡས་པར་གསུངས་སོ།།

བདུན་པ་སྒྱུ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། སྒྱུ་གང་ཞེ་ན། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་ནས་འདོད་ཆགས་དང་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་པས་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་སྟེ། ལོག་པས་འཚོ་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྙེད་བཀུར་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་དབང་གིས་རང་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པ་སྟེ། ནང་དུ་སེམས་ཤིན་ཏུ་མ་དུལ་ཡང་གཞན་བསླུ་བའི་བསམ་པས་ཞི་དུལ་ལྟར་ཚུལ་འཆོས་པ་ལྟ་བུའོ།། འདི་ལ་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས་གཞན་བསླུ་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་སྟོན་པ་ཞེས་བཤད་ལ། ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ།། འདིས་ནི་ལོག་འཚོའི་རྟེན་བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། གཞན་གྱི་སྣང་ངོར་ཚུལ་འཆོས་བྱེད་པ་ནི་ལོག་འཚོ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཁོ་ན་ལས་འོས་མེད་དོ།། ལོག་འཚོ་ལྔ་སྟེ། ཚུལ་འཆོས་དང་། ཁ་གསག

དང་༎ གཞོགས་སློང་དང་། ཐོབ་ཀྱིས་འཛལ་བ་དང་། རྙེད་པས་རྙེད་པ་འཚོལ་བ་རྣམས་སོ།། ཚུལ་འཆོས་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཏེ། ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་བཅོས་ནས་གཞན་གྱི་སྣང་ངོར་ཕྱི་ཚུལ་འཆོས་པའོ།། ཁ་གསག་ནི། རྙེད་བཀུར་གྱི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་བློ་དང་མཐུན་པའི་ཚིག་འཇམ་པོར་སྨྲ་བའོ།། གཞོགས་སློང་ནི། གཞན་གྱི་རྫས་ཐོབ་འདོད་ནས་ཁ་གསག་སྔོན་དུ་བཏང་སྟེ་གཞན་གྱི་རྫས་ལ་བསྔགས་པ་བྱེད་པའོ།། ཐོབ་ཀྱིས་འཛལ་བ་ནི། རྙེད་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞན་ལ་སེར་སྣ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ནས་བརྗོད་པའོ།། རྙེད་པས་རྙེད་པ་འཚོལ་བ་ནི། རྙེད་པ་དོན་དུ་གཉེར་ནས་གཞན་གྱི་མདུན་དུ་གང་ཟག་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་གིས་བདག་ལ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཕྱར་བྱིན་ནོ་ཞེས་ཕྱར་ཐོབ་པ་ལ་བསྔགས་པ་བྱེད་པའོ།། མདོར་ན་བསླབ་པའི་བཅས་མཚམས་ཚུལ་བཞིན་དུ་མི་སྲུང་བར་རྙེད་པ་ལ་ཆགས་པས་གྲོང་དུ་བསོད་སྙོམས་ལ་རྒྱུ་བའམ་ལོག་འཚོར་གསུངས་པས། ལོག་འཚོས་མ་སྦགས་པ་ཞིག་འདོད་ན་ནི་གཞན་གྱི་ངོ་སྲུང་དོར་ཏེ་དབེན་པའི་གནས་སུ་འདུལ་བའི་བཅས་མཚམས་ངོ་ལྐོག་མེད་པར་སྲུང་དགོས་སོ།།

བརྒྱད་པ་གཡོ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། གཡོ་གང་ཞེ་ན། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་ནས་འདོད་ཆགས་དང་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་པས་ཉེས་པ་ཡང་དག་པར་སྦྱོད་པ་སྟེ།

ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་རྙེད་པའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་རང་གི་ཉེས་པ་གཞན་ལ་མི་མངོན་པར་སྦ་འདོད་པའི་བློའོ།། དཔེར་རང་ཅག་རྣམས་ཉེས་པ་ལྐོག་ཏུ་བྱས་ནས་གཞན་གྱིས་མ་ཚོར་བར་གསང་ཐུབ་ན་ཕོ་གྲུང་བ་དང་སྐྱིད་པར་བྱེད་མོད། ཆོས་དང་བསྟུན་ན་རང་སླུ་བར་བྱེད་པའོ།། ཚུལ་འདི་ལ་སྤྱོད་འཇུག་ལས། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག །ཀུན་ཏུ་ཐོགས་མེད་གཟིགས་པར་ལྡན།། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྱན་སྔ་ན།། རྟག་པར་བདག་ནི་གནས་སོ་ཞེས།། དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ངོ་ཚ་དང་།། གུས་དང་འཇིགས་ལྡན་དེ་བཞིན་མནོས།། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཡང་དྲན་པར་བྱའོ།། གཡོ་སྒྱུ་གཉིས་པོ་འདིས་ནི་ཚེ་འདིར་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་རྙེད་པའི་བར་དུ་གཅོད་ཅིང་། ཚེ་རབས་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་མི་ཕྲད་པ་དང་། གདམས་ངག་མི་རྙེད་པ་སོགས་མི་འདོད་པ་སྣ་ཚོགས་བསྐྱེད་པས། གཡོ་སྒྱུ་གཉིས་པོ་འདི་འོད་སྲུང་གིས་ཞུས་པ་ལས་ནག་ཆོས་བཞིའི་ནང་ཚན་དུ་བགྲངས་སོ།།

དགུ་པ་རྒྱགས་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། རྒྱགས་པ་གང་ཞེ་ན། ནད་མེད་པ་དང་ལང་ཚོ་ལ་བབ་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་། ཚེ་རིང་བའི་མཚན་མ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་མཐོང་ནས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་དགའ་བ་

དང་ཡིད་བདེ་བ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ནད་མེད་ཅིང་ལོངས་སྤྱོད་འཇོམ་པ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་དགའ་ཞིང་ཡིད་བདེ་བས་སེམས་ཁེངས་པའོ།། འདིས་ནི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་བག་མེད་ཀྱི་རྩ་བ་བྱེད་དེ། ལྷག་བསམ་བསྐུལ་བ་ལས། རྒྱགས་འདི་བག་མེད་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་སྟེ།། དགེ་སློང་དམན་ལ་བརྙས་པར་ཡོང་མི་བྱ།། བསླབ་པ་གཅིག་གིས་ཐར་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར།། འདི་ནི་བསྟན་པ་འདི་ལ་གོ་རིམས་ཡིན།། ཞེས་དང་། བཤེས་སྤྲིང་ལས་ཀྱང་། རིགས་དང་གཟུགས་དང་ཐོས་པ་ལང་ཚོ་དང་།། དབང་ཐང་ཆེ་བས་རྒྱགས་པ་དགྲ་བཞིན་གཟིགས།། ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

བཅུ་པ་རྣམ་པར་འཚེ་བ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། རྣམ་པར་འཚེ་བ་གང་ཞེ་ན། ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཆར་གཏོགས་པ། སྙིང་བརྩེ་བ་མེད་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་བ་མེད་པ་དང་། བརྩེ་བ་མེད་པ་སྟེ། རྣམ་པར་མཐོ་འཚམ་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་བརྩེ་བ་མེད་པར་མཐོ་འཚམ་པར་འདོད་པའོ།། འདིར་སྙིང་བརྩེ་བ་མེད་པ་སོགས་རྣམ་གྲངས་གསུངས་པ་ནི། རང་གིས་མཐོ་འཚམ་པར་འདོད་པས་ན་སྙིང་བརྩེ་བ་མེད་པ་དང་། གཞན་མཐོ་འཚམ་བྱེད་དུ་འཇུག་འདོད་པས་ན་སྙིང་རྗེ་བ་མེད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བྱེད་

པ་མཐོང་ངམ་ཐོས་ན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བས་ན་བརྩེ་བ་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པར་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་དོ།། འདིའི་བྱེད་ལས་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ།།

བཅུ་གཅིག་པ་ངོ་ཚ་མེད་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ངོ་ཚ་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་བདག་ལས་མི་འཛེམ་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་གམ་ཆོས་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་པ་ལ་འཛེམ་པ་མེད་པའི་བློའོ།། དེ་ཡང་དཔེར་ན་དགེ་སློང་ལྷ་བྱིས་སྨྱོས་འགྱུར་གྱི་བཏུང་བ་དང་ཐུང་པ་ན། སྨྱོས་འགྱུར་འདི་འཐུང་བ་ནི་བདག་གི་བྱ་བའི་ཆ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་རང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་པ་ལ་འཛེམ་པ་ནི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ཡིན་པས། དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་ལ་ངོ་ཚ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

བཅུ་གཉིས་པ་ཁྲེལ་མེད་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཁྲེལ་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་གཞན་ལས་མི་འཛེམ་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞན་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་པ་ལ་འཛེམ་པ་མེད་པའི་བློའོ།། དེ་ཡང་ཉེས་པ་ལ་འཇུག་ཏུ་

ཉེ་བ་ན་སྟོན་པ་དང་གཞན་གྱི་བསམ་པ་ཤེས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཐུགས་ཁྲེལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་སྨད་ན་མི་རུང་ངོ་སྙམ་དུ་གཞན་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་པ་ལ་འཛེམ་པ་ནི་ཁྲེལ་ཡོད་ཡིན་པས། དེ་ལས་ལྡོག་པ་ནི་ཁྲེལ་མེད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། ངོ་ཚ་མེད་དང་ཁྲེལ་མེད་པ།། རང་དང་གཞན་ལ་མི་འཛེམ་པའོ།། ཞེས་དང་། བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ན་བདག་གི་ཚ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་འཛེམ་པ་ནི་ངོ་ཚ་ཤེས་པའོ།། དེ་ཉིད་ལ་གཞན་དག་ལ་འཇིགས་ཤིང་གུས་པས་འཛེམ་པ་ནི་ཁྲེལ་ཡོད་པའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་ཅིང་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་དེ། ཉེས་པ་ལ་འཛེམ་འདོད་མེད་ན་ཉེས་པ་སྤང་མི་ནུས་པས་སོ།། དེའི་ཕྱིར་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་འདི་གཉིས་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་བར་མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀ་ནས་གསུངས་སོ།། འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་སྣང་ན་ཡང་འདིར་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྤྲོས་སོ།།

བཅུ་གསུམ་པ་རྨུགས་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། རྨུགས་པ་གང་ཞེ་ན། གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་པ་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

གྲོགས་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཏི་སྨུག་གི་ཚ་ཤས་སུ་གྱུར་པ་ལུས་སེམས་ལྕི་ཞིང་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་བློ་ཞིག་གོ༏ དེ་ཡང་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། ལུས་སེམས་ལྕི་ཕྱིར་ལས་བྲལ་བ༏༏ གང་ཡིན་པ་ནི་རྨུགས་པའོ།། ཞེས་དང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་༏ རྨུགས་པ་གང་ཞེ་ན། ལུས་ལྕི་བ་ཉིད་དང་སེམས་ལྕི་བ་ཉིད་དེ༏ ལུས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དང་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ།། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་སོ།། འདིའི་བྱེད་ལས་ལ་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི། རྨུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ལྷག་བསམ་བསྐུལ་བ་ལས། གང་ཞིག་གཉིད་དང་རྨུགས་ལ་དགའ་འགྱུར་བ།། བད་ཀན་རླུང་དང་དེ་བཞིན་མཁྲིས་པ་རྣམས།། དེ་དག་དེ་ཡི་ལུས་ལ་ཤས་ཆེར་འབྱུང་།། དེ་ཡི་ཁམས་རྣམས་རབ་ཏུ་འཁྲུག་པར་འགྱུར།། གང་ཞིག་རྨུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། ཁ་ཟས་ཉེས་པས་ལྟོ་ནི་མ་དག་ཅིང་།། ལུས་ཀྱང་ལྕི་ལ་ཟི་མདོག་བདེ་མ་ཡིན།། དེ་ཡི་ཚིག་ཀྱང་གསལ་བར་མི་འགྱུར་རོ།། ཞེས་དང་། གང་ཞིག་རྨུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ།། དེ་ནི་རྨོངས་ཤིང་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ཉམས༏༏ བྱིས་པ་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས།། དཀར་པོ་ཉམས་ཤིང་མུན་པར་འགྲོ་བར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

བཅུ་བཞི་པ་རྒོད་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། རྒོད་པ་གང་ཞེ་ན། སྡུག་པའི་མཚན་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་སྟེ། ཞི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྔར་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཡོན་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཕྱིར་འཕྲོ་ཞིང་སྤྲེད་པས་འཇུག་པའི་བློ་ཞིག་གོ ། འདི་ལ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། རྒོད་པ་ནི། ལུས་སེམས་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བའོ།། ཞེས་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས་ཀྱང་། རྒོད་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་མ་ཞི་བའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་དག་གི་དོན་ལམ་རིམ་ལས། དམིགས་པ་ནི། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་སྡུག་པའོ།། རྣམ་པ་ནི། སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་ཞིང་ཕྱིར་ལ་འཕྲོ་བ་སྟེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པས་ཡུལ་ལ་སྤྲེད་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའོ།། བྱེད་ལས་ནི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་གནས་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའོ།། ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། སེམས་ཕྱིར་འཕྲོ་བ་ཐམས་ཅད་རྒོད་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་མི་གཟུང་སྟེ། རྒོད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་སེམས་ཡུལ་ལ་གཡེང་བའང་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པར་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཕྲོ་བ་ཡང་ཡོད་པས་འཕྲོ་བ་ཐམས་ཅད་རྒོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

བཅོ་ལྔ་པ་མ་དད་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། མ་དད་པ་

གང་ཞེ་ན། གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་པ་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སེམས་ཀྱི་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་། མ་དད་པ་དང་། མི་འདོད་པ་སྟེ། ལེ་ལོའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཏི་མུག་གི་ཆ་ཤས་སུ་གཏོགས་པ་ཞིག་གོ །འདི་ལ་དབྱེ་ན། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་འབྲས་སོགས་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་མ་དད་པ་དང་། དང་བའི་དད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དཀོན་མཆོག་སོགས་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་དང་བ་མེད་ཅིང་སེམས་མི་དགའ་བའི་མ་དད་པ་དང་། མངོན་འདོད་ཀྱི་དད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཐར་པ་སོགས་ལ་དོན་གཉེར་མེད་ཅིང་མི་འདོད་པར་བྱེད་པའི་མ་དད་པ་རྣམས་སོ།། འདིའི་བྱེད་ལས་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ།།

བཅུ་དྲུག་པ་ལེ་ལོ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ལེ་ལོ་གང་ཞེ་ན། ཉལ་བ་དང་། སྙེས་པ་དང་། འབྲེས་པའི་བདེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་མི་སྤྲོ་བ་སྟེ། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་སྦྱོར་བའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉལ་བ་སོགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་དགེ་བ་ལ་སེམས་མི་སྤྲོ་བའོ།། ལེ་ལོས་ནི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་བྱེད་དེ༑ དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལས། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་གཞི་གཅིག་ནི༑༑ ལེ་ལོ་ཡིན་ཏེ་གང་ལ་ཡོད།། གང་ལ་ལེ་ལོ་གཅིག་ཡོད་པ།། དེ་ལ་ཆོས་ཀུན་མེད་པ་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

བཅུ་བདུན་པ་བག་མེད་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། བག་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་ལེ་ལོ་དང་བཅས་པ་ལ་གནས་ནས། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་མི་སྒོམ་ཞིང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལས་སེམས་མི་སྲུང་བ་སྟེ། མི་དགེ་བ་འཕེལ་བ་དང་། དགེ་བ་འགྲིབ་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉོན་མོངས་དང་ཉེས་པའི་ཚོགས་རྣམས་ལས་སེམས་མི་སྲུང་བར་བག་ཡངས་སུ་གཏོང་བར་བྱེད་པའི་བློ་ཞིག་གོ །དེ་ཡང་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས། བག་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་དང་། ལེ་ལོ་གང་ཡིན་པ་དག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་སེམས་མི་སྲུང་བ་དང་དགེ་བ་མི་སྒོམ་པའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། འདིའི་བྱེད་ལས་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ།།

བཅོ་བརྒྱད་པ་བརྗེད་ངས་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། བརྗེད་ངས་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་དྲན་པ་སྟེ། གཡེང་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་པ་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་དགེ་བ་ལ་སེམས་མི་གསལ་ཞིང་བརྗེད་པར་བྱེད་པའི་རིག་པ་ཞིག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས་ཀྱང་བརྗེད་ངས་ནི་དྲན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པར་བཤད་པས། དགེ་སེམས་མི་གསལ་བར་བརྗེད་པ་ལ་བརྗེད་ངས་ཞེས་བྱ་ཡི། སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པའི་མཚན་མ་སོགས་ཉོན་མོངས་

པའི་དམིགས་པ་བློ་ཡུལ་དུ་མ་ཤར་བ་ལ་བརྗེད་ངས་སུ་མི་འཇོག་པ་འདྲའམ་སྙམ་མོ།། བརྗེད་ངས་ཀྱིས་གཡེང་བའི་རྐྱེན་བྱེད་པ་ནི། དྲན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དམིགས་པ་རྣམས་ལ་སེམས་གཡེང་བར་འགྱུར་བའོ།།

བཅུ་དགུ་པ་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། དེས་ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་སྟེ། ལྟུང་བའི་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤེས་བཞིན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞིག་གོ །ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་འདིས་ལྟུང་བའི་རྐྱེན་བྱེད་པ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཐོས་ལྡན་དད་པ་ཅན་དང་ནི།། བརྩོན་པ་ལྷུར་ལེན་དུ་མ་ཡང་།། ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སྐྱོན་ཆགས་པས།། ལྟུང་བའི་རྙོག་དང་བཅས་པར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

ཉི་ཤུ་པ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། རྣམ་པར་གཡེང་བ་གང་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཕྲོ་བ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སེམས་དམིགས་པ་

ལས་གཡེང་བར་བྱེད་པའོ།། ཕྱུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས་ནི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་ལ་སེམས་རྣམ་པར་འཕྲོ་བ་ལ་བཤད་དོ།། འདི་དང་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒོད་པ་གཉིས་ཁྱད་མེད་དམ་སྙམ་ན། རྒོད་པ་ནི་སྔར་འདྲིས་པའི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཆ་ལ་འཕྲོ་བ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཡིན་ལ། རྣམ་གཡེང་ནི་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་གཡེང་བ་དུག་གསུམ་གའི་ཆར་གཏོགས་སུ་ཡོད་པས་མི་འདྲའོ།། རྣམ་པར་གཡེང་བ་ལ་དབྱེ་ན་དྲུག་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཡེང་བ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བ། ནང་གི་གཡེང་བ། མཚན་མའི་གཡེང་བ། གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཡེང་བ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་གཡེང་བ་རྣམས་སོ།། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཡེང་བ་ནི། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལྔ་ལ་བཤད་དེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ་དབང་ཤེས་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཞིག་སྐྱེས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་ལངས་པ་ཡིན་པས། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སེམས་ཕྱིར་གཡེང་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ།། ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བ་ནི། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ན་དེ་ལ་མི་གནས་པར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སེམས་ཕྱིར་འཕྲོ་བ་སྟེ། དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་མི་གནས་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དམིགས་པ་ལ་འཕྲོ་བར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་དོ།། ནང་གི་གཡེང་བ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ་བྱིང་རྒོད་དང་སྙོམས་འཇུག་ལ་རོ་མྱང་གི་སྲེད་པ་རྣམས་སོ།། དེ་དག་ལ་ནང་གི་གཡེང་བ་ཞེས

བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ནང་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ལ་གེགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་དོ།། མཚན་མའི་གཡེང་བ་ནི། རང་ལ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་འདི་ནི་བསམ་གཏན་པའོ་ཞེས་ཡིད་ཆེས་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་དགེ་སྦྱོར་ལ་བརྩོན་པའོ།། གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཡེང་བ་ནི། འཇིག་ལྟ་དང་ང་རྒྱལ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ཚོར་བ་བྱུང་བ་ལ་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་སེམས་ཁེངས་པའོ།། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་གཡེང་བ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བཏང་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པ་བཏང་ནས་ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་གནས་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ།། འདིར་བཤད་པའི་རྣམ་གཡེང་འདི་དག་ནི་སྤྱིར་རྣམ་གཡེང་གི་རྣམ་གྲངས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་ཉེ་ཉོན་དངོས་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དང་པོ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། ཐ་མ་ལ་དགེ་བས་བསྡུས་པ་ཡོད་དོ།། ཉེ་ཉོན་གྱི་གཡེང་བ་དངོས་ནི་འདིར་བཤད་པའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཡེང་བ་དང་། ནང་གི་གཡེང་བ་ལྟ་བུ་ལ་གསུངས་པས། ཐ་ཞིང་མཛངས་པའི་བློ་གྲོས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་དགོས་སོ།། དེ་ལྟར་ཁྲོ་བ་ནས་རྣམ་གཡེང་གི་བར་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་ལ་ཉེ་ཉོན་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི། རྩ་ཉོན་རྣམས་དང་ཉེ་བའམ་དེ་དག་གི་ཆར་གཏོགས་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་ལ། དེ་ཡང་ཁྲོ་བ་དང་

ཁོན་འཛིན་ཁོང་ཁྲོ་དང་ཉེ་ཞིང་དེའི་ཆར་གཏོགས་པ་ཡིན་པ་སོགས་སོ་སོར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཕལ་ཆེར་སྔར་དྲངས་པའི་མདོན་པའི་ལུང་གི་དངོས་ཟིན་ལ་གསལ་ལོ།།

དྲུག་པ་གཞན་འགྱུར་བཞི་ནི། གཉིད་དང་། འགྱོད་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་། དཔྱོད་པ་རྣམས་སོ།། དང་པོ་གཉིད་ནི། མདོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། གཉིད་གང་ཞེ་ན། གཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། དུས་དང་། དུས་མ་ཡིན་པ་དང་། རིགས་པ་དང་། མི་རིགས་པ་ལ་སེམས་སྡུད་པ་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་པ་སྟེ། བྱ་བ་ཤོར་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལུས་ལྗི་བ་དང་། ཉམ་ཆུང་བ་དང་། ངལ་བ་དང་། མུན་པའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་ནང་དུ་སྡུད་པར་བྱེད་པའི་བློ་ཞིག་གོ །འདིར་དུས་དང་དུས་མིན་གསུངས་པ་ནི། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། རིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཉིན་པར་མཐའ་དག་དང་།། མཚན་མོའང་ཐུན་གྱི་སྟོད་སྨད་འདས་ནས་ནི།། མནལ་ཚེའང་འབྲས་བུ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བར།། དྲན་དང་ལྡན་པར་དེ་དག་བར་དུ་མནོལ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ནམ་གྱི་ཐུན་བར་པ་ལ་གཉིད་ཀྱི་དུས་དང་། ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་སྨད་དང་ཉིན་པར་ནི་གཉིད་ཀྱི་དུས་མ་ཡིན་པར་དགེ་སྦྱོར་ལ་བརྩོན་པའི་དུས་ཡིན་པས་ཚུལ་དེ་གོ

བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ།། རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་རྒྱས་ནས་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་འདོད་པས་མཚན་མོའི་ཐུན་བར་པ་ལ་ཉལ་བ་ནི་རིགས་པ་དང་། ནམ་གྱི་ཐུན་བར་པ་ལའང་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་ཉལ་བ་ནི་མི་རིགས་པས་དེ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་སོ།། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་གོང་དུ་དྲངས་པའི་ལུང་དེས་ཤེས་སོ།། འདིའི་བྱེད་ལས་ལ་བྱ་བ་ཤོར་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གཉིད་འདི་ལ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པས་མི་དགེ་བའི་ཆ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཉིད་ཀྱིས་ནི་དགེ་བའི་བྱ་བ་ཉམས་པར་བྱེད་པའོ།། གཉིད་ལ་དགེ་བའི་ཆ་ཡོད་པ་ནི་ས་སྡེ་ལས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་དེ། ཁུངས་རྣམས་ནི་ཚིག་མངས་སུ་དོགས་པས་མ་བྲིས་སོ།། གཉིས་པ་འགྱོད་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། འགྱོད་པ་གང་ཞེ་ན། བསམས་པ་དང་། མ་བསམས་པའི་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། དུས་དང་། དུས་མ་ཡིན་པ་དང་། རིགས་པ་དང་། མི་རིགས་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་པ་སྟེ། སེམས་གནས་པའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱ་བར་རིགས་པ་དང་བྱ་བར་མི་རིགས་པ་རང་གིས་བསམས་བཞིན་དུ་བྱས་པའམ། གཞན་གྱིས་ནན་གྱིས་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སླར་མི་འདོད་བཞིན་དུ་

ཡིད་ལ་གཅགས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་འགྱོད་པ་སྐྱེས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ།།། འགྱོད་པ་འདི་ལ་ཡང་དགེ་མི་དགེའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཆ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྔར་བྱས་ཀྱི་སྡིག་པ་ལ་འགྱོད་པ་ལྟ་བུ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་དང་། བསོད་ནམས་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་སྐྱེས་པ་མི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་དང་། གཞན་ལ་ཕན་གནོད་མེད་པའི་བཟོའི་གནས་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་འགྱོད་པ་ལུང་མ་བསྟན་ནོ།། དུས་དང་དུས་མིན་དང་། རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། བཅོས་སུ་ཡོད་པའི་དུས་སུ་འགྱོད་པ་བྱེད་རིགས་པ་དང་། བཅོས་སུ་མེད་པའི་དུས་སུ་འགྱོད་པ་མི་རིགས་པའི་དོན་ནོ།། དེ་ཡང་བཅོས་སུ་ཡོད་པའི་དུས་སུ་འགྱོད་པར་རིགས་པ་ནི་ད་ལྟར་རྣམ་སྨིན་མ་གྲུབ་གོང་དུ་སྡིག་པ་ལ་འགྱོད་པས་བཤགས་པ་བྱེད་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ།། བཅོས་སུ་མེད་པ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྲུབ་ནས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དམུས་ལོང་དང་འཕྱེ་བོ་སོགས་སུ་གྱུར་ཟིན་པའི་ཚེ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གྲུབ་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་ཟློག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་གོ། དེས་ན་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་གཞུང་འདི་དག་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་ངེས་པ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་ཚད་དུ་བྱུང་བར་སྣང་ངོ།། གསུམ་པ་རྟོག་པ་དང་བཞི་པ་དཔྱོད་པ་གཉིས་ནི། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས་རྟོག་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་པའམ་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་ཏུ་འཚོལ་བའི་ཡིད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་སྟེ། དེ་ནི་སེམས་རྩིང་བའོ།། དཔྱོད་པ་གང་ཞེ་ན།

སེམས་པའམ་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡིད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་སྟེ། དེ་ནི་སེམས་ཞིབ་པའོ།། རེག་པར་གནས་པ་དང་རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མིང་དང་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་རགས་པ་ཙམ་འཚོལ་བ་ནི་རྟོག་པ་དང་། ཞིབ་ཏུ་ཕྱེ་ནས་དཔྱོད་པ་ནི་དཔྱོད་པར་གསུངས་སོ།། ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས་ཀྱང་། རྟོག་པ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་ཏུ་འཚོལ་བའི་ཡིད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་སྟེ། སེམས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གང་སེམས་རྩིང་བའོ།། དཔྱོད་པ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡིད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་གང་ཞིབ་པའོ།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐུ་མཆེད་གཉིས་ཀ་གསུང་མཐུན་པར་སྣང་ངོ་།། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ལ་རེག་པར་གནས་པ་དང་རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ལ་དགེ་མི་དགེའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པས། དགེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀྱིས་ནི་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། མི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀྱིས་ནི་འབྲས་བུ་ཡིད་མི་འོང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་མི་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ།། དེ་ཡང་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བསམ་པས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་རྟོག་པ་དང་དེ་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱོད་པ་སོགས་ནི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་

དང་། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བའི་ཚུལ་ལ་རྟོག་པ་དང་ཞིབ་ཏུ་དཔྱོད་པ་སོགས་ནི་མི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དགེ་མི་དགེའི་སེམས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་བཟོའི་གནས་དང་སྤྱོད་ལམ་སོགས་ལ་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་སོགས་ནི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཆ་ཡིན་ནོ།། འགྱོད་གཉིད་རྟོག་དཔྱོད་བཞི་པོ་འདི་ལ་གཞན་འགྱུར་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་ཀུན་སློང་གི་བསམ་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་གིས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་བས་ན་གཞན་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ།། འགྱོད་གཉིད་རྟོག་དཔྱོད་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིར་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིབ་ཅིང་། ལྷག་པར་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་དོ།། མདོ་ལས་སྒྲིབ་པ་ལྔ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། རྒོད་དང་འགྱོད་དང་གནོད་སེམས་རྨུགས་པ་དང་།། གཉིད་དང་འདོད་ལ་འདུན་དང་ཐེ་ཚོམ་སྟེ།། སྒྲིབ་པ་ལྔ་པོ་འདི་དག་དགེ་བའི་ནོར།། འཕྲོག་པའི་ཆོམ་རྐུན་ལགས་པར་རིག་པར་མཛོད།། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཉིད་ལ་སོགས་པ་སྒྲིབ་པ་ལྔ་པོ་འདིས་ཀྱང་སྤྱིར་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷག་པར་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་སྒྲིབ་པར་གསུངས་སོ།། སྒྲིབ་པ་ལྔ་ནི། རྒོད་པ་དང་འགྱོད་པ་གཉིས་སྒྲིབ་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས། གཉིད་རྨུགས་གཉིས་སྒྲིབ་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས། གནོད་སེམས་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་

ཐེ་ཚོམ་རྣམས་རེ་རེར་བྱས་པས་ལྔའོ།། དེ་ཡང་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གནོད་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད། གཉིད་དང་རྨུགས་པ་དང་རྒོད་པ་དང་འགྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད། ཐེ་ཚོམ་དང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པར་གསུངས་སོ།། ཡང་སྒྲིབ་པ་ལྔ་པོ་འདིས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྒྲིབ་པར་མདོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས་གསུངས་ལ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གཅིག་པུ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་ཡང་སྦྱོམ་པ་ཉེ་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་དེ། མདོར་ན་འདི་དག་བཤད་གཞི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་མདོན་པ་གོང་འོག་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་དང་། གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་མང་དུ་སྣང་ནའང་འདིར་ཐམས་ཅད་བྲི་མ་ནུས་སོ།། འོ་ན་རྨུགས་པ་ནི་ཉེ་ཉོན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་ལ། གཉིད་ནི་གཞན་འགྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་ལྔའི་སྐབས་སུ་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒོད་པ་ཉེ་ཉོན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་ལ༑ འགྱོད་པ་གཞན་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ་བྱུང་བ་ལ་འདིར་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་སྙམ་ན། སྤྱིར་རྨུགས་པ་དང་གཉིད་མི་གཅིག་སྟེ། རྨུགས་པ་ནི་གཏི་མུག་གི་ཆར་གཏོགས་ཡིན་ལ། གཉིད་ལ་དགེ་མི་དགེ་ཅི་རིགས་ཡོད་པས་རྨུགས་པ་ཉེ་ཉོན་དང་གཉིད་གཞན་འགྱུར་དུ་གསུངས་སོ།། དེ་བཞིན་དུ་རྒོད་འགྱོད་གཉིས་ལ་ཡང་རྒོད་པ་ནི་འདོད་

ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་དང་། འགྲོད་པ་ལ་དགེ་མི་དགེ་ཅི་རིགས་ཡོད་པས་རྐྱེན་ཉེ་ཉོན་དང་འགྲོད་པ་གཞན་འགྱུར་དུ་གསུངས་སོ།། སྒྲིབ་པ་ལྔའི་སྐབས་སུ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ནི། རྒྱུ་གཅིག་གིས་སྐྱེས་པ་དང་། གཉེན་པོ་གཅིག་གིས་སྤོང་བ་དང་། བྱེད་ལས་གཅིག་ཏུ་མཐུན་པས་ན་སྒྲིབ་པ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་སོ།། རྒྱུ་གཅིག་གིས་སྐྱེད་པ་ནི། གཉིད་རྨུགས་གཉིས་ཁ་ཟས་ཚོད་མི་ཟིན་པ་དང་། སེམས་མི་དགའ་བ་དང་། སེམས་ཞུམ་པ་དང་། རོ་མྱང་བ་སོགས་ལས་སྐྱེ་ཞིང་། རྒོད་འགྱོད་གཉིས་ནི། སྔོན་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱད་པ་དང་། རྩེ་བ་དང་། དགོད་པ་སོགས་དང་། མི་འཆི་བའི་རྣམ་རྟོག་སོགས་ལས་སྐྱེ་བའོ།། གཉེན་པོ་གཅིག་གིས་སྤོང་བ་ནི། རྨུགས་གཉིད་གཉིས་ནི་སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སེལ་ཞིང་། རྒོད་འགྱོད་གཉིས་ནི། ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཛིན་པས་སེལ་ལོ།། བྱེད་ལས་མཐུན་པ་ནི། རྨུགས་གཉིད་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ནང་དུ་ཞུམ་པར་བྱེད་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བར་དུ་གཅོད་ཅིང་ལྷག་པར་དམིགས་པ་གསལ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་ལ། རྒོད་འགྱོད་གཉིས་ཀྱིས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པས་བྱེད་ལས་མཐུན་པའོ།། དེ་ལྟར་རྩ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་གཞན་འགྱུར་བཞི་རྣམས་ལ་ངོས་འཛིན་ཙམ་རེ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱས་པར་བཤད་ན་སོ་སོའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་གང་ལས་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་དང་། སོ་སོའི་དམིགས་པ་དང་། མཚུངས་ལྡན་དང་། རྣམ་གྲངས

དང་༑ དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གང་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ལ་ཡང་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཚུལ་གཉིས་དང་། སོ་སོའི་ཉེས་དམིགས་དང་། གཉེན་པོ་གང་གིས་སྤོང་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་ཚུལ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། འདས་ལམ་གྱིས་སྤོང་ཚུལ་ལ་ཡང་ལམ་སོ་སོའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཇི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་དང་། མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གི་ཁྱད་པར་དང་། ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སོགས་མཐའ་དག་པར་ཤེས་དགོས་པར་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཡོད་ནའང་འདིར་ཐམས་ཅད་བྲི་མ་ནུས་པས་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམས་དང་། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཚུལ་འདི་དག་རྒྱས་པར་འབྱུང་བས་དེ་དག་དང་། རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལེགས་བཤད་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ནས་ཤེས་དགོས་སོ།།

སྨྲས་པ། ཐོག་མེད་དུས་ནས་སྲིད་པའི་བཙོན་ཁང་དུ།། ལས་ཀྱི་ཞགས་པ་སྟོང་གིས་དམ་བཅིངས་ནས།། མི་བཟད་སྡུག་བསྔལ་ཟུག་རྔུ་བརྒྱ་དག་གིས།། མནར་བྱེད་དགྲ་བོ་ཉོན་མོངས་ཉིད་དུ་ངེས།། སྲིད་པའི་ཚང་ཚིང་འཁྲིགས་པའི་འཁྲོག་དགོན་དུ།། ཕན་དང་བདེ་བ་ཚུང་

དུའང་འཕྲོག་བྱེད་ཅིང་།། སྐད་ཅིག་ངལ་བསོ་མེད་པར་གདུང་བྱེད་པའི༑༑ མི་བཟད་ཚོམ་རྒྱུན་དག་ཀྱང་འདི་ཉིད་དོ།། ཀྱེ་མ་ཐོག་མེད་དུས་ཀྱི་དགྲ་བོ་འདི།། གཉེན་དུ་བཟུང་ནས་སྙིང་གི་ཕུགས་སུ་བཅུག །དྲིན་ཅན་ཕ་མ་འགྲོ་དྲུག་སེམས་ཅན་རྣམས།། དགྲ་བོར་འཛིན་པ་འདི་ལས་ལྷུན་པ་སུ།། ཀྱཻ་ཡེ་བློ་གྲོས་རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པ་དག །ཉོན་མོངས་དགྲ་བོ་སྙིང་ནས་དྲུང་ཕྱུང་ལ།། དྲིན་ཅན་ཕ་མ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ཡི༑༑ ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་སྙིང་ཕུགས་བཅུག་ན་ལེགས།།

གཉིས་པ་དགོས་དོན་བསྡུས་ཏེ་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་རང་གི་རྒྱུད་འདུལ་བའི་ཐབས་སུ་འཕྲེར་ཤེས་པ་ཞིག་གལ་ཆེ་ལ། དེ་ལྟ་མིན་པར་གཞན་དང་ཁ་གཤགས་འགྲེད་པ་ཙམ་དང་། གཞན་ངོར་བསྒྲུབ་ཕྱིར་རང་ཉིད་སྨྲ་བ་མང་བ་ཙམ་དང་། རྣམ་གྲངས་གསོག་པ་ལྟར་བྱས་ན་ནི་དགོས་པ་ཆུང་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ངས་ནི་རབ་ཏུ་བཟང་པོའི་ཆོས་བཤད་ཀྱང་།། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོས་ནས་ཡང་དག་མ་སྤྱད་ན།། ནད་པ་སྨན་གྱི་རྐྱལ་བ་ཐོགས་པ་དག །བདག་གི་ནད་ནི་གསོ་བར་མི་ནུས་བཞིན།། ཞེས་དང་། ལྷག་བསམ་བསྐུལ་བ་ལས། བུ་རམ་ཤིང་ཤུན་སྙིང་པོ་ཅི་ཡང་མེད།། དགའ་བར་བྱ་བའི་རོ་ནི་ནང་ན་འདུག །ཤུན་པ་ཟོས་པས་མིས་ནི་བུ་རམ་རོ།། ཞིམ་པོ་རྙེད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ།། ཇི་ལྟར་ཤུན་པ་དེ་བཞིན་སྨྲ་བ་སྟེ།། རོ་ལྟ་བུ་ནི་

འདི་ལ་དོན་སེམས་ཡིན།། དེ་ལྟ་བས་ན་སླ་ལ་དགའ་སྤྱངས་ཏེ།། རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་བྱེས་ལ་དོན་སོམས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དགེ་མི་དགེའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བའི་ཚེ། སྔར་བཤད་པའི་རྩ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་རྣམས་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ལ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཡང་བརྟགས་ནས། ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་སྐྱེས་པ་ན་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ལ་འཐབ་དུ་གཉེན་པོས་བཟློག་པ་གནད་ཆེ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ།། ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྟག་བྱ་བ།། དེ་ཉིད་ཁོ་ན་མདོར་ན་ནི།། ཤེས་བཞིན་བསྲུང་བའི་མཚན་ཉིད་དོ།། ཞེས་དང་། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། སེམས་ནི་ཆུ་དང་ས་དང་རྡོ་བ་ལ།། རི་མོ་བྲིས་པ་དེ་འདྲར་རིག་པར་བགྱི།། དེ་ནང་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དང་པོ་ནི།། མཆོག་སྟེ་ཆོས་འདོད་རྣམས་ལ་ཐ་མ་ལགས།། ཞེས་དང་། དགོན་པ་བའི་ཞལ་ནས། ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་མཚན་ཉིད་དང་གཉེན་པོ་དང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་རྣམས་ཤེས་དགོས། ཉེས་དམིགས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྐྱོན་དུ་བལྟ་དགྲར་བཟུང་། ཉེས་དམིགས་མ་ཤེས་ན་དགྲར་མི་གོ་བས་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དང་སྤྱོད་འཇུག་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་པ་ཡིན་གསུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་མཉན། མ་མཐའ་ནའང་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་

བྱེད་མཉན་ལ་རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ངོ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཆགས་སྡང་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཙ་ན་འདི་དེ་ཡིན་ཨང་ཁོ་བྱུང་ངོ་སྙམ་དུ་ངོས་བཟུང་གིན་ཉོན་མོངས་དང་འཐབ་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་ལ་བྱུང་མ་ཐག་འདི་དེ་ཡིན་ཁོ་བྱུང་ཨང་སྙམ་དུ་བཙར་གྱིས་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ལ། དེའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གང་གིས་བྱས་དམིགས་པ་གང་ལས་སྐྱེས་བརྟགས་ཤིང་ཉེས་དམིགས་ཤེས་པར་བྱས་ལ་སྐྱོན་དུ་བལྟ་དགྲར་བཟུང་ལ་འཕྲལ་དུ་གཉེན་པོས་བཟློག་དགོས་སོ།། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཕུ་ཆུང་བའི་ཞལ་ནས། ང་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ལྷུར་གྱིས་མནན་ཡང་མ་ཐང་ལོག་ནས་སོ་ཆེས་བྱེད། ཅེས་དང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། ཐ་མལ་པའི་དགྲ་ནི་ལན་ཅིག་བཏོན་ཡང་ཡུལ་གཞན་བཟུང་ནས་སྟོབས་སྙེད་པ་ན་སླར་གོལ་དུ་ལོང་བ་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། ཉོན་མོངས་རྒྱུད་ལ་ལན་ཅིག་རྩ་བ་ནས་འདོན་ཐུབ་ན་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་མེད་ལ་སླར་ལོག་ནས་ཀྱང་མི་ལོང་ངོ་།། ལོན་ཀྱང་བདག་ཅག་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པ་ལ་བརྩོན་པ་མེད་པས་ལན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར༑ རང་ཅག་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་འགྲོ་བ་འདི་ཉོན་མོངས་གང་ཡིན་ངོ་མ་ཤེས་ཤིང་། ཤེས་ཀྱང་བརྩོན་པ་དང་གཉེན་པོ་ཞན་པས་ལན་པ་ཡིན་ལ། གཉེན་པོའི་སྟོབས་བསྐྱེད་ན་ནི་ངེས་པར་སྤོང་ནུས་ཏེ༑ རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། ཉོན་མོངས་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ལ་དེ་

དག་གི་ཉེས་དམིགས་དང་། དེ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཕན་ཡོན་བསམས་
ནས་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་སོ་བཙུགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་གང་
མགོ་འབུར་འབུར་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མདུང་བུ་འདེབས་དགོས། དེ་
ཡང་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཞུགས་གིས་བྱུང་
མ་ཐག་ཉིད་དུ་དེ་ལ་དགྲར་བལྟས་ནས་འཐབ་དགོས། དེ་ལྟར་མིན་
པར་དང་པོ་བྱུང་ཙ་ན་དང་དུ་ལེན། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་གསོས་
འདེབས་པར་སོང་ན་འཐབ་ཟླ་མེད་པར་ཕོ་འབབ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། ཐ་མལ་དགྲ་བོ་ཡུལ་ནས་ཕྱུང་
ཡང་ནི།། ཡུལ་གཞན་དག་ཏུ་གནས་ཤིང་ཡོངས་བཟུང་ནས།། ནུས་
པ་བརྟས་ནས་དེ་ནས་ཕྱིར་ལྡོག་གི །ཉོན་མོངས་དགྲ་ཚུལ་དེ་དང་འདྲ་
མ་ཡིན།། ཉོན་མོངས་ཉོན་མོངས་ཤེས་རབ་མིག་གིས་སྤང་།། བདག་
ཡིད་ལས་བསལ་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར།། གང་དུ་གནས་ནས་བདག་
གནོད་བྱ་ཕྱིར་འོང་།། བློ་ཞན་བདག་ལ་བརྩོན་པ་མེད་པར་ཟད།།
ཅེས་གསུངས་སོ།། མདོར་ན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དགོན་པ་བའི་
ཞལ་ནས། ཉིན་མཚན་དུ་རང་གི་སེམས་ལ་བྱ་ར་བྱ་བ་ལས་གཞན་
ཅི་ཡོད། ཅེས་དང་། ཡང་སྣེའུ་ཟུར་པ་ལ་ཡེ་འབར་སང་གནངས་ཙ་
ན་ཁྱེད་ཀྱི་དགེ་བཤེས་པ་དེ་ཀུན་མན་ངག་གི་མཐིལ་གང་ལ་བྱེད་
ཟེར་ནས་འདྲི་ན། མངོན་པར་ཤེས་པའམ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཞལ་མཐོང་
བ་ལ་བྱེད་བྱས་པར་འོང་ངོ་།། ལས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཧེ་ངེས་ཧེ་ངེས་སོང་

ནས་ཇི་ལྟར་ཁས་བླངས་པའི་སྡོམ་པ་དག་པར་བསྲུང་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་ཐེར་བ་ཡིན་ནོ་གསུང་། དེས་ན་བསྒོམས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཇེ་ཆུང་དུ་སོང་བ་ལ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐུན་དངོས་གཞི་དང་ཐུན་མཚམས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་གི་སེམས་ལ་ཡང་ཡང་བརྟགས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གང་སྐྱེས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་ནི་དགེ་སྦྱོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་གནད་དམ་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་བཞིན་དུ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱང་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་བཟུང་སྟེ། དགེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་གང་དང་གང་དུ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་དགོས་པའི་ཚུལ་རྣམས་དྲན་པར་བྱས་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དྲན་ཤེས་བསྟེན་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་དང་། སྐྱེས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་ལ་སྒོ་ཀུན་ནས་བརྩོན་པར་བྱའོ།། རྣམ་དག་ངེས་འབྱུང་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལས་འཁྲུངས་རིན་ཆེན་སེམས་ཀྱི་སྡོང་པོ་བླ་ནས་བླར་འཕེལ་ཏེ།། མཐའ་དག་འགྲོ་བ་ཕན་བདེའི་གྲིབ་བསིལ་ལ་འགོད་རྒྱ་ཆེན་ཕྲིན་དྲུག་སྤྱོད་པའི་ཕྲེན་ཡངས་ཡལ་གའི་རྟེར།། མཚན་དཔེའི་མེ་ཏོག་ལས་བྱུང་ཐེག་གསུམ་ག་བུར་ཐིགས་པས་མ་ལུས་འགྲོ་བའི་ཚ་གདུང་སེལ་མཛད་པ།། ལྷར་བཅས་འགྲོ་བའི་ཉེར་འཚོ་གཅིག་པུ་ཐུབ་དབང་དཔག་བསམ་ལྗོན་པས་དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་སྐྱོང་གྱུར་ཅིག །སྣ་ཚོགས་དྲང་ངེས་ཐ་སྙད་འཁྲུགས་གྱུར་ཅིང་།། གཏིང་མཐའ་དཔག་པར་དཀའ་བའི་ངམ་

གནག་ཅན།། བློ་དམན་རྣམས་ཀྱིས་བགྲོད་པར་དཀའ་བའི་གནས།།
ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ལས།། འཛམ་གླིང་རྒྱན་
དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པའི།། མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དེད་
དཔོན་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས།། ཐེག་གསུམ་བསམ་འཕེལ་ནོར་བུ་མང་
བཞེས་ཏེ།། འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཕན་བདེའི་གྲུ་ཆར་ཕབ།། མ་ལུས་
རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཐུགས་རྗེ་ལ།། མ་ཏི་ཛྙ་དྲར་མཚན་གསོལ་མགོན་དེ་
ཡིས།།། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་བཞེད་གཞུང་མ་ལུས་པ།། བྱང་གི་ཕྱོགས་
འདིར་ཉི་ལྟར་གསལ་བར་མཛད།། དེ་ལྟ་ནའང་སྙིགས་མའི་རྒྱུད་པའི་
རླངས།།། བླུན་རྫོངས་ཆུ་འཛིན་འཁྲིགས་པས་འགྲིབ་ཏུ་ཉེ།། ལུས་
མེད་གཉེན་གྱུར་གཟུ་ལུམ་སྤྱོད་པ་དག །མཆོག་ཏུ་ཉམས་པ་མཐོང་
བས་ཡིད་རབ་འཕྱོ།། བདག་ནི་བསོད་ནམས་དམན་པས་དུས་མཐར་
སྐྱེས།།། གཅིག་ཏུ་བློ་མིག་མི་གསལ་སྨྲངས་པ་དམན།། དེ་ཕྱིར་འདི་
ལ་མ་བཤད་ཡོག་པར་བཤད།། ཇི་སྙེད་མཆིས་གང་མཁས་པ་རྣམས་
ལ་བཤགས།། མི་བཟོད་ད་དུ་ར་ཡིས་བློ་མིག་བསླད།། ཆོས་བརྒྱད་
འབྱུང་པོའི་གདོན་གྱིས་སྙིང་དཀྲུགས་པ།། དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་སྨོད་
ཀྱང་སྤང་ཞུགས་ཏེ།། དེ་ལ་བདག་གིས་ཅི་བགྱིར་མ་མཆིས་སོ།།
དགེ་བ་འདི་ཡིས་བདག་དང་འགྲོ་བ་ཀུན།། ཐེག་པ་མཆོག་གི་བཤེས་
གཉེན་དམ་པ་ཡིས།། རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི།། ཆོས་
ཚུལ་མ་ལུས་འཛིན་པ་ཉིད་གྱུར་ཅིག །ཤིན་ཏུ་དཔག་པར་དཀའ་བའི་

གནས་རྣམས་ལ།། གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་སྒྲོབས་པ་ཐོབ་གྱུར་ཏེ།། མ་ལུས་འགྲོ་བ་འདི་ཀུན་སྒྲོལ་བ་ལ།། འཇམ་དབྱངས་བླ་མ་ལྟ་བུར་བདག་གྱུར་ཅིག །ཅེས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི། མདོ་སྔགས་རབ་འབྱམས་སྨྲ་བ་དཀའ་ཆེན་བློ་བཟང་བཟང་པོ་སོགས་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དོན་གྱི་སླད་དུ་མཚན་ནས་སྨོས་ཏེ་རྗེ་བཙུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོའི་སྐུ་དྲིན་ལས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཆོས་ཚུལ་འདི་དག་རྣ་ལམ་དུ་ཙུང་ཟད་ཐོས་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་བླ་མ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་མཚན་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་དྲིན་ལས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་མན་ངག་ལེགས་པར་ཐོབ་པའི་སློམ་ལས་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་རྩ་འགྲེལ་ལ་གཞི་བྱས། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་བརྒྱན་ཏེ་བལ་བོད་མཚམས་ཀྱི་དབེན་གནས་བཀྲ་ཤིས་བསམ་གཏན་གླིང་དུ་སྦྱར་བའོ།། འདིས་ཀྱང་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་ཀུན་ནས་འཕེལ་བར་གྱུར་ཅིག ། །།

༄ དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིག

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབས་ཀླུང་།།
ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི།།

དཔར་དུ་བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས།།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ།།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།།
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེང་གེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲུལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྒྲུབ་དང་བསྒྲུབ་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཚོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ།། །།

༄། །ཡི་ཆེ་ཡོ། །སྦྱེ་ཞ་རྒྱ་ག་ཟེ་པ་ཡ།

སྒྲི་ཁྲབ་སློབ་སྟོན་པ།	དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་།
སྒྲི་ཁྲབ་འགན་ཁུར་པ།	དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་བློ་བཟང་ཀླུ་སྒྲུབ།
ལག་བསྒྱར་ཞུ་སྒྲིག་པ།	རླངས་ཚང་བསྟན་འཛིན་རབ་བརྟན།
ཞུ་སྒྲིག་ལས་རོགས།	དགེ་བཤེས་འཇམ་གཅེས།

དཔར་བསྐྲུན་དང་དཔར་གཞི་སྒྲིག་མཁན།	རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
དཔར་ཁང་།	ནོར་བུ་ཀྲར་ཕྲིག ངེ་ལྷི་གསར་པ།
དཔར་ཐེངས་དང་པོ།	ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢
དཔར་གྲངས།	༡-༣༠༠
དེབ་ཚད།	13.97 cm x 21.59 cm
ཡིག་གཟུགས།	རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚད་གཞི་ཅན་གྱི་སློན་ལམ་དབུ་ཅན་གཉིས་པ།
ཡིག་གྲངས།	༤༠༠༠༠
མཉེན་ཆས།	Adobe InDesign CS3
རྒྱབ་ཤ	དཀྱུས་མ།
སྤྱིའི་དེབ་ཐེང་།	ང་གཅིག་པ།

རྒྱལ་སྤྱིའི་དཔེ་རྟགས།	༩༧༨ ༩༣ ༨༤༨༣༩ ༧༠ ༣
རིན་གོང་།	ཧིན་སྒོར། 200/